EMMANUELIS ALVARI,

E SOCIETATE JESU,

DE INSTITUTIONE GRAMMATICA

LIBER SECUNDUS,

d veterum ferè Grammaticorum rationem revocatus.

DE

CONSTRUCTIONE OCTO PARTIUM ORATIONIS.

NEOSTADIJ,
ypis SAMUELIS MÜLLER, 1720.
mpensis Jacobi Theobaldi Ludwig, Bibliopegi Privilegiati.

LECTORI.

EGregiam profectò operam litteris, earúmque studiosis navavit EMMANUEL ALVARUS Societatis JESU Lusitanus: is enim, & Præcepta Grammaticæ jejunia illa per se (Litteratorum verè, an ignoratione dicam, an negligentiâ) Barbaris ita polluta vocibus, dicendíque rationibus desormata, nihil ut minùs traderent, quàm Latinitatem, verbis, quantùm res patiebatur, illustribus exornavit; & id, quod utilissimum fore videbatur, magnâ optimorum exemplorum copiâ locupletavit. Adde quàmplurima ex optimo quoque Auctore tanquam ex plenaria quadam eloquentiæ cella deprompta, ac partim ipsa in Præcepta Grammaticæ, partim in Appendices, partim verò in Commentarios ità distributa, ut quod ad Latini proprietatem Sermonis, & ornatum facit, nihil admodum desideretur. Huc accesserat admirabilis Grammaticæ ipsius tradendæ ratio, ac methodus, quam ille aut à recentioribus quibusdam mutuaverat, aut summo sanè cum judicio primus ipse excogitaverat. Verùm hæc ipsa methodus, quæ per se facilis, & quædam quasi compendiaria via futura esse videbatur ad omnem Latinitatem, nescio quo pacto, usuvenerit, ut experimento ipso difficilior, quàm ut Puerorum ingenia ferre possent, deprehenderetur. Et sanè, ut idipsum tribui novitati possit (ingeniis enim puerilibus conducit plurimùm trita quædam quasi Cantilena Præceptorum, quam ipsi sæpè Pueri audiverint, ac Psittacorum more, ipsarum etiamnum rerum ignari decantârint) sed ut novitati, inquam, tribuatur: non negârim tamen aliquid vidisse Diomedem, Phocam, Donatum, & cæteros, cur maluerint planiorem quandam viam ingredi, quàm directiorem

nec,

nec tam methodi perfectissimæ, quàm puerilis capacitatis habere rationem. Sed quoquo se modo res habeat, superiorum, ùt dicebam, annorum experimento didicimus, Puerorum utilitati, & commodo, dum verba Activa, Neutra, Deponentia, Impersonalia, permiscemus; dum non Verborum formas, sed casuum regimen tantùm attendimus; dum perfectam, & absolutam Constructionem Intransitivæ præponimus, dum, quæ ad Nomen pertinent, ante ea, quæ de Verbis dicenda sunt, tradimus universa; dum in harum ipsarum vocum Transitivi, & Intransitivi notione religiosiùs hæremus; dum certis locis communibus omnia comprehendimus, nimio fortasse illis consulendi studio, minùs esse consultum. Quare operæ pretium nos facturos esse existimavimus, si quæ de octo Partium Constructione scripsit EMMANUEL, ita nunc primùm ederemus, ut eam ipsam Veterum dispositionem iniremus; cæterùm EMMANUELIS ipsius operâ, atque eruditione frueremur. Habes itaque in hac EMMANUELIS editione primùm Præcepta omnia, quæ ad Intransitivi Constructionem, quam vulgò Concordantias vocant, Pueris existimavimus fore perutilia, harum tamen vocum Transitivi, & Intransitivi, quòd ea minùs ad rem facere videntur, mentione intermissâ. Secundo loco Verba Activa, Passiva, Neutra, Communia, Deponentia, Impersonalia, & Infinita, eo fere ordine, quo à Veteribus, ùt diximus, erant disposita. Deinde addimus, quod illi ipsi faciunt, Accidentia Verborum, Gerundia, Participia, Supina: Hæc Nominis Constructio consequitur, quòd eo loco à Veteribus de Comparativis, & Superlativis agatur. Hanc ipsam postremò excipiunt Partes aliæ Orationis, eo planè ordine, quo hic noster illas anteà digesserat. Ex quo fit, ut cùm ad infinita accesseris, nihil planè imposterum, præter interpositam Nominis Constructionem, immutetur: in ipsa autem Constructione Verborum, ordinem quidem Veterùm recognosces; Præcepta verò, Exempla, & alia omnia, vel ex ipsius EMMANUELIS Præceptis, vel ex ejus Commentariis hauriuntur. Quibus in

Commentariis, quia multa erant, cognitu illa quidem pulcherrima, ſed quæ in iis, qui circumferuntur, libellis deſiderarentur, ideò fecimus, ut pulcherrimis quibuſque è commentario excerptis (idque tantùm in Conſtructione Verborum, ne nimiùm libellus excreſceret) Appendicum numerum augeremus. Ex his Appendicibus illas ſingulis Verborum ordinibus adſcripſimus, quæ magis ad rem facere videbantur, eáſque ipſas eo conſilio in tria genera diſtribuimus, ut Ludimagiſtri intelligerent, Tyrones non in omnibus eſſe continuò onerandos; ſed eis, cùm primùm ad Partium Orationis Conſtructionem acceſſerint, tradenda eſſe nuda tantùm Præcepta Grammaticæ, idque uſque ad accidentia Verborum. Quibus Præceptionibus ſemeſtri ferè ſpatio expeditis, iteranda eadem illa cùm primi generis Appendicibus, iis tamen addendis de accidentium verbi, de Nominis, de cæterarum Partium Conſtructione, quarum capaces eſſe videbuntur, idque altero ſemeſtri faciendum. Tertio deinde ſemeſtri Appendices ſecundi generis, & ex aliis Orationis Partibus adjungenda, ſiqua fuerint ſemeſtri ſuperiore prætermiſſa. Quarto demùm ſemeſtri Diſcipulos, cùm jam erunt in Præceptis Grammaticæ confirmati, tertii generis Appendices unà cum iis, quæ ad figuratam Conſtructionem pertinent, docendos eſſe. Ita fiet ut ferè biennio abundent Præceptis Inſtitutiſque Grammaticæ, eóque tum demùm tempore ad Humanitatem informentur. Hæc habuimus, quæ te de immutato in Emmanuele ordine, déque Grammatica Inſtitutione tradenda duceremus. Vale.

DE

DE OCTO PARTIUM ORATIONIS CONSTRUCTIONE.

DE CONCORDANTIIS NOMINIS CUM VERBO.

VErbum perſonale finiti modi poſtulat ante ſe Nominativum apertè, vel occultè, ejuſdem numeri & perſonæ. *Cicero, Terentiæ: Si vales bene eſt: Ego quidem valeo. Terent. in Eunucho. Quis hic loquitur? Idem ibid. Quid ſtamus? Cur non imus hinc?* Lib. 14.

Nam Verbum infiniti modi ante ſe Accuſativum habet: *Cic. ad Atticum. Hunc quidem nimbum citò tranſiiſſe lætor.* Lib. 15.

APPENDICES I. GENERIS.

I. Voces copulatæ ſæpius Verbum plurale deſiderant: *Cic. ad Attic. Hic nobiſcum ſunt Nicias, & Valerius.* Interdum ſingulari contentæ ſunt. *Idem de Senectute. Mens, & ratio, & conſilium in ſenibus eſt.* Quod intelligitur, etiamſi nonnunquam omittatur Conjunctio. *Idem ad Q. Fratrem. Frons, oculi, vultus perſæpe mentiuntur, oratiò verò ſæpiſſimè.* Lib. 8.

II. Verbum plurale, ſi nomina ſunt diverſarum perſonarum, nobiliorem perſonam ſequitur. Prima nōbilior eſt, quàm ſecunda, & tertia; ſecunda tertiæ anteponitur. *Cic.* Lib. 14.

ad Terentiam : Si tu, & Tullia lux nostra valetis, ego, & suavissimus Cicero valemus.

APPENDICES II. GENERIS.

I. Prima, & secunda Persona ferè non explicantur, nisi cùm diversa studia significamus. *Auctor ad Herenium. Ego capitis mei periculo Patriam liberavi : Vos liberi sinè periculo esse non curatis :* Aut cùm plus significamus, quàm dicimus: *Cic. in Verrem. Tu innocentior, quàm Metellus?* Tu, plus significat, quàm Verbum ipsum per se declarat.

Lib. 5.

Lib. 5.

II. Verbum infinitum interdum partes Nominativi agit: *Cic. in Oratore. Oportere, perfectionem declarat officii. Terent. in Heautontimorumenó: Non est mentiri meum.* Item Verbum cum suo casu. *Cic. ad Marium. Vacare culpâ magnum est solatium. Brutus ad Atticum: Dolet mihi, quòd tu non stomacharis.*

Lib. 7. ad Brut.

APPENDICES III. GENERIS.

I. Poëtæ Verbo plurali aliquando utuntur, intercedente Præpositione CUM : *Virgilius. Remo cum Fratre Quirinus jura dabant.* Oratores singulari : *Cic. ad Q. Fratrem. Domitius cum Messala certus esse videbatur.*

Æn. 1.

Lib. 3.

II. Item Poëtæ, intercedente Præpositione CUM, Verbum multitudinis præstantiori Personæ reddunt. *Virg. Divellimur inde Iphitus, & Pelias mecum.* Oratores verò Verbum Nominativo reddunt, nullâ habitâ ratione Ablativi. *Cic. ad Attic. Nec totum animum tuum mœrori mecum dedisses.* Quod idem & Poëtæ faciunt:

Æn. 2.

Lib. 3.

ne : *Horatius ad Pisonem. Tu, quid ego, &* *ulus mecum desideret, audi.*

III. Verba, *Apparet*, *Fallit*, *Fugit*, *Præit*, *Latet*, interdum locò Nominativi, embrum Orationis habent: *Cic. ad Attic.* *parebat illas litteras non illius esse.* Idem accidit nonnunquam in Verbis Passivis. *Cic. de micitia. Tarquinium dixisse fertur*, &c. Quanam usitatiùs est, *Ferunt Tarquinium dixisse*: it *Fertur dixisse Tarquinius.* Lib. 12.

IV. Idem Verbo *Videtur*, interdum usu venit; modò appertè: *Cic. in Tusculanis. Non mi- videtur, ad beatè vivendum satìs posse virtum*, (quod tamen imitandum non est, cùm Verbum *Videor* soleat cum Nominativo, si dsit, congruere sic: *Non mihi videtur, ad beatè vivendum satìs posse virtus*; de quo suo loco præipietur) modò obscurè: *Cic. ad Attic. Velim liquando, cùm erit tuum commodum, puerum Lentulum invisas, eique de mancipiis, quæ tibi videbitur, attribuas*: deest enim, *attribuenda esse.* Lib. 5. Lib. 10.

ADJECTIVUM CUM SUBSTANTIVO.

NOmina Adjectiva, Pronomina, & Participia cohærent cum Substantivis in genere, numero, & casu. *Cic. in Verr. Erat hyems summa, tempestas perfrigida, imber maximus.* Lib. 6. *Ter. in Eunucho. Ille bonus vir nusquam apparet.* Lib. 6. *Curtius. Parva sæpe scintilla contempta, magnum excitavit incendium.*

APPENDICES I. GENERIS.

I. Substantiva conjuncta ferè Adjectivum multitudinis requirunt, *Livius. Hyppocrates, & Epicides nati Carthagine, sed oriundi à Syracusis.* Quòd si Adjectivum singularis numeri, cum viciniore Substantivo genere, numero, & casu consentiet: *Q. Cic. de petitione consulatûs. Multorum arrogantia, multorum contumacia, multorum superbia, multorum odia, ac molestia perferenda est.*

de Bell. Pun. 4.

II. Adjectivum plurale præstantius genus sibi vendicat. Virile præstantius est muliebri, & neutro: *Terent. in Andria, Domus, uxor, liberi inventi invitô Patre.* Neutrum muliebri præfertur, præcipuè cùm de rebus inanimatis sermo est. *Salust. in Cat. His genus, ætas, eloquentia, propè paria fuêre. Idem: Divitiæ, decus, gloria in oculis sita sunt.*

III. Cum Substantivis rerum inanimatarum sæpè jungitur Neutrum multitudinis: *Liv. Ira, & avaritia imperiô potentiora erant.* Cicero tamen ferè proximi habet rationem; *Cic. in Cat. Video, Patres conscripti, in me vestrûm omnium ora, atque oculos esse conversos. Idem ad Q. F. Toti denique Provinciæ cognitum, tibi omnium, quibus præsis, salutem, liberos, famam, fortunas esse charissimas.*

Bello Maced. Lib. 2. Orat. 4. Lib. 1.

APPENDICES II. GENERIS.

I. Participia, *Factus, Creditus, Dictus, Dicendus, Visus, Appellatus,* & cætera ejusdem generis, si inter duo Substantiva ponantur, non cõtinuò

cum

cum præcedente consentiunt, nec itidem, si post utrumque collocentur, cum alterutro consentire poterunt: habenda est enim ratio, quòd adConstructionem attinet, non collocationis Verborum, sed ipsarum rerum. Itaque coheret Adjectivum cum eo nomine, quod est basis, & fundamentum Orationis. *Plin.* *Puteoli Colonia Dicæarchia appellati.* Lib. 3. Cap. 5.

II. Adjectivum fœmininum interdum respondet viciniori Substantivo pluralis numeri. *Liv. Hoc Senatûs Consultum, litteraq; à Posthumio Prætore in Hetruriam missæ sunt.* Si de rebus animatis agitur, satiùs est circuitione uti hoc modo: *Lucretia castissima fuit, qua virtute etiam ejus mancipium floruit;* potiùs, quàm *Lucretia, & ejus mancipium fuerunt casta.* Bel.Ma. Lib. 7.

APPENDICES III. GENERIS.

I. Figurata Constructio censenda est, cùm apud probatosScriptores è duobus Substantivis Adjectivum consentit cum minùs præcipuo: ùt *Cic. de Divinitate. Non enim omnis error stultitia dicenda est. Terent. in Phorm. Nunquam æquè, ac modò paupertas mihi onus visum est, & miserum, & grave. Liv. Gens universa Veneti appellati.* Lib. 2. Lib. 1.

II. Poëtæ Substantivis præpositione *cum* copulatis pluralem adjungunt suo jure. *Ovid. Sors eadem Ismarios Hæbrum cum Strymone siccat.* Ismarios Adjectivum est duorum fluviorum. Et sequuntur etiam generis præstantiam. *Ovid. Illa cum Lauso de Numitore sati.* Met. Lib. 2. Fasto. Lib. 3.

RELATIVUM CUM ANTECEDENTE.

Relativum *Qui*, *Quæ*, *Quod*, concordat cùm
Lib. 16. antecedente in genere, & numero: *Cic.*
Lib. 3. *ad Tironem. Nemo nos amat, qui te non diligat. Idem ad Attic. O te ferreum, qui illius periculis non moveris.*

Item Pronomina *Hic*, *Iste*, *Ille*, *Ipse*, *Is*, *Idem*
Lib. 3. cùm fiunt Relativa. *Idem ad eundem. Eunti mihi Antium, venit obviam tuus puer; Is mihi litteras abs te, & commentarium consulatûs mei Græcè scriptum reddidit.*

APPENDICES I. GENERIS.

I. Relativum *Qui*, *Quæ*, *Quòd*, cùm antecedenti præponitur, cum eodem genere, numero, & casu, perquàm venustè cohæret. *Cic.*
Lib. 9. *ad Attic. Quos cum Mario pueros, & Trebatio miseras, Epistolas mihi attulerunt.* Quanquam sæpius alterum Relativum subjicitur ex iis
Lib. 1. Famil. Pronominibus *Hic*, *Iste*, *Ille*, &c. Sic *Cic. Tusc. Quam quisque nôrit artem, in hac se exerceat. Idem ad Curionem. Sic hoc statueris, quarum laudum gloriam adamâris, quibus artibus eæ laudes comparantur, in iis esse elaborandum.*

II. Quòd si inter duo Substantiva ponatur, cum alterutro consentire poterit, etiamsi al-
In Cat. conjur. Lib. 3. terum proprium sit: *Sall. Est locus in carcere, quod Tullianum appellatur. Curt. Darius ad eum locum, quem Amanicas Pylas vocant, pervenit.*

III. *Quantus*, *Qualis*, & cætera id genus nomina, cùm Relativa fiunt, non cum antecedente, sed cum consequente Substantivo, ge-

nere,

nere, numero, & casu consentiunt. *Cic. ad Cassium. Dixi de te, quæ potui, tantâ contentione, quantum forum est. Idem in Bruto. Utinam Tiberio Graccho, Cajóque Carboni, talis mens ad Rempubl. bene gerendam fuisset, quale ingenium ad bene dicendum fuit.* Lib. 12.

APPENDICES II. GENERIS.

I. Nominativus, & Verbum: Adjectivum, & Substantivum: Relativum, & Antecedens interdum, maximè apud Historicos, & Poëtas, sensu, & significatione consentiunt, quamvis voce discrepent. *Virg. Pars in frustra secant, verubúsque trementia figunt. Liv. Pars in juveniles lusus versi, pars vescentes sub umbra, quidam somno, etiam strati. Terent. in Andria. Ubi ille est scelus, qui me perdidit?* Ille scelus, *hoc est*, ille sceleratus. Æn. 1. Bel. Maced. 7.

II. Orationis membrum interdum vice Antecedentis ponitur, ídque in neutro genere; *Cic. Attic. Pompejus, quod mihi summo dolori est, ipse se afflixit.* Lib. 2.

APPENDICES III. GENERIS.

Si plura antecedent Substantiva conjunctionibus alligata, idem observandum, quod paulò antè de Adjectivis dictum est. *Cic. de Offic. Propter summam & Doctoris auctoritatem, & Urbis, quorum alter te Scientiâ augere potest, altera Exemplis. Idem ad Q. Cæcil. Sed tibi venire in mentem certò scio, quæ vita esset nostra, quæ suavitas, quæ dignitas, ad quæ recuperanda per fortunas incumbe.* Interdum redditur Relativum viciniori Substantivo; *Cicer. in Pisonem. Mihi* Lib. 1.

non

RELATIVUM CUM ANTECEDENTE.

Relativum *Qui*, *Quæ*, *Quod*, concordat cùm
Lib. 16. antecedente in genere, & numero: *Cic.*
Lib. 3. *ad Tironem. Nemo nos amat, qui te non diligat. Idem ad Attic. O te ferreum, qui illius periculis non moveris.*

Item Pronomina *Hic*, *Iste*, *Ille*, *Ipse*, *Is*, *Idem*
Lib. 3. cùm fiunt Relativa. *Idem ad eundem. Eunti mihi Antium, venit obviam tuus puer; Is mihi litteras abs te, & commentarium consulatûs mei Græcè scriptum reddidit.*

APPENDICES I. GENERIS.

I. Relativum *Qui*, *Quæ*, *Quòd*, cùm antecedenti præponitur, cum eodem genere, numero, & casu, perquàm venustè cohæret. *Cic.*
Lib. 9. *ad Attic. Quos cum Mario pueros, & Trebatio miseras, Epistolas mihi attulerunt.* Quanquam sæpius alterum Relativum subjicitur ex iis
Lib. 1. Famil. Pronominibus *Hic*, *Iste*, *Ille*, &c. Sic *Cic. Tusc. Quam quisque nôrit artem, in hac se exerceat. Idem ad Curionem. Sic hoc statueris, quarum laudum gloriam adamâris, quibus artibus eæ laudes comparantur, in iis esse elaborandum.*

II. Quòd si inter duo Substantiva ponatur, cum alterutro consentire poterit, etiamsi al-
In Cat. conjur. terum proprium sit: *Sall. Est locus in carcere,*
Lib. 3. *quod Tullianum appellatur. Curt. Darius ad eum locum, quem Amanicas Pylas vocant, pervenit.*

III. *Quantus*, *Qualis*, & cætera id genus nomina, cùm Relativa fiunt, non cum antecedente, sed cum consequente Substantivo, genere,

nere, numero, & casu consentiunt. *Cic. ad Cassium. Dixi de te, quæ potui, tantâ contentione, quantum forum est. Idem in Bruto. Utinam Tiberio Graccho, Cajóque Carboni, talis mens ad Rempubl. bene gerendam fuisset, quale ingenium ad bene dicendum fuit.* Lib. 12.

APPENDICES II. GENERIS.

I. Nominativus, & Verbum: Adjectivum, & Substantivum: Relativum, & Antecedens interdum, maximè apud Historicos, & Poëtas, sensu, & significatione consentiunt, quamvis voce discrepent. *Virg. Pars in frusta secant, verubúsque trementia figunt. Liv. Pars in juveniles lusus versi, pars vescentes sub umbra, quidam somno, etiam strati. Terent. in Andria. Ubi ille est scelus, qui me perdidit?* Ille scelus, *hoc est*, ille sceleratus. Æn. 1. Bel. Maced. 7.

II. Orationis membrum interdum vice Antecedentis ponitur, ídque in neutro genere; *Cic. Attic. Pompejus, quod mihi summo dolori est, ipse se afflixit.* Lib. 2.

APPENDICES III. GENERIS.

Si plura antecedent Substantiva conjunctionibus alligata, idem observandum, quod paulò antè de Adjectivis dictum est. *Cic. de Offic. Propter summam & Doctoris auctoritatem, & Urbis, quorum alter te Scientiâ augere potest, altera Exemplis. Idem ad Q. Cæcil. Sed tibi venire in mentem certò scio, quæ vita esset nostra, quæ suavitas, quæ dignitas, ad quæ recuperanda per fortunas incumbe.* Interdum redditur Relativum viciniori Substantivo; *Cicer. in Pisonem. Mihi* Lib. 1.

non

non venerat in mentem, furorem, & insaniam obstare vobis, in quam incidistis.

SUBSTANTIVA CONTINUATA.

Substantiva continuata, quæ ad eandem rem spectant, casu concordant, quamvis genere, & numero aliquando dissentiant:
Lib. 1. *Cic. ad Attic. Tulliola, deliciæ nostræ, tuum munu-*
Epist. 1. *sculum flagitas. Plin. Quid agit Comum, tuæ, meæque deliciæ.*

APPENDICES III. GENERIS.

I. Interdum alterum Substantivum Genitivi est casûs, quanquam alterum alio casu efferatur:
Lib. 5. *Cic. ad Attic. Cassius in Oppido Antiochiæ, cum*
Æn. 3. *omni exercitu est:* pro *in Oppido Antiochia. Virg. Et celsam Buthroti ascendimus Urbem.*

II. Quærunt in hoc loco Grammatici, utri potiùs Substantivo reddendum sit Verbum, Adjectivum, & relativum, magìs an minùs communi? Ego, quantùm memini me observâsse, existimo, si alterum proprium sit hominis, cum eo Verbum, cæteráque con-
Lib. 7. sentire: *Cic. ad Mar. Deliciæ verò tuæ noster Æsopus ejusmodi fuit, ut ei desinere per omnes liceret.* Si verò de alijs rebus agatur, sæpissimè video Verbum, Adjectivum, Relativúmque ma-
Bel. Ma. gìs communi respondere; *Liv. De Solis Urbe,*
Lib. 7. *quæ in Cilicia est, egerunt*, Soli, Solorum no-
Lib. 3. men est Urbis. *Plin. Tungri Civitas Galliæ,*
Lib. 1. *fontem habet insignem. Liv. Corioli Oppidum captum.*

IN-

INTERROGATIONIS, ATQUE RESPONSIONIS CONSENSUS.

Interrogatio, & Reſponſio caſu conſentiunt. *Cui Præceptori dediſti operam ? Platoni. Cujus eſt hæc Oratio ? Ciceronis. Quem exiſtimas fuiſſe Principem Oratorum ? Demoſthenem. Quo morbo fuiſti impeditus ? Aſſiduâ febriculâ.*

DE CONSTRUCTIONE VERBI ACTIVI.

Verbum Activum eſt, quod litterâ O finitum, Paſſivum fit, additâ litterâ R, ùt *Amo*, *Amor.*

PRIMUS ORDO ACTIVORUM.

Verbum Activum poſt ſe accuſandi caſum poſtulat. *Cic. in Catil. Avus tuus, clariſſimus Vir, amavit unicè Patriam, & Cives ſuos.*

Amo	as	avi	atum	Lieben.
Diligo	gis	lexi	lectum	
Lego	gis	gi	lectum	Leſen.
Fero	fers	tuli	latum	Tragen.
Veho	his	xi	ctum	Führen.
Laudo	das	avi	atum	Loben.
Comendo	das	avi	atum	
Vitupero	ras	avi	atum	Tadlen.
Scribo	bis	pſi	ptum	Schreiben.
Celebro	bras	avi	atum	Rühmen.
Como	mis	compſi	comtum	Zieren (Ad cultũ mulierum refertur)
Adjuvo	as	juvi	utum	Helffen

SE-

SECUNDUS ORDO ACTIVORUM.

Genitivus præter Accusativum.

QUædam Verba Activa, præter Accusativum, Genitivum admittunt. Ea ferè sunt *Accusandi*, *Absolvendi*, *Damnandi*. Genitivus verò POENAM, CRIMENVE significat: *Cic. pro Rabirio. An non intelligis, primùm quos homines, & quales viros mortuos summi sceleris arguas? Ibidem. Civem Romanum capitis condemnare coëgit. Terent. in Eunucho. Hic furti se alligat.*

Accuso	sas	avi	atum	Anklagen.
Accesso	sis	ivi	itum	
Accerso	sis	ivi	itum	
Defero	fers	tuli	latum	
Incuso	sas	avi	atum	
Postolo	las	avi	atum	
Arguo	is	ui	utum	
Coarguo	is	ui	utum	Uberweisen.
Infamo	as	avi	atum	Verläumden.

Seneca Epist. 22. Non est, quòd quisquam illos apud te temeritatis infamet.

Insimulo	as	avi	atum	Beschuldigen.
Convinco	is	vici	ctum	Uberweisen.
Absolvo	is	vi	lutum	Loßsprechen.
Condemno	nas	navi	natum	Verdammen.
Damno	nas	navi	natum	

APPENDICES I. GENERIS.

I. Genitivus Criminis, maximè cum his Verbis *Accuso*, *Arguo*, *Defero*, *Postulo*, *Absolvo*, *Damno*, *Condemno*, in Ablativum

cum

cùm Præpositione DE mutari potest. *Cic.* Lib. 1.
Attic. Non committam posthac, ut me accusare de Epistolarum negligentia possis. Hoc tamen Nomen CRIMEN, Ablativo sinè Præpositione effertur. *Cic. Curioni. Si iniquus es in me* Lib. 2.
Judex, condemnabo eodem ego te crimine. Dicimus etiam: Capite aliquem damnare, punire, plectere. *Author ad Heren. Eum vos* Lib. 4.
jurati capite damnâstis.

II. Verba *Absolvo, Libero, Alligo, Astringo, Mulcto, Obligo, Obstringo*; quemadmodum suaptè naturâ Ablativum petunt; ità & Ablativum significantem POENAM, CRIMENVE sinè Præpositione admittunt. *Liv.* Lib. 1.
Ego me etsi peccato absolvo, supplicio non libero. Cic. de Oratore Vitia hominum, atque fraudes, Lib. 2.
damnis, ignominiis, vinculis, verberibus, exiliis, morte mulctantur.

APPENDICES II. GENERIS.

I. Non temerè uti debemus Verbis *Accusandi*, &c. Nec enim *Corripio, Reprehendo, Vitupero, Culpo, Castigo, Punio, Plecto, Mulcto, Excuso*, cum Genitivo *Criminis* junguntur, sic *Culpare, Reprehendere, Sugillare, Taxare alicujus parsimoniam, ambitionem*, &c. Dicam potiùs, quàm *Culpare aliquem parsimoniæ, ambitionis*, &c.

II. Verba hæc *Accusandi*, &c. interdum Præpositionem IN admittunt. *Cic. de Inven-* Lib. 2.
tione. Quare vitam ejus, quem arguit, ex antefactis accusator improbare debebit, & ostendere, si

quo

quo in pari peccato convictus sit. Cic. ad Q. Fratrem. Primùm me tibi excuso in eo ipso, in quo te accuso.

Etiam Verba *Emendi*, *Vendendi*, *Locandi*, Præter Accusativum hos ferè Genitivos assumunt, *Tanti*, *Quanti*, *Pluris*, *Minoris*, *Tantidem*, *Quanticunque*. PRETIUM tamen Ablativo effertur, de quo dicturi sumus, cùm de communi Constructione trademus. *Cic. in Offic. Emit homo cupidus tanti, quanti Pythius voluit. Ibidem. Vendo meum non pluris, quàm cæteri, fortassè etiam minoris.*

Emo	emis	emi	emptum	Kauffen.
Redimo	mis	emi	emptum	Erlösen.
Vendo	dis	didi	ditum	Verkauffen.
Loco	cas	avi	atum	Außleihen.
Conduco	cis	xi	ctum.	Verdingen.

Verba *Æstimandi* præter hos Genitivos, istos etiam habent, *Magni*, *Parvi*, *Maximi*, *Minimi*: *Terent. in Heauton. Tu illum nunquam ostendisti, quanti penderes. Idem in Andr. Meritò te semper maximi feci Chreme.*

Æstimo	as	avi	atum	Schätzen.
Duco	cis	xi	ctum	
Habeo	bes	bui	bitum	
Pendo	dis	pependi	pensum	
Puto	tas	avi	atum	
Facio	cis	feci	factum	

APPENDIX I. GENERIS.

Dicimus etiam, *Magnô*, *Permagnô*, *Parvô*, &

& magno pretio æstimare: Sic *Cic. in Verr. Tu* Lib. 1.
ista per magno æstimas? Idem de Fin. Ne ego istam Lib. 3.
gloriosam, memorabilémque virtutem non magno æstimandam putem? Val. Max. Magno ubique pre- Lib. 5.
tio virtus æstimatur.

APPENDICES II. GENERIS.

I. *Nauci, Flocci, Pili, Assis, Teruncij, Nihili,* cum Verbo *Facio* junguntur: *Cic. de Fin. Eum* Lib. 3.
nihili facit. Dicimus etiam: *Tuas minas hujus non facio. Flocci, nihili tuas fortunas pendo. Non Assis, non flocci te æstimo. Pro nihilo habeo, puto, duco, divitias omnes præ virtute. Non nihilo bonam valetudinem æstimo.*

II. *Sum* pro *Æstimor*, Genitivos *Magni, maximi, pluris, plurimi*, cæteró∫que admittit: *Cic. ad Caſſ. Magni erunt mihi tuæ litteræ. Idem pro* Lib. 15.
Sex. Quis Carthaginensium pluris fuit Hannibale consilio, virtute, rebus gestis?

III. *Æqui bonique*, vel *æqui boni facio, boni consulo.* singularia sunt: *Teren. in Heauton. Equidem isthuc Chreme, æqui, bonique facio. Cic. Att.* Lib. 7.
Tranquillissimus autem animus meus, qui totum isthuc æqui boni facit. Seneca. Hanc coqui, ac pisto- Ep. 127.
ris moram boni consulo.

HÆc item Verba, *Admoneo, Communeo, Commonefacio*, Genitivum habent cum Accusativo. *Livius. Qui admonerent eum fœ-* Bel Maced.
deris Romani. Quintil. Grammaticos sui Officij Lib. 5.
commonemus. Eadem tamen pro Genitivo Lib. 1.
possunt Ablativum cum Præpositione DE admittere. *Cic. pro Lege Manil. De quo vos paulò*

 antè

antè invitus admonui. Idem in Verr. Te neque præsens filius de liberorum charitate, neque absens pater te indulgentia patria commonebat.

Admoneo	nes	nui	nitum	Vermahnen.
Commoneo	nes	nui	nitum	
Comonefacio	cis	feci	ctum	

TERTIUS ORDO ACTIVORUM.

Dativus cum Accusativo.

Quædam Verba Activa, præter Accusativum, Dativum, exigunt. Ea ferè sunt *Dandi, Reddendi, Committendi, Promittendi, Declarandi, Anteponendi, Postponendi.* Sic *Cic. pro Plan. Salutem tibi iidem dare poterunt, qui mihi reddiderunt.*

DANDI

Do	das	dedi	datum	Geben.
Tribuo	is	ui	utum	
Præbeo	bes	bui	itum	
Dedo	dis	dedidi	ditum	Ergeben.
Concedo	dis	cessi	cessum.	Zulassen.

Ministro, Suppedito, Commodo, Exhibeo, Impendo.

REDDENDI.

Reddo	dis	didi	ditum	Wiedergeben.
Restituo	tuis	tui	tutum	Wiederzustellen.
Refero	fers	tuli	latum	Wiederbringen.
Rependo	dis	pendi	pensum	Erstatten.

COMMITTENDI.

Committo	tis	misi	missum	Befehlen.
Mando	das	avi	atum	
Comendo	das	avi	atum	

Trado

Trado dis didi ditum Übergeben.
Credo dis didi ditum Vertrauen.
Prodo dis didi ditum Verrathen.

PROMITTENDI.

Promitto tis misi missum Verheissen.
Spondeo des spopondi sponsum Zusagen / (oder angeloben.

DECLARANDI.

Aperio is ui ertum Eröffnen.
Declaro as avi atum Erklären.
Expono nis sui situm }
Explico cas avi atum } Auslegen.
& cui, & citum }
Significo cas avi atum Zu wissen thun.
Indico, Ostendo, Demonstro, Dico, Narro.

ANTEPONENDI.

Antepono nis sui situm }
Antefero fers tuli latum } Fürziehen.
Præfero fers tuli latum }
Præpono nis sui situm }
Præopto ptas ptavi atum Lieber haben.

POSTPONENDI.

Posthabeo bes bui bitum } Geringer
Postpono nis sui situm } schätzen.

APPENDICES I. GENERIS.

I. Alia Verba sunt hujus tertij ordinis, ùt *Facio tibi injuriam? Facio tibi fidem. Ago vobis maximas gratias. Interdixisti nobis usum purpuræ. Mitto tibi, & ad te litteras.* Sic *Vat. ad Cic. Omnia mihi dura imperas. Sulp. ad eundem,* Lib. 5. *Quæ aliis tutè præcipere soles, ea tutè tibi subjice.*

Lib. 4. *Cic. Attic. Tu quod ipse tibi suaseris, idem mihi persuasum putato.*

II. Multa denique Composita ex activis, & Præpositione *Ad*, *In*, *Ob*, *Præ*, *Sub*, præter Dativum, etiam accusandi casum postulant.

Lib. 3. *Cic. Att. Inimici mei mea mihi ; non me ipsum ademerunt.*

Ejusmodi sunt, *Affero*, *Admoveo*, *Adjicio*, *Adjungo*, *Addo*, *Addico*, *Applico* ; *Admisceo*, *Appono*, *Adjudico*, &c. *Infero*, *Infigo*, *Importo*, *Injungo*, *Injicio*, *Indo*, *Ingero*, *Incutio*, *Insero*, *Inuro*, &c. *Oppono*, *Offundo*, *Offero*: *Præcludo*, *Præcipio*, *Præscribo*, *Præfinio*, *Præparo*: *Subduco*, *Subscribo*, *Subjungo*, *Suppono*, *Suggero*.

APPENDICES II. GENERIS.

I. *Habeo tibi fidem*, id est, *credo*, usitatissimum elegantissimúmque est. *Adhibeo tibi fidem*, in eadem re dubium, & controversum est. *Præsto tibi fidem*, tunc dicimus, cùm servare fidem intelligimus.

II. Sunt, quibus geminus Dativus præter Accusativum apponitur. *Do tibi hoc laudi*, *vitio*, *culpæ*, *crimini*, *pignori*, *fœnori*. *Vertis id mihi vitio*, *stultitiæ*. *Id tibi ducis honori*, *gloriæ*, *laudi*, *vitio*, *damno*. Sic Cic. *pro Sexto Roscio. Profectô te intelliges, inopiâ criminum, summam laudem Sexto Roscio vitio, & culpæ dedisse.* Terent. *in Adelpho. Tu nunc tibi id laudi ducis, quod tum fecisti inopiâ.*

APPENDICES III. GENERIS.

I. Verbum *Mutuo* non est hujus loci : non enim

enim dicimus : *Mutuavi tibi pecunias, mutuâsti mibi centum nummos* : Sed, *dedi tibi pecunias mutuas. Dedisti mibi mutuos centum nummos. Cit. Att. Cui magnam dedimus pecuniam mutuam.* Lib. I. *Terent. Heaut. Huic drachmarum argenti mille dederat mutuum.* Dicimus autem ferè *Dare mutuum*, de pecunia,aliísque rebus,quæ non redduntur eadem, sed ejusdem generis: nam de cæteris, *Commodare* usitatum est,quod etiam interdum de pecunia dicitur. *Plaut. Asin. Viginti argenti minas commodare dixit. Et Cic. pro Cælio. Mulier, quæ se aurum Cælio commodâsse dixit.*

II. *Jubeo*, cùm *imperare* significat, aut *velle*, ponitur cum Infinito. *Cic. pro Dejotoro. Jubeo te bene sperare*: vel infinitum intelligitur. Lib. I. *Plaut. in Aulul. Aut si respexeris, donec ego te jussero*: intelligitur *respicere*. Alioquin casum personæ non habet, sed rei. *Cic. de Legibus. Lex est ratio summa insita in natura, quæ jubet ea, quæ facienda sunt, prohibétque contraria.* Lib. I. JUBEO cum Lib. 3. Dativo, & particula *Ne* dixit Cæsar de Bello Civili. *Militibus suis jussit, ne qui eorum violarentur*: quod mirandum potiùs,quàm imitandum videtur. Cùm autem *Decernere*, *Statuere*, *Creare* significat, non solùm Accusativum rei, sed etiam personæ admittit. *Cic. pro Cornidio. Populus Romanus legem jussit de Civitate tribuenda. Idem in Antonium. Cùm primùm Cæsar ostendisset, se Dolabellam Consulem esse jussurum*, id est, *creaturum*.

QUARTUS ORDO ACTIVORUM.

Geminus Accusativus post Verbum.

Quædam Verba Activa post se duos Accusandi casus admittunt. *Cic. Silii causam te docui.*
Lib. 1.

Doceo	ces	cui	ctum	Lehren.
	Cum Compositis.			
Moneo	es	nui	nitum	Ermahnen.
	Cum Compositis.			
Flagito	tas	tavi	atum	Hefftig begehren/ (oder fordern.
Posco	cis	poposci		Fordern.
Reposco	cis	repoposci		Wiederfordern.
Rogo	gas	gavi	gatum	Bitten.
Interrogo	gas	gavi	gatum	Fragen.
Celo	las	lavi	latum	Verborgen haltẽ.

APPENDICES I. GENERIS.

Dicimus etiam *Moneo*, *Admoneo*, *Commoneo*, *Doceo*, *Edoceo*, *Erudio te de hac re*, id est, *Commonefacio*, *certiorem facio*. Sic *Cic. Att. Extremum est, ut te orem, cum Camillo communices, ut Terentiam moneatis de testamento. Idem de Oratore. Ut te sua quisque re me ipse doceat.* *Interrogo*, *Celo* eandem Præpositionem admittunt. *Cic. Treb. Bassus noster me de hoc libro celavit.* Sed *Celo* etiam Dativo gaudet, maximè voce passivâ. *Terent. Phorm. Si hoc celetur patri, in metu sum.*

Lib. 1. Lib. 2. Lib. 7.

APPENDICES II. GENERIS.

I. Verbo *Commoneo* non ausim geminum Accusativum dare, sed accusativum cum Geni-

Genitivo, vel Ablativo, ùt suprà dictum est.

II. *Erudio*, *Instituo*, *Informo*, *Instruo*, *Imbuo*, quamvis sint Verba *Docendi*, non tamen geminum Accusativum habent, sed Ablativum cum Accusativo. *Cic. Lent. Lentulum nostrum, cum cæteris artibus, quibus studuisti, semper ipse tum imprimis imitatione tui fac erudias. Idem pro Dejot. Quibus ille studiis ab ineunte ætate se imbuerat.* Lib. 1.

APPENDICES III. GENERIS.

I. *Peto*, cum duobus Accusativis nondum, quod meminerim, apud Veteres inveni: nam quòd Plinius, *Petere jura Cordubam*, dixit, figuratum est: ùt etiam, *Petere Indos*, pro *ab Indis. Lib. 12. cap. 7.* Lib. 3.

II. Prisci dicebant. *Exigo pecunias, portorium.* Unde videntur etiam dixisse: *Exigo te pecunias, portorium;* quæ, sæculum eruditum rejicit. Vid. *Gell. lib. 15. cap. 14.*

III. *Erudio*, apud Poëtas duos Accusativos admittit. *Statius. Et quæ te leges, præceptáque fortia belli erudiit genitrix, nimiùm didicisse queretur.* Sic *Ovidius aliquoties.* Theb. 10.

QUINTUS ORDO ACTIVORUM.

Ablativus præter Accusativum.

Quædam Verba Activa Ablativum præter Accusativum sibi adsciscunt. Ea fere sunt *Vestiendi*, *Implendi*, *Onerandi*, *Liberandi*, & his *contraria*: multa præterea *Privandi*. *Cic. de Natura Deorum. Oculos natura membranis tenuissimis vestivit, & sepsit. Ibidem.* Lib. 2.

Lib. 3. *Diligentiùs Urbem religione, quàm ipsis mœnibus cingitis.*

VESTIENDI, ET CONTRARIA.

Induo	uis	ui	utum	Anziehen.
Vestio	is	ivi	itum	Kleyden.
Insterno	is	stravi	stratum	Bedecken.
Spolio	as	avi	atum	Berauben.
Exuo	is	ui	utum	Außziehen.
Nudo	as	avi	atum	Entblössen.
Calceo	as	avi	atum	Schuh / oder Strümpf/ꝛc. anziehen.
Cingo	gis	xi	ctum	Gürten.

Convestio, Amicio, Orno, Tego, Afficio.

IMPLENDI, ET CONTRARIA.

Impleo	es	evi	etum	Sättigē.
Compleo	es	evi	etum	

Cum cæteris Compositis.

Satio	as	avi	atum	Erfüllen.
Saturo	as	avi	atum	
Farcio	cis	farsi	fartum	Fast/oder sehr anfüllen.

Refercio, Cumulo, Augeo, Exhaurio, Destituo.

ONERANDI, ET CONTRARIA.

Obruo	is	ui	utum	Uberschütten.
Onero	ras	avi	atum	Beladen.
Premo	mis	essi	essum	Drucken.
Opprimo	mis	essi	essum	Unterdrucken.
Levo	vas	avi	atum	Erringern.
Exonero	as	avi	atum	Entladen.

LIBERANDI, ET CONTRARIA.

Libero	as	avi	atum	Frey machen.
Solvo	vis	vi	lutum	Auflösen.
Exsolvo	vis	vi	lutum.	Auflösen.
Expedio	dis	ivi	itum	Entledigen.

Alligo, Obligo, Astringo, Impedio, Implico, Illaqueo.

PRIVANDI.

Privo	as	avi	atum	Berauben.
Abstineo	es	ui	entum	Enthalten.
Fraudo	as	avi	atum	Entziehen.
Prohibeo	es	bui	bitum	Verhindern. (nicht lassen herzu kommen.

Pello, Abdico, Viduo, Orbo, Evertò, ùt *Cic. in Verr. Ne per summam injuriam pupillum Junium fortunis patris conetur evertere.* Lib. 3.

APPENDICES II. GENERIS.

I. *Impleo* etiam Genitivum admittit. *Cic. ad Padum. Ollam denariorum implere.* Sed Ablativus usitatior est. Lib. 9.

II. *Compleo* apud Plautum cum Genitivo reperitur in Menechmo. *Parasitus, qui me complevit flagitii, & formidinis.*

III. *Dono, impertio, Aspergo*, Dativum, vel Ablativum sinè Præpositione habent. *Cic. pro Sex. Roscio. Non pauca suis adjutoribus, largè effuséque donabat. Idem pro Cornelio. Eum Pompejus Civitate donavit. Inspergo* huc potest accedere, Idem *Intercludo*, & aliquando *Exuo.*

APPENDICES III. GENERIS.

I. *Impleo* interdum Ablativum habet cum
Lib. 4. Præpositione *De. Cic. Acad. De quibus volumina impleta sunt.*

II. Verba *Vestiendi*, nondum, quod meminerim, legi apud Veteres cum duobus Accusativis, junctâ voce Activâ. Passiva quidem
Lib. 10. apud Historicos, & Poëtas reperiuntur. *Curtius. Itaque revocatus, vestem fratris eam ipsam,*
Æn. 2. *quæ in sella erat, induitur. Virg. Deinde comantem Androgei galeam, clypeique insigne decorum induitur.* Verùm Cic. Verbo *Induo*, & *Exuo*, voce Activâ, unum Accusativum tribuit.
Lib. 14. *Cic. Att. Quare talaria induamus. Idem pro Ligario. Nonne omnem humanitatem exuisses?*
Lib. 1. Voce autem Passivâ Ablativum. *Ad Att.*
Lib. 2. *Vir indutus muliebri vestitu. In Tusculanis. Mens exuta vitiis.* Aliquando etiam Dativus addi-
Lib. 2. tur. *De Fin. Ex ejus spoliis sibi, & torquem, & cognomen*
Lib. 2. *men induit. Ovid. Met. Jam dudum vincula pugnat exuere ipse tibi.*

SEXTUS ORDO ACTIVORUM.

Ablativus cum Præpositione A, *vel* Ab, *præter Accusativum.*

Quædam Verba Activa præter Accusativum Ablativum cum Præpositione *A*, vel *Ab* postulant. Ea ferè sunt, *Petendi*, *Percontandi*, *Auferendi*, *Removendi*, *Abstinendi*, *Ac-*
Lib. 4. *cipiendi. Cic. Figulo. Quid acta vita, quid studia*

studia tua à te flagitent, videbis. De Orat. *Quò* Lib. I. *faciliùs id à te exigam, quod peto, nihil tibi à me postulanti recusabo.* In Verr. *Nihil est, quod* Lib. I. *minùs ferendum sit, quàm rationem ab altero vitæ reposcere eum, qui non possit suæ reddere.*

PETENDI, ET PERCONTANDI.

Peto	tis	tivi, vel petii	titum	Bitten.
Posco	scis	poposci		Fordern.
Reposco	scis	repoposci		Wiederfordern.
Flagito	tas	tavi	tatum	Hefftig bitten.
Efflagito	tas	tavi	tatum	Hefftig bitten.

Postulo, Contendo, Exigo, Quæro.

AUFERENDI.

Aufero	fers	abstuli	ablatum	Higwegnehmen.
Abduco	cis	xi	ctum	Hinwegführen.
Abstraho	his	xi	ctum	Hinwegziehen.
Abalieno	nas	navi	natnm	Entfrembden.
Avello	is	ulsi	ulsum	Hinwegreissen.

Abrado, Avoco, Eripio, Suripio.

REMOVENDI.

Removeo	es	vi	otum	Absöndern.
Deterreo	es	rui	itum	Abschröcken.
Absterreo	es	rui	itum	Abschröcken.
Arceo	es	ui	- -	Hinwegtreiben.
Repello	lis	puli	pulsum	Hinwegtreiben.

Amoveo, Averto.

ABSTINENDI.

Abstineo	es	ui	entum	Enthalten.
Contineo	es	ui	entum	Innenhalten.
Refræno	as	avi	atum	Im Zaum
Cohibeo	bes	bui	bitum	halten.

ACCIPIENDI.

Accipio	cipis	cepi	ceptum	Nehmen.
Audio	dis	divi	ditum	Hören.
Emo	emis	emi	emptum	Kauffen.

Conduco, Sumo, Reporto, Fero, Colligo.

APPENDIX I. GENERIS.

Intelligendi Verba, ùt: *Intelligo*, *Cognosco*, Lib. 2. *Agnosco*, *Conjicio*, *Disco*, Præpositionem *Ex* Ep. fam recipiunt. *Cic. Cælio. Ea certissima putabo, quæ ex te cognosco.* Quæ interdum imitantur alia *Vat. in Cic. Quæro illud etiam ex te. Cicero de* Lib. 5. *Senect. Poma ex arboribus, si cruda sunt, vi avelluntur; si matura, & cocta, decidunt.* Maximè, quæ ex Præpositione *Ex* componuntur, ùt: *Expello*, *Ejicio*, *Eripio*. Sic *Cic. pro Mil. Ex Urbe expelli, exterminari, ejici.*

APPENDICES II. GENERIS.

Quædam modò Dativum, modò Ablativum cum Præpositione habent, præter Accusativum, ùt: *Surripio*, *Eripio*, *Aufero.* Hinc *Cic. pro Domo sua. Clodius pecunias consulares à Senatu abstulit. In Verr. Id tu mihi eripuisti, atque abstulisti.*

APPENDICES III. GENERIS.

I. Verba *Petendi*, *Percontandi*, Accusati-

vum cum Ablativo poſcunt, quamquam nonnulla etiam duos Accuſativos admittunt, ùt ſuprà diximus: tamen non ſtatim exiſtimabimus, ſi quæ verba præter proprium Accuſativum admittant hos, *Hoc*, *Illud*, *Iſtud*, *Id*, *Idem*, *Quid*, *Quod*, *Aliquid*, *Nihil*, *Multa*, *Unum*, *atque cæteros id genus*, poſſe etiam quosvis alios admittere: nam his multò liberiùs, quàm cæteris Veteres ütuntur. *Terent. Heaut. Ego domi ero, ſi quid me voles. Cic. Att. Non quo me aliquid juvare poſſes.* Lib. 6. *Ter. Eun. Id amabo, adjuva me. Cic. Att. Nec te id conſulo.* Lib. 7. *Idem in Catil. Sin tu, quod jam dudum te hortor, exiêris.* Orat. 1.

II. *Oro*, *Exoro*, *Obſecro*, poſt Accuſativum perſonæ, ferè Subjunctivum poſtulant intercedente UT. *Cic. de Or. Frater exoravit meipſum, ut huc ſecum venirem.*

III. Quædam Verba hujus ordinis Præpoſitionem DE admittunt. *Cic. pro Corn. Audivi hoc de Patre meo puer: Ita, Emere de Sylla, &c.*

DE CONSTRUCTIONE VERBI PASSIVI.

VERBUM Paſſivum eſt, quod ſyllabâ Or finitum, Activum fit R. litterâ abjectâ, ùt *Amor*, *Amo*.

Verbum Paſſivum Ablativum cum Præpoſitione A, vel AB poſtulat poſt ſe, qui ex Nominativo Verbi Activi fit: ante ſe Nominativum, qui fit ex Accuſativo. *Cic. ad Cæcin. Liber tuus & lectus eſt, & legitur à me diligenter,* Lib. 6.

&

& custoditur diligentissimè. Quare cùm Activa Passivis permutantur, Accusativus in Nominativum migrat, Nominativus in Ablativum cum Præpositione A, vel Ab, ùt: *Legi librum tuum, liber tuus lectus est à me:* cæteri casus integri manent.

PRIMI ORDINIS.

Amor aris atus sum } Geliebt werdē.
Diligor geris ectus sum }
Legor geris lectus sum Gelesen werden.

SECUNDI ORDINIS.

Accusor aris atus sum Angeklagt werden.
Absolvor eris lutus sum Erlöset werden.

Cic. pro Cluentio. Majestatis absoluti sunt multi.

Damnor aris atus sum Verdambt werden.

TERTII ORDINIS.

Tribuor eris utus sum Gegeben werden.
Concedor eris essus sum Zugelassen werden.
Adhibeor eris bitus sum Zu etwas genommen werden.

Cic. ad Oct. Nulla remedia, quæ vulneribus adhibentur, tam faciunt dolorem, quàm, quæ sunt salutaria.

QUARTI ORDINIS.

Doceor eris ctus sum Gelehrt werden.
Moneor eris nitus sum Ermahnt werden.
Flagitor aris atus sum Hefftig gebetten werden.

Hic, ubi Verbum geminum Accusativum postulat, mutatur in Nominativum Accusativus,

tivus, qui præstantior est, hoc est, qui personam significat, altero permanente, ùt: *Doceo Antonium litteras. Antonius docetur à me literas.*

QUINTI ORDINIS.

Induor eris utus sum Angezogen werden.
Exuor eris utus sum Ausgezogen werden.
Privor aris atus sum Beraubt werden.

Cic. pro Rabirio. Demetrius, aspide ad corpus admotâ, vitâ privatus est.

SEXTI ORDINIS.

Audior iris ditus sum Gehört weden.
Quæror reris situs sum Gesucht werden.
Emor eris emptus sum Gekaufft werden.

Cùm Verbum post Accusativum admittit Ablativum personæ, si Activa Passivis permutentur, perturbatur sensus, ùt: *Aufero à te vestem. Vestis aufertur à me à te. Accipio à te Literas. Literæ accipiuntur à me à te.* Ideo faciendum est, ut ambiguitas vitetur, sic: *Vestis aufertur à me tibi. Literæ accipiuntur à me tibi.*

APPENDIX I. GENERIS.

Verba Passiva nonnunquam dandi casum pro auferendi, more Græcorum, admittunt. *Cic. de Claris oratoribus. Auditus est nobis Lælii, Câji Filii, sæpe sermo.* Idque fermè apud Poëtas. Lib. 3.
Ovid. Quum toties eadem dicam, vix audior ulli. Pont. 2.
Interdum Accusativum additâ Præpositione PER. *Cic. ad Att. Id assequetur, si per Prætores Consules creantur.*

DE CONSTRUCTIONE VERBI NEUTRIUS.

VERBUM Neutrum est, quod UM, vel O litteris finitum, ex se Passivum personale non gignit, ùt: *Sum*, *Sto*, *Servio*. Neque enim dicitur *Stor*, aut *Servior*.

PRIMUS ORDO NEUTRORUM.

Utrinque nominandi casus.

OMne Verbum Neutrum, præsertim verò Substantivum, utrinque Nominativum habere potest, cùm utrumque Nomen ad eandem rem pertinet. *Teren. Phorm. Senectus ipsa*
Lib. 4. *est morbus. Cic. ad Att. Ego vivo miserrimus.*

Sum	es	fui		Seyn.
Vivo	vis	xi	ctum	Leben.
Venio	nis	ni	tum	Kommen.

APPENDICES I. GENERIS.

I. Non solùm Verba Neutra, sed omne Verbum personale finiti modi, utrinque Nominativum habere potest, cùm utrumque
Lib. 3. Nomen ad eandem rem pertinet. *Cic. Offic. Liber, qui inscribitur Lælius. Idem pro Corn. Audivi hoc de parente meo puer.*

II. Huc præsertim pertinent Verba, quæ Vocativa appellantur, ejusmodi sunt, *Appellor*, *Vocor*, *Nuncupor*, *Nominor*, *Dicor*, & si quæ sunt generis ejusdem, ùt: *Feror* pro
Lib. 3. *Dicor*, *Videor*, &c. *Cic. de Orat. Septem fuisse dicuntur uno tempore, qui sapientes & haberentur*,

tur, & *vocarentur*. *Virg*. *Quam Juno fertur terris magis omnibus unam posthabitâ coluisse Samô*. Fertur, *hic est idem*, *ac* dicitur. Æn. 1.

APPENDICES II. GENERIS.

I. Si duo illa Nomina non sunt ejusdem numeri, aut personæ, Verbum concordat cum eo Nomine, quod est basis, & quasi fundamentum orationis. *Lucan*. *Sanguis erant lachrimæ*. Lib. 9. *Plin*. *Nota argenti fuêre bigæ*, *atque quadrigæ*. Lib. 33.

II. Etiam Verbum personale infiniti modi post se Nominativum petit, cùm res ad Nominativum præcedentis Verbi pertinet. *Cic. de Nat. Deor. Nolo esse longior*. *Terent*. *Adelph*. *Meditor esse affabilis*. Quod in Verbo *Videor* est frequentissimum. *Cic. de Clar. Or. Videor jam te ausurus esse appellare*. *De fin. Hostiliam dico*, *non hanc novam*, *quæ mihi minor esse videtur*, *posteaquam est major*. Verbum enim *Videor* ferè post se Nominativum, sive addatur, sive omittatur infinitum, postulat, ejusdem numeri, & personæ: neque enim dicimus: *Mihi videtur me sperare*. *Tibi videtur te posse consequi*. *Mihi videtur hanc esse repugnantiam*. Sed, *ùt* Cic. *de Amicitia*. *Quo in genere sperare videor*. *Idem Tironi*. *Si videris tibi tè posse consequi*. *Idem Offic*. *Induxit eam*, *quæ videretur esse*, *non quæ esset*, *repugnantiam*: Interdum tamen impersonaliter usurpatur. *Cic. de Sen. Nunc autem mihi visum est*, *de senectute aliquid ad te scribere*. Quod tamen accidit, Lib. 1. Lib. 3. Lib. 2. Lib. 16.

cidit, cùm nō tam opinio, aut sententia, quàm voluntas, & inductio animi significatur, ac ferè pro *Placuit* ponitur: *Visum est ad te scribere*. Hoc est: *Mihi placuit ad te scribere*. Aut cùm nullo pacto Nominativo locus esse potest, ùt: *Mihi videtur, DEO serviendum*.

III. Si Verba *Puto*, *Ajo*, *Refero*, & alia ejusdem significationis infinitum præcedant, durior efficitur oratio. *Lucanus*. *Tutùmque putavit jam bonus esse Socer*. *Catullus*. *Phasellus ille ait, fuisse navium celerrimus*. *Ovid*. *Met*. *Sed enim quia retulit Ajax esse Jovis Pronepos*: Orator dixisset, *Se bonum esse socerum*. Et cætera eodem modo.

Lib. 9.

Lib. 13.

IV. Si Accusativus antecessit, & sequatur necesse est. *Cic. in Catil. Cupio me esse clementem*. Curtius etiam dixit: *Octoginta talenta constituit daturum Alexander*, pro *se daturum*. Quod non videtur Tyronibus imitandum.

Orat. 1.

Lib. 2.

APPENDICES III. GENERIS.

I. Infinitum *Esse*, antecedente Verbo *Licèt*, dandi, vel accusandi casum post se postulat. *Cic. Tuscul. Licuit esse otioso Themistocli, licuit Epaminondæ. Idem pro Flacco. Cur his per te frui libertate suâ, cur denique esse liberos non liceat?*

Lib. 1.

II. Infinitum *Esse*, cum cæteris Verbis, quæ Dativo gaudent, ferè Accusativum habet. *Ter. Heaut. Expedit bonos esse nobis*. Quintil. tamen dixit; *Cui esse diserto vacet Valerius. Tibi postea, & civi, & duci evadere contingit*. Et ali-

Lib. 11.
Lib. 5.
Lib. 3.

alibi, *Silla chlamidato sibi, & crepidato, Neapoli ambulare, deforme non duxit.* Ovid. *Met. Vobis immunibus hujus esse mali datur.* Horat. *ad Pisones. Mediocribus esse Poëtis, non homines, non Dii, non concessêre columnæ.* Lib. 8.

SECUNDUS ORDO NEUTRORUM.

Genitivus post Verbum.

QUædam Verba Neutra post se Genitivum Petunt. *Cicero ad Cæl. Jam me Pompeji totum esse scis. Ter. Heaut. Clinia rerum suarum satagit.* Lib. 2.

Sum cùm Possessionem significat.

Satago	gis	Sich bemühen.
Memini	isti	Ingedenck seyn.
Egeo	ges gui	Bedürffen.
Indigeo	ges gui	

Cic. Att. Egeo consilii. In Ant. Hoc bellum indiget celeritatis. Lib. 8. Lib. 3.

APPENDICES I. GENERIS.

I. Memini, pro *Recordor* tum Genitivum, tum Accusativum postulat. *Cic. de Sen. Omnia, quæ curant senes, meminerunt. Terent. Eunucho. Faciam, ut mei semper memineris.* Pro *mentionem facio*, cum Genitivo, vel Ablativo, & Præpositione DE, jungitur. *Quintil. Neque omnino hujus rei meminit usquam Poëta. Idem ibidem. De quibus multi meminerunt.* Lib. 11.

TERTIUS ORDO NEUTRORUM.

Dativus post Verbum.

Quædam Verba Neutra post se dandi casum postulant: Ea ferè *auxilium, commodum, incommodum, favorem, studium,* significant. Dativo item adhæret Verbum *Sum,* cùm *habere* significat, & ejus composita: Multa præterea, quæ *obsequium, obedientiam, submissionem, repugnantiam* significant. Multa denique composita ex Verbis Neutris, & Præpositionibus AD, CON, IN, INTER, OB, PRÆ, SUB.

Lib. 2. *Cic. in Verr. Homini jam perdito, & collum in laqueum inserenti, subvenisti.*

AUXILIANDI.

Subvenio	nis	ni	entum	Zu Hülffkommen.
Succurro	ris	ri	sum	

COMMODANDI.

Consulo	lis	lui	tum	Fürsehen.
Provideo	des	di	sum	

Cic. in Catil. Consulite vobis, prospicite Patriæ.

INCOMMODANDI.

Incommodo	das	davi	datum	Schaden.
Doleo	les	lui	litum	Schmertzen leyden.

Plaut. Mostellariâ. Cor dolet mihi.

FAVENDI.

Faveo	ves	vi	fautum	Gönnen.
Studeo	des	dui	- -	Günstig seyn.

Cic. in Bruto. Tibi favemus de tua.

STU-

STUDENDI.

Studeo	des	ui	- -	Obligen.
Vaco	cas	avi	atum	

Cic. de Orat. Cùm ita balbus esset Demosthenes, ut ejus ipsius artis, cui studeret, primam litteram non posset dicere, perfecit meditando, ut nemo planiùs eo locutus putaretur.

COMPOSITA EX VERBO SUM.

Absum abes absui Abwesend seyn.
Adsum ades adsui Gegenwärtig seyn.

Primo de Leg. Abest enim Historia litteris nostris.

OBSEQUENDI.

Inservio is vivi vitum Dienen.
Indulgeo es ulsi ultum Nachgeben.

De Am. Sed obsequium multò molestius, quod peccatis indulgens præcipitem amicum ferri sinit.

OBEDIENDI.

Obedio	is	ivi	itum	Gehorsamb seyn.
Ausculto	tas	avi	atum	

Pro Sex. Rosc. Mihi ausculta, vide, &c.

SUBMITTENDI.

Servio vis vivi vitum Dienen.
Cedo dis cessi cessum Weichen.

De Prov. Cons. Non parco dolori meo, non iracundiæ serviam.

REPUGNANDI.

Obsto stas stiti stitum Widerspenstig seyn.
Repugno nas avi atum Widerstreben.

Pro Mil. Miloni facinoris suspicio, non facti crimen obstat.

COMPOSITA EX PRÆPOSITIONIBUS.

Assurgo gis rexi rectum Aufſtehen.
Impendeo des pendi pensum Nahend seyn.

In Pison. Nemo tibi in Curiam venienti amplius assurrexit. Cic. Patriæ Bellum impendet.

APPENDICES I. GENERIS.

I. Sunt multa Verba, quæ locis communibus comprehendi minimè possunt, neque ii loci, quibus usi sumus, placent: nam Verba quamplurima necessariò sunt excipienda, si rem diligentiùs inspicias. Ideo visum est, non inutile Neutra, quæ Dativum admittunt, litterarum ordine recensere; non, ut memoriæ à Pueris mandentur, sed ut crebriùs legantur, ùt: ABSUM, *Acclamo, Accumbo, Accubo, Accresco, Accedo tibi, & tuæ sententiæ*, id est *Assentior*, *Accedit hoc meis malis*, pro *Additur*; *Acquiesco*, *Adsum*, *Adhæreo, Adhæresco, Allaboro, Adequito, Adno, Adnato, Affulgeo, Antecedo, Antecello, Anteeo, Antesto, Appareo, Applaudo, Appropinquo, Arrodo, Assisto, Assideo, Assuesco, Assurgo, Asservio, Ausculto* pro *Obedio.* *BENECUPIO, Benedico, Benefacio, Benignefacio, Benevolo.* *CAVEO, Consulo* pro *Prospicio, Confido, Consentio, Consuesco, Commodo* pro *Prosum, Cedo* pro *locum do.* *DETRAHO, Despero, Deservio, Desum, Deficio, Displiceo, Dissentio, Diffido.* *EXCELLO. FIDO, Faveo. HÆREO. ILLUDO, Indulgeo, Insum, Insulto, Inhio,*

Inhio, *Incumbo* pro *Innitor*, *Inservio*, *Insusurro*, *Insisto*, *Ignosco*, *Illachrimo*, *Incommodo*, *Indormio*, *Incubo*, *Illuceo*, *Impono* pro *Decipio*, *Impendeo*, *Immineo*, *Inhæreo*, *Ingemisco*, *Invideo*, *Inno*, *Insto*, *Insuesco*, *Insideo*, *Intervenio*, *Interjaceo*, *Intersum*, *Intercedo*, id est *Oppono me*, & *Impedio*, *Interdico* pro *Repugno*. *MALECUPIO*, *Maledico*, *Malevolo*, *Malefacio*, *Metuo amicè*, *ut*: *Tibi metuo*, hoc est, *ne aliquod eveniat incommodum*. *NUBO*, *Noceo*. *OBEDIO*, *Obsequor*, *Obsecundo*, *Obsum*, *Obtempero*, *Obsto*, *Obsisto*, *Obtrecto*, *Obrepo*, *Obequito*, *Occurro*, *Occurso*, *Officio*. *PLACEO*, *Parco*, *Pareo*, *Præsto*, *Præsum*, *Præcurro*, *Praeo*, *Præcello*, *Præluceo*, *Præsideo*, *Provideo*, *Prospicio tibi*, id est *Consulo tibi*, *Proficio*, *Prosum*, *Proximo*. *RECIPIO tibi*, id est *Promitto*, *Renuntio*, id est *Abstineo*, & *Alieno me*, *Reclamo*, *Repugno*, *Resisto*, *Respondeo* pro *Satisfacio*. *SUBJACEO*, *Succurro*, *Succedo*, *Succresco*, *Succlamo*, *Suboleo*, *Subrepo*, *Succumbo*, *Subsum*, *Subservio*, *Subscribo*, id est *Assentior*, *Sufficio*, id est *Par sum*, *Servio*, *Supersum*, *Satisfacio*, *Studeo*, *Supplico*. *TIMEO amicè*, *Tempero* pro *Abstineo*. *Vaco*, id est *Operam do*.

II. *Sum* modò Dativum unum habet; *Cic. Att. Sed nuntiant meliùs esse ei*: modò duos; *Idem Att. Respondebo primùm postremæ tuæ paginæ, quæ mihi magnæ molestiæ fuit.* Lib. 6. Lib. 3.

III. *Incumbo*, cùm *ad studium* refertur, Accusativum cum Præpositione IN vel AD, postulat, *Cic. de Orat. Quamobrem pergite, ùt facitis, adolescentes, atque in id studium, in quo estis, incumbite. Ad Planc. Mi Plance, incumbe toto pectore ad laudem.*
Lib. 3.

IV. *Consulere alicui*, non est *Consilium dare*, sed *prospicere. Cic. in Cat. Consulite vobis, prospicite patriæ. Consulere aliquem*, est *consilium ab aliquo petere. Cic. Verr. Nunc ego Judices, jam vos consulo, quid mihi faciendum putetis.*
Orat. 4. Lib. 4.

APPENDICES II. GENERIS.

I. *Antecedo, Anteeo, Antesto, Anteverto, Attendo, Præsto, Præcurro, Præeo, Illudo*, Dandi, vel Accusandi casum admittunt. *Cic. de Fin. Virtus tantùm præstat cæteris rebus, ut dici vix possit. Liv. Robore navium, & Virtute militum Romani Rhodios præstabant.*
Lib.4. Bel. Maced.7.

II. *Interdico* singulare est, nam præter Dativum Ablativum habet. *Cæsar in Bello Gallico. Ariovistus omni Galliâ Romanis interdixit.* Item Accusativum, *Liv. Fœminis duntaxat usum purpuræ interdicemus.*
Lib. 3. Bel. Maced. 4.

III. Quædam præterea Dativum simul, & Accusativum admittunt, ùt: *Metuo tibi calamitatem. Invideo tibi laudem. Cic. Tusc. ut nobis optimam naturam invidisse videantur. Auct. ad Herenn. Ab inimico sibi metuebat.*
Lib. 3. Lib. 1.

APPENDICES III. GENERIS.

I. *Vaco*, id est, *operam do*, rariùs usurpandum

dum videtur: Nam *Vacare*, apud elegantes ſcriptores ferè eſt *vacuum eſſe*, & Ablativo conjungitur. *Cic. Offic. Nulla vitæ pars vacare officio poteſt.* Nam locus ille ex tertio de Orat. *Athenis jam diu doctrina ipſorum Athenienſium interiit, Domicilium tantùm in ea urbe remanet ſtudiorum, quibus vacant Cives, peregrini fruuntur*, à nobis eſt. *Quibus* enim, ùt locus ipſe declarat, Ablativus eſt: & *vacat* ſignificat *vacuum eſſe*. *Primò autem de divin. Ego verò Philoſophiæ, Quinte ſemper vaco. Philoſophiæ*, eſt Dativus communis, atque ita dixit, *Philoſophiæ causâ vacuus ſum*: quod verba, quæ proximè antecedunt, indicant. *Ita tamen ſi vaces animo, neque habes aliquid, quod huic ſermoni præferendum putes.*

II. *Deſpero* cum Accuſativo jungitur. *Cæſ. Deſperare fugam*. Et cum Dativo: *Cic. in Piſonem. Quid? quòd tu toties diffidens, ac deſperans rebus tuis. Allatro, Præcedo, Antevenio, Deficio*, frequentiſſimè cum Accuſativo junguntur; raro cum Dativo. *Inſulto* frequenter Dativo jungitur; rariùs Accuſativo. *Nubo* non ſolùm Dativum, ſed etiam Ablativum cum Præpoſitione *Cum* poſtulat. *Cic. Caton. Quo cum eſſet nupta Regis Armeniorum ſoror.*

Bel Gal. Lib. I.

Lib. 15.

III. Sunt præterea, quæ ſuprà elementorum ordine numeravimus, & alia ferè Poëtica. *Advigilo, Adfremo, Bello, Certo, Contendo, Concurro, Colludo, Conſtrepo, Diſſideo,*

Insurgo, *Invigilo*, *Insideo*, *Lateo*, *Indoleo*, *Inmurmuro*, *Inserpo*, *Intercurro*, *Occumbo neci*, *morti*: *Obambulo*, *Obmurmuro*, *Resilio*, *Pugno*, *Remurmuro*. Plinius certo more Poëtarum cum Dativo junxit, in descriptione cujusdam fontis. Lib. 8. *Rigor, inquit, aquæ certaverit nivibus, neque color cedit. Virg. Buc. Montibus in nostris solus tibi certet Amynthas.*

QUARTUS ORDO NEUTRORUM.

Accusativus post Verbum.

QUædam Verba Neutra post se Accusativum postulant. Ea ferè ad res mutas pertinent, ùt: *Aro terram*: vel sunt ea Verba, quibus res Verbi additur, ùt: *Vivo vitam*: aut mensuram, ùt: *curro stadium*. Alia præterea Verba huc revocantur. *Terent. Adelph. Ego illius sensum pulchrè calleo.*

QUÆ AD RES MUTAS PERTINENT.

Aro	as	avi	atum	Ackern.
Planto	as	avi	atum	Pflantzen.
Rigo	as	avi	atum	Wässern.
Poto	as	avi	atum	Träncken.
Sero	ris	sevi	satum	Säen.

Pastino, Occo, Ablaqueo, Vindemio, Meto.

VERBA QUIBUS RES VERBI ADDITUR.

Vivo	vis	xi	ctum	Leben.
Pugno	as	avi	atum	Streiten.

Curro

Curro ris cucurri cursum Lauffen.
Servio vis vivi itum Dienen.

ALIA VERBA.

Exhalo as avi atum Dampff von sich (lassen.
Erubesco is bui - - Schamrot werden.
Crepo as ui itum Pralen / rühmen.
Hor. Sulcos, & vineta crepat mera.
Calleo les lui - Erfahren seyn.

Doleo, Horreo, Ingemo, Inclamo, Maneo, Mœreo, Obstupesco, Roro, Sono, Sudo, Stupeo, Odi, Cœpi, Memini.

QUINTUS ORDO NEUTRORUM.

Ablativus post Verbum.

QUædam Verba Neutra, post se Ablativum petunt. Ejusmodi est SUM, cùm laudem, & vituperationem significat: & nonnulla alia. *Cic. Lent. Tu fac, animo forti, magnóque sis. Et ad Q. Fratrem. Incredibile est, mi frater, quàm egeam tempore.* Lib. 3. Lib. 7.

Gaudeo des visus sum Sich erfreuen.
Doleo les lui litum Schmertzen leyden.
Mœreo res - - Traurig seyn.
Egeo ges gui } Bedürfftig seyn.
Indigeo ges gui }
Careo res rui ritum } Nicht haben.
Vaco cas aviti atum }
Victito tas avi atum Sich auffenthalten.
Plaut. Most. Victitabam parsimoniâ, & duritiâ.

*Mansus nomen est, nō Participiū.

Vivo

Vivo vis xi ctum Leben.
Supersedeo des edi essum Sich enthalten.
Mano nas avi atum] Quellen / und
Fluo fluis xi xum] (fliessen.

Cic. de Div. 1. Quid? quòd fluvius atratus sanguine fluxit.

Laboro ras avi atum Leiden.

Cæsar. lib. Bello Civ. Maximè re frumentariâ laborant.

Affluo, Diffluo, Circumfluo, Valeo, Possum, Consto, Sto pro Obtemperare. *Cic. pro Cluent. Etsi uterque Censor Censoris opinione standum putavit.* Redundo, Scateo.

APPENDICES I. GENERIS.

I. *Sum* interdum Genitivum habet, etiam cùm laus, vel vituperatio significatur. *Cic. pro Sext. Nimiùm me timidum, nullius animi, nullius consilii fuisse confiteor.*

II. *Egeo, Indigeo*, etiam casum interrogandi admittunt, ùt suprà diximus.

APPENDICES II. GENERIS.

I. Neutra sæpè Ablativum admittunt significantem partem. *Cic. de Orat.* (Lib. 2.) *In me ipso sæpissimè experior, ut exalbescam in principiis dicendi, & totâ mente, atque omnibus artubus contremiscam.*

II. Hoc genere loquendi frequentiùs utuntur Poëtæ; qui Ablativum etiam in Accusativum mutare consueverunt. (Lib. 3. Lib. 1.) *Hor. Epist. Animóque, & corpore torpet. Idem Satyr. Tremis ossa pavore.*

AP-

APPENDICES III. GENERIS.

I. In Verbo *Sum*, non ſemper, quæ Ablativo efferuntur, Genitivo efferri poſſunt, cujuſmodi ea ſunt: *Fac animo bono, virili, præſenti, vacuóque ſis.* Item illa: *Hic capite, & ſuperciliis ſemper eſt raſus. Mirâ ſum alacritate ad litigandum, &c.* Alia contrà Genitivo potiùs, quàm Ablativo efferuntur. *Terent. Andr. Nullius conſilii ſum. Suetonius in Auguſto. Cibi minimi erat, ac ferè vulgaris.*

II. *Conſto*, & *laboro*, frequentiſſimè Præpoſitionem *Ex* admittunt. *Cic. Tuſc. Cùm conſtemus ex animo, & corpore:* quo modo ferè loquitur Cicero: *Laborare ex deſiderio, ex renibus, ex inteſtinis, ex pedibus, ex invidia*, Tulliana ſunt. Lib. 1.

III. Pendere animis, numero multitudinis dixit Cicero. *Quòd ſi exſpectando, & deſiderando pendemus animis, cruciamur, angimur.* Lib. 1. Cùm verò ſingulari numero utimur, Genitivo locus eſt, *Idem de Legibus. Ego animi pendere ſoleo.*

SEXTUS ORDO NEUTRORUM.

Ablativus cum Præpoſitione poſt Verbum.

QUædam Verba Neutra, ùt paſſionem ſignificant, ita Paſſivorum more conſtruuntur. *Quint. Rogatus, an ab eo fuſtibus vapulâſſet. Idem.* Lib. 9. *Fabricius Reſpondit, à Cive ſe ſpoliari malle, quàm* Lib. 11. *ab hoſte venire.*

Vapu-

Vapulo las lavi latum Geschlagen werden.
Veneo nis nii venum Verkaufft werden.
Fio fis factus sum Werden.

APPENDICES I. GENERIS.

I. *Fio* eleganter cum Ablativo jungitur sinè Præpositione, sed aliâ significatione. *Ter. Andr. Nunc primùm audio, quid illo factum sit. Ibidem. Quid me fiet.*

II. Participium *Futurus*, eodem sensu, eundem casum postulat. *Ter. Heaut. Quid me futurum censes?*

Phil. 2. III. Jungitur etiam cum Dativo. *Cic. in Antonium. Vide, quæso, Antoni, quid tibi futurum sit. Plautus Bacc. Quid mihi fiet postea.*

APPENDICES II. GENERIS.

I. *Exulo*, & *Liceo*, prætermisimus: quòd nondum ea cum Ablativo Personæ agentis legerimus. Verbum *Facio*, eodem modo usurpatur

Lib. 9. à doctis, quo *Fio. Cic. in Verr. Quid hoc homine faciatis? Idem pro Cæcin. Quid tu huic homini facias?*

DE CONSTRUCTIONE VERBI COMMUNIS.

Verbum Commune est, quod OR syllabâ tantùm finitum, Activi simul, & Passivi significationem habet; quamquam pauca reperiuntur hodie Verba, quæ Præsenti tempore ac Præterito Imperfecto in utramque partem dicantur. Participia Præteriti tem-

temporis, & Verba, quæ inde naſcuntur, uſitatiora ſunt. Ea verò in Paſſiva ſignificatione, Paſſivorum more ſextum caſum admittunt.
Liv. Omnis ora maritima ab Achæis depopulata erat. Lib. 7.
Activà verò ſignificatione, leges ferè Activorum ſequuntur.

Aggredior eris eſſus ſum Angreiffen / und (angegriffen werden.
Cic. ad Nep. ex Priſc. lib. 8. *Reſtiterat etiam ut à te fictis aggrederer donis.*

Dimetior iris menſus ſum Meſſen / und ge(meſſen werden.
Cic. de Senect. A quo eſſent illa dimenſa & deſcripta.

Hortor aris atus ſum Vermahnen / und (Vermahnet werden.
Varro apud Priſc. Ab amicis hortaretur.

Depopulor aris atus ſum Berauben / und (beraubt werden.

Experior iris pertus ſum Erfahren / und (probiert werden.
Liv. lib. 45. *Amicum ab ipſo per tot caſus expertum.*

Aſpernor naris natus ſum Verachten / und (verachtet werden.
Cic. ad Nep. ex Priſc. Qui habet, ultrò appetitur; qui eſt pauper, aſpernatur.

Meditor aris atus ſum Betrachten / und (betrachtet werden.
Terent. Phorm. Meditata ſunt mihi omnia mea incommoda.

Dignor

Dignor aris atus sum Würdig schätzen / (und geschätzt werden.

Cic. 2. de Invent. Observantia est, per quam homines aliquâ dignitate antecedentes, cultu quodam, & honore dignantur.

ADMONITIO.

Tirones, maximè Præsenti tempore, & Imperfecto, à Verbis communibus, significatione Passivâ, quoad ejus fieri poterit, abstinebunt: Participiis utantur, licebit iis, quæ à classicis auctoribus usurpata repererint.

DE CONSTRUCTIONE VERBI DEPONENTIS.

VErbum Deponens est, quod in OR syllaba tantùm finitum, Activi, vel Neutrius significationem habet, ùt: *Sequor*, *Utor*, *Morior*.

PRIMUS ORDO DEPONENTIUM.

Genitivus post Verbum.

QUædam Verba Deponentia post se Genitivum casum adsciscunt. *Cic. Attic. Qui misereri mei debent, non desinunt invidere.*

Misereor	eris	ertus	sum	Sich erbarmen.
Obliviscor	eris	oblitus	sum	Vergessen.
Recordor	aris	atus	sum	Gedencken.
Reminiscor	eris	-	- -	Gedencken.
Potior	tiris	titus	sum	Erlangen / und (geniessen.

AP-

APPENDIX I. GENERIS.

Obliviscor, *Recordor*, *Reminiscor*, etiam Accusativum postulant. *Cic. in Anton. Omnia obliviscor, in gratiam redeo.* Phil. 1.

APPENDIX II. GENERIS.

Misereor interdum Dandi casum postulat. *Seneca. Misereor tibi puella.* Lib. 1. Contro.

SECUNDUS ORDO DEPONENTIUM.

Dativus post Verbum.

Quædam Verba Deponentia post se Dativum exigunt. Ea ferè *adulationem significant*, eáque omnia, quæ Verba Neutra tertii ordinis. *Cic. pro Sulla. Ego verò quibus ornamentis adversor tuis.*

Adulor	aris	atus	sum	Heuchlen
Assentor	aris	atus	sum	Heuchlen
Adnascor	eris	atus	sum	Anwachsen.
Advolvor	eris	lutus	sum	Sich darzu werffen / und darzufallen.
Ancillor	aris	atus	sum	Dienen.
Assentior	tiris	ensus	sum	Zustimmen.
Auxilior	aris	atus	sum	Helffen.
Blandior	diris	ditus	sum	Schmeichlen.
Gratulor	laris	latus	sum	Sich erfreuen mit einem andern / von wegen seiner Wohlfahrt.
Gratificor	caris	catus	sum	Zu Dienst thun.
Illachrimor	maris	atus	sum	Mitweinen.

Adſtipulor, Famulor, Illabor, Immorior, Iraſcor, Innitor, Lenocinor, Morigeror, Medicor, Medeor, Moderor, Obſequor, Oborior, Obnitor, Obloquor, Obiraſcor, Obverſor, Palpor, Patrocinor, Præſtolor, Reluctor, Refragor.

APPENDICES I. GENERIS.

I. *Præſtolor*, *Adulor*, *Medicor*, etiam Accuſativo junguntur. *Ter. Eunuch. Quem præſtolare, Parmeno; Cic. in Piſon. Sinè ulla ſpecie conſulari horrentem, trementem, adulantem omnes videre te volui? vidi. Plaut. Moſtel. Ego iſtum lepidè medicabor metum.*

II. Indignor cum Accuſativo rei jungitur. Lib. 6. *Quintil. Quidam indignantur imperia, quoſdam continet metus.*

APPENDIX II. GENERIS.

Multi Verbo *Dominor* Dandi caſum tribuunt: in locis tamen, quæ afferuntur, caſus non proprius, ſed communis videtur. Itaque malim uti Ablativô cum Præpoſitione IN, quod frequentiſſimum eſt apud bonos Auctores. *Cic. pro Cæcin. Denique nimia iſta, quæ dominatur in civitate, potentia.* Aut Accuſativo cum eadem Præpoſitione. *Idem de Senect. Senectus honeſta eſt, ſi uſque ad extremum dominatur in ſuos.*

TERTIUS ORDO DEPONENTIUM.

Accuſativus poſt Verbum.

Quædam Verba Deponentia poſt ſe Accuſandi caſum poſtulant. Lib. 7. *Cic. Att. Hic quidem mera ſcelera loquitur.*

Abo-

Abominor aris atus sum Ein Abscheuen (haben.
Adipiscor eris deptus sum Erlangen.
Adorior iris dortus sum Anfallen / an- (tasten.
Admiror aris atus sum Sich verwun- (dern.
Admetior tiris mensus sum Messen.
Æmulor aris atus sum Eifern.
Aggredior eris gressus sum Anfangen / und (antasten.
Alloquor eris cutus sum Anreden.
Assequor eris cutus sum Erreichen.
Auguror aris atus sum Errahten.

ARCHITECTOR, Aspernor, Auspicor, Aucupor, Aversor. CALUMNIOR, Comitor, Commentor, Commereor, Comminiscor, Consolor, Consequor, Contemplor, Cohortor, Confiteor, Conspicor, Conqueror, Consector, Contestor, Contueor, Conor. DEMEREOR, Demoror, Demolior, Demetior, Demiror, Deprecor, Depopulor, Depeculor, Detestor, Dignor, Diffiteor, Dilargior, Dispertior. EMETIOR, Ementior, Eloquor, Execror, Exequor, Exhortor, Exordior. FATEOR, Fabulor, Fabricor, Fœneror, Frustror, Furor. HORTOR, Helluor. JACULOR, Imitor, Imprecor, Impertior, Inficeor, Insequor, Insector, Intueor. LAMENTOR, Loquor, Lucror, Ludificor. MACHINOR, Meditor, Mentior, Mercor, Merior, Metior, Minor, Minitor, Misereor, Modebor, Molior, Moror, Muneror, Mutuor. NANCISCOR, Nundinor,

nor, Nutricor. OBLIVISCOR, *Obtestor, Ominor, Opinor, Operior, Ordior.* PATIOR, *Paciscor, Partior, Percontor; Periclitor,* hoc est, *Experior* : *Prosequor, Pigneror, Polliceor, Populor, Precor, Prædor, Præmeditor, Præstolor, Profiteor, Prosequor.* QUEROR. RIMOR, *Recordor, Reor, Remoror.* SCITOR, *Sciscitor, Scrutor, Sequor, Speculor, Solor, Suspicor.* TESTOR, *Testificor, Tueor, Tutor,* VENEROR, *Vereor, Ulciscor.*

QUARTUS ORDO DEPONENTIUM.

Accusativus cum Dativo post Verbum.

Quædam Verba Deponentia præter Accusativum, Dativum admittunt. *Cic. in Anton.* Phil. 2. *Græcia tendit dextram Italiæ, suúmque ei præsidium pollicetur.*

Largior	iris	itus	sum	Schencken.
Polliceor	eris	itus	sum	Verheissen.
Loquor	eris	cutus	sum	Reden.
Minor	aris	atus	sum	Drohen.
Minitor	aris	atus	sum	
Admetior	iris	ensus	sum	Zumessen.
Remetior	iris	ensus	sum	Wiedermessen.
Assentior	iris	ensus	sum	Anstimmen.
Gratulor	aris	atus	sum	Sich erfreuen.
Gratificor	aris	atus	sum	Willfahren.
Furor	aris	atus	sum	Stehlen.

APPENDIX I. GENERIS.

Furor etiam Ablativum cum Præpositione A vel

A, vel AB recipit. *Cic. Att. Si ego tuum antè legissem, furatum me abs te esse diceres.* Lib.2.

QUINTUS ORDO DEPONENTIUM.

Accusativus cum Ablativo post Verbum.

QUædam Verba Deponentia, præter Accusativum, Ablativum sinè Præpositione admittunt. *Virg. Haud equidem tali me dignor honore.* Æn. 1.

Dignor aris atus sum Würdig achten.
Muneror aris atus sum Begaben.
Remuneror aris atus sum Wiederbegaben.

Cic. Verr. lib. 9. Ut possem te remunerari quàm simillimo munere.

Prosequor eris cutus sum Erzeigen/ beweisen.

Refertur ad animi affectionem, ùt: *Prosequor te amore, benevolentiâ, &c.*

SEXTUS ORDO DEPONENTIUM.

Ablativus cum Præpositione præter Accusativum post Verbum.

QUædam Verba Deponentia, præter Accusativum, Ablativum cum Præpositione A, vel AB postulant. *Cic. pro Sulla. Quàm multorum hic vitam est à Lucio Sulla deprecatus.*

Percontor	aris	atus	sum	Fragen / erforschen.
Scitor	aris	atus	sum	
Sciscitor	aris	atus	sum	
Mercor	aris	atus	sum	Kauffen.

 Depre-

Deprecor aris atus sum Abbitten.

Cic. in Verr. Jam, qui tot scelera commisit, is nullam à se calamitatem poterit deprecari.

APPENDIX I. GENERIS.

Percontor, *&* *Sciscitor* etiam Ablativum cum Præpositione *Ex* admittunt. *Cic. de Nat. Deor. Epicuri ex Vellejo sciscitabar sententiam. Idem de Clar. Or. Cùm Theophrastus percontaretur ex agricola, quanti illud venderet.*

SEPTIMUS ORDO DEPONENTIUM.

Ablativus post Verbum.

Quædam Verba Deponentia post se Ablativum postulant. *Cicero pro Sexto Rosc. Commoda, quibus utimur, lucémque quâ fruimur, spiritúmque, quem ducimus, à Deo nobis dari, atque impertiri videmus.*

Vescor	eris	-		Essen.
Potior	tiris	titus	sum	Erlangen.
Delector	aris	atus	sum	Sich erlustigen.
Fruor	eris	itus	sum	Geniessen.
Glorior	aris	atus	sum	Sich rühmen.
Oblector	aris	atus	sum	Sich belustigen.
Lætor	aris.	atus	sum	Sich erfreuen.
Fungor	geris	functus	sum	Verwalten

Refertur ferè ad Officium.

Defungor	geris	functus	sum	Auffhören / (sterben/verlassen.
Abutor	eris	usus	sum	Mißbrauchen.
Utor	eris	usus	sum	Brauchen.

AP-

APPENDIX I. GENERIS.

Potior etiam casum Interrogandi admittit, ut paulò antè diximus. *Cic. Lent. Otium nobis exoptandum est, quod ii, qui potiuntur rerum, præstituri videntur.* Lib. 1.

APPENDICES II. GENERIS.

I. *Nitor, Glorior*, Præpositionem interdum admittunt. *Cic. pro Milon. In ejus vita nititur salus Civitatis.*

II. *Periclitor*, cùm ad periculum, discriménque refertur, Ablativum etiam postulat. *Mart. Periclitatur capite Sosades noster.* Cùm experiri significat, Accusativum petit. *Cic. pro Quint. Omnia circumspexit Quintius, omnia periclitatus est.* Lib. 6.

APPENDICES III. GENERIS.

I. *Potior, Vescor, Fungor*, non raró Accusativo adhærent. *Terent. Adel. alter sinè labore patria potitur commoda. Cic. in Ant. Vincamus odium, pacémque potiamur.* Phil. 3.

II. Item *Utor* apud priscos. *Plaut. Asin. Cætera, quæ volumus uti, Græcâ mercamur fide.*

III. *Abutor* apud Comicos sæpè Accusativum habet. *Terent. Andr. Nam in Prologis scribendis operam abutitur.*

DE CONSTRUCTIONE
VERBI IMPERSONALIS.

VErbum Impersonale est, quod primâ, & secundâ Personâ utriusque Numeri, &

tertiâ Multitudinis ferè privatur: Unde & nomen traxit, ùt: *pudet*, *pœnitet*.

PRIMUS ORDO IMPERSONALIUM.

QUædam Verba Impersonalia absolutè ponuntur. *Cic. de Divin. Si fulserit, si tonuerit.*

Fulget	bat	sit	Scheinen/glitzern.
Tonat	bat	nuit	Donnern.
Ningit	ebat	ninxit	Schneyen.
Fulgurat	bat	avit	Blitzen.
Grandinat	bat	avit	Haglen.
Pluit	ebat	pluit	Regnen.

APPENDICES I. GENERIS.

I. His tamen interdum Nominativus additur. *Cic. in Orat. Pericles ab Aristophane Poëta fulgurare, tonare, permiscere Græciam dictus est.*

II. *Pluit* Accusativum, aut Ablativum non respuit. *Liv. Sanguinem pluisse per biduum in area concordiæ satis credebant. Idem. Nuntiatum est, in monte Albano lapidibus pluisse.*

SECUNDUS ORDO IMPERSONALIUM.

QUædam Verba Impersonalia ante se Nominativum, vel aliquam orationis partem, præsertim verò Infinitum, locò Nominativi postulant; post se Genitivum. *Cic. ad*
Lib. 2. *Q. Fratrem. Hoc vehementer interest Reip. Idem de Fin. Interest omnium rectè facere.*

Est	erat	fuit	Zugehören.

Inter-

Intereſt	erat	fuit	Daranligen.
Refert	bat	tulit	

APPENDICES I. GENERIS.

I. *Intereſt*, & *Refert*, hos Ablativos habent *Meâ*, *Tuâ*, *Suâ*, *Noſtrâ*, *& Veſtrâ*. Sic *Cic. in Tiron. Et tuâ, & meâ, maximè intereſt, te valere.* Lib. 16.

II. *Cuja*, & *Cujus intereſt*, dicitur. *Cic. pro Var. Ea cædes, ſi potiſſimùm crimini datur, detur ei, cuja interfuit. Idem pro Anton. Quis enim eſt hodie, cujus interſit iſtam legem manere?* Lib. 9.

III. Verbum *Eſt*, pro Ablativis, *Meâ*, *Tuâ*, *Suâ*, *Noſtrâ*, & *Veſtrâ*, habet *Meum*, *Tuum*, *Suum*, *Noſtrum*, & *Veſtrum*. *Cic. ad Cæcin. Puto eſſe meum,* Lib. 6. *quid ſentiam exponere. Idem de Fin. Si memoria* Lib. 3. *fortè defecerit, tuum eſt, ut ſuggeras.*

APPENDIX II. GENERIS.

Magnum, *Parvum*, *Tantum*, *Quantum*, junguntur in Genitivo cum Verbis *Intereſt* & *Refert*. Lib. 2. *Cic. Att. Permagni noſtrâ intereſt, te eſſe Romæ.* Cætera ejuſmodi per Adverbium adduntur, ùt: *Multùm*, *aut plurimùm intereſt*, *maximè refert*, *nihil intereſt. Cic. Tuſc. Theodori quidem nihil intereſt, huminè an ſublimè putreſcat.* Lib. 1.

APPENDICES III. GENERIS.

I. Verbum *intereſt*, loco Genitivi, poteſt Accuſativum cum Præpoſitione *Ad* recipere. *Cic. Luc. Et quidem ad noſtram laudem non multùm video intereſſe.* Lib. 5.

II. *Quantum* pro *Quanti* apud Ciceronem invenies. *Pro Murena. Oſtendam alio loco, quan-*

quantùm salutis communis intersit. Et pro Milone.
Lib. 8. *Semper Milo, quantùm interesset Publii Clodij, se perire cogitabat. Tantùm interest* apud Plin. *Tantùm interest, subeant radii, an superveniant.*

TERTIUS ORDO IMPERSONALIUM.

Dativus post Impersonale.

Quædam Verba Impersonalia, quorum multa *Eventum* significant, ante se Nominativum, vel aliquam orationis partem, præsertim verò Infinitum, locò Nominativi postulant: post se verò Dativum. *Terent. Adel. Facite, quod vobis libet. Virg.* Æn. 1. *Queis ante ora Patrum, Trojæ sub mœnibus altis contigit oppetere. Cic. in Ver. Accidit, ut ille eo die, Lampsacum veniret.*

Accidit	bat	dit	Sich zutragẽ/oder widerfahren.
Cadit	bat	cecidit	
Contingit	gebat	tigit	
Obvenit	niebat	venit	
Obtingit	gebat	tigit	
Evenit	niebat	venit	
Incidit	debat	idit	
Usuvenit	niebat	venit	
Cedit	ebat	cessit	Fortgehen.
Succedit	ebat	cessit	
Benevertit	ebat	ertit	Wol von statten gehen.
Malevertit	ebat	ertit	Ubel von statten gehen.
Licet	ebat	cuit	Sich geziemen.
Libet	ebat	buit	Gelüsten.
Liquet	ebat	-	Klar seyn.

Expe-

Expedit. Conducit, Convenit, Competit, Constat, Dolet, Suppetit, Superat, pro Suppetit: & Suppeditat pro Suppetit, Præstat, Placet, Restat, Stat, Sedet, pro Placet, Incessit, Accedit, Confert, Pudet, Vacat, Venit in mentem. De *Opus est* in Nominis Constructione dicetur.

APPENDICES III. GENERIS.

I. *Incessit* Dandi vel Accusandi casum admittit. *Livius. Timor incessit Livium. Idem. Gravior cura Patribus incessit.* Multò autem frequentiùs cum Accusativo legitur. Lib. 7. Lib. 1. Lib. 4.

II. *Accedit*, & *Contingit*, *Evenit*, *Usuvenit*, & alia ejusdem generis, apud Oratores ferè infinitum respuunt: Conjunctivo modo cum conjunctione UT gaudent. *Cic. Cur. Si ei contigisset, ut te antè videret, quàm è vita discederet.* Lib. 2. *Idem de Orat. Fortè evenit, ut Privernati essemus.* Lib. 2. *Idem de Fin. Sed ex eo credo quibusdam usuvenire, ut abhorreant à Latinis.* Lib. 1.

QUARTUS ORDO IMPERSONALIUM.

Accusativus post Impersonale.

Quædam Verba Impersonalia ante se Nominativum, vel aliquam orationis partem, præsertim verò Infinitum locò Nominativi, post se Accusativum habent. *Cic. in Brut. Decet hoc illum, nescio quomodo.*

Decet	bat	cuit	Gebühren.
Dedecet	bat	cuit	Ubel anstehen.

Juvat

Juvat	bat	juvit	Helffen.
Delectat	bat	avit	Erlustigen.

APPENDIX I. GENERIS.

Verbum *Oportet*, cum his quidam conjungunt, quasi verò Accusativum post se postulet, cùm Verbum sit absolutum, quod modò Nominativum apertè habet. *Ter. Heaut. Hæc facta ab illo oportebant, Syre.* Modò membrum orationis loco Nominativi. *Cic. in Anton.* Philip. 7. *Irritari Antonium non oportuit.*

QUINTUS ORDO IMPERSONALIUM.

Accusativus cum Præpositione post Impersonale.

Quædam Verba Impersonalia ante se Nominativum, vel aliquam orationis partem, præsertim verò Infinitum loco Nominativi, post se Accusativum cum Præpositione AD petunt. *Cic. pro Sex. Rosc. Hoc ad me nihil attinet. Idem de Div. Ad rem pertinet, quomodo cælo affecto quodque animal oriatur.*

Attinet	nebat	nuit	Angehen/zugehören.
Pertinet	nebat	nuit	
Spectat	abat	avit	

SEXTUS ORDO IMPERSONALIUM.

Genitivus ante Impersonale.

Quædam Verba Impersonalia ante se ferè Genitivum, vel Infinitum locò Nomina-

Nominativi, post se Accusativum postulant. *Plaut. in Trinummo. Miseret te aliorum, tui te nec miseret, nec pudet. Cic. pro Flac. Nonne esset puditum, legatum suum dici Menandrum?*

Miseret	ebat	ertum est	Erbarmen.
Miserescit	ebat	-	
Piget	ebat	piguit, & pigitum est	Verdriessen.
Pœnitet	bat	tuit -	Gereuen.
Pudet	bat	duit & puditum est	Sich schämen.
Pertedet	ebat	pertæsum est	Uberdrüssig seyn.

APPENDICES III. GENERIS.

I. Quinque hæc Verba videntur quondam fuisse Deponentia, cujus rei argumento est carmen Turpilii ad Nonnium. *Quàm Matris, nunc Patris me miseretur magìs.* Unde adhuc illa restant: *Misertum est, Pigitum est, Puditum est, Pertæsum est.*

II. Pacuvius apud Nonnium impersonaliter utitur Verbo *Vereor* eodem modo. *Nihilne te populi veretur? Et Accius: Si tui veretur te progenitoris. Et Cic. de Fin. Primùm Aristippi, Cyrenaicorúmque omnium, quos non est veritum in ea voluptate, quæ maximâ dulcedine sensum moveret, &c.* Lib. 2.

III. Priscianus docet ex Apollonio in his ipsis verbis Nominativum latere: *Verbi causâ: Pudet me tui*, hoc est: *Pudor me habet tui. Miseret me tui*, hoc est, *Miseratio me* Lib. 8.

habet

habet tui. Crediderim potiùs, verba hæc figuratè Genitivum habere pro Nominativo: nam justa, & recta Constructio est hæc: *Plautus in Stycho. Et me quidem hæc conditio nunc non pœnitet.* Figurata verò. *Pœnitet me hujus conditionis.* Justa tamen exolevit, atque in ejus locum figurata successit. Cui locutioni similis est illa: *Venit mihi Platonis in mentem*, pro *Plato*, quâ utitur Cic. de Fin. lib. 5.

VERBUM IMPERSONALE PASSIVUM.

VErba Impersonalia Passivæ vocis, ùt vocant, sunt ea Verba Passiva, quæ tertiâ personâ contenta sunt. Ea verò efficiuntur à Neutris quarti ordinis; & ab Activis, cùm absolutè efferuntur voce Activâ, præsertim verò ab *Amo*, & *Turbo*, ùt: *Aratur ab aro, Pugnatur à pugno, Amatur ab amo. Terent. Eunuch. Nescio, quid turbatum est domi: à turbo.* Hæc ante se Nominativum habent, qui tamen sæpè reticetur: post se Ablativum cum Præpositione A vel AB, vel ejus locò Dativum exigunt; qui etiam sæpenumerô tacetur.
Lib. 13. *Mart. Tota mihi dormitur hyems*, pro *Dormio totam hyemem.* Nominativus reticetur apud Plaut. in Epidico. *Mihi isthic neque seritur, neque metitur. Cic. pro Dom. Ab universo Senatu reclamatum est. Plaut. in Persa. Quid agitur? Statur hic ad hunc modum.*

DE COMMUNI OMNIUM VERBORUM CONSTRUCTIONE.

HActenus de propria Verborum Constructione dictum sit; deinceps de Communi omnium dicendum erit.

GENITIVUS COMMUNIS. STATUS IN LOCO.

PRopria Pagorum, Castellorum, Urbium, Primæ, vel Secundæ Declinationis ponuntur in Genitivo post quodvis Verbum, si interrogatio fiat per Adverbium UBI. *Cicero ad Attic. Egnatius Romæ est.* Lib. 4.

Propria sequuntur Appellativa quatuor, *Humi, Belli, Militiæ, Domi. Cic. Tusc. Theodori quidem nihil interest, huminè, an sublimè putrescat.* Lib. 1.

Si tamen propria fuerint tertiæ Declinationis, vel pluralis numeri, sexto casu utendum est. *Cic. de Divin. Babylone paucis post diebus Alexander est mortuus.* Lib. 9. *Idem Att. Lentulum nostrum scis Puteolis esse.* Lib. 1.

Nomina Insularum, Regionum, Provinciarum, cæterorum denique locorum, Ablativum cum Præpositione IN ferè desiderant. *Cic. Att. Promitto tibi, si valebit, tegulam illum nullam in Italia relicturum.* Lib. 6.

APPENDIX I. GENERIS.

Dativo *Ruri*, vel Ablativo *Rure* utimur, cùm hujus est loci. *Plaut. in Bacchide. Si illi* Lib. 8.

sunt

sunt virgæ ruri, at mihi tergum domi est. Liv.
Lib. 4. *Morientem rure, eo ipso die sepeliri se jussisse ferunt.*

APPENDICES II. GENERIS.

I. Genitivus *Domi* hæc Adjectiva admittit, *Meæ*, *Tuæ*, *Suæ*, *Nostræ*, *Vestræ*, *Alienæ*.
Lib. 4. *Cic. Marcell. Nonne mavis sinè periculo domi tuæ esse, quàm cum periculo alienæ?* Cum alijs Adjectivis in Ablativo cum Præpositione IN
Lib. 5. ponitur. *Ovid. Sustinet in vidua tristia signa domo.* Quod idem interdum fit cum illis
Lib. 1. Pronominibus. *Plin. ad Calvum. Ille in domo mea sæpe convaluit.* Cum Substantivis autem
Lib. 2. utroque modo copulatur. *Cic. Att. Clodius deprehensus domi Cæsaris.* Idem eidem Præpositionem addidit. *Cùm in domo Cæsaris quondam vir unus fuerit, &c.*

II. Errant, qui putant Nomina tertiæ Declinationis Dativô Efferri. Nam *Tibur*, & *Ansur*, apud veteres, & E, & I litteris Ablativum habuisse videntur, legimus enim utro-
Lib. 16. que modo. *Cic. Attic. Nunc demum rescribo ijs litteris, quas mihi misisti; convento Antonio*
Bel. Punic. 12. *Tyburi. Liv. Tybure haud ità multò antè mortuus est.*

APPENDIX III. GENERIS.

Quidam dubitant, dicendumnè sit, *Marcellus natus est Romæ, Nobilis urbis*, an *Nobili urbe?* Cicero pro Archia posteriore modo loquitur. *Natus est Antiochiæ, loco Nobili, & celebri quondam urbe.* Idem Præpositionem inter-

interposuit. *Pro Rabir. Neapoli, in celeberrimo oppido. Item in Ant. Albæ constiterunt, in urbe opportuna.* Phil. 4. Plinius ferè Ablativô utitur, Præpositione præpositâ. *In Nea, oppido Troadis.* Lib. 2.

MOTUS AD LOCUM.

SI per Adverbium *Quò* fiat interrogatio, accusandi casu efferuntur, cujuscunque sint Declinationis, ac Numeri, ùt: *Quò is? Romam, Brundusium, Carthaginem, Athenas, Delphos, Gades, Rus, Domum. Cic. Attic. Epistolas Catinam, Taurominium, Syracusas commodiùs mittere potero.* Lib. 14. *Terent. Heaut. Domum refertor mœstus. Idem Eunuch. Rus ibo. Cic. pro Att. Eum domum suam receperunt.*

Nomina tamen Insularum, Regionum, Provinciarum, &c. Accusativum cum Præpositione *In* ferè desiderant.

Cic. de Som. Scip. Cùm in Africam venissem.

MOTUS DE LOCO, ET PER LOCUM.

SI per *Unde*, vel *Quà*, fiat interrogatio, Ablativô utemur. *Unde redis? Româ, Carthagine, Athenis, Delphis, Gadibus, Rure, Domo. Quâ iter fecisti? Româ, Brundusiô, &c. Cic. Att. Accepi Româ, sinè tua Epistola, fasciculum litterarum.* Lib. 5. *Terent. Eunuch. Video Rure redeuntem senem. Cic. Att. Iter Laodiceâ faciebam, cùm has litteras dabam in castra.* Lib. 5.

Nomina Insularum, Regionum, Provinciarum, &c. Præpositionem *Ex*, si interro-

gatio fiat per *Unde*; si verò per *Quà* fiat, Præ-
Lib. 4. positionem *Per* ferè desiderant. *Cic. in Verr. Ex Sicilia in Africam gradus Imperii factus est Ro-*
Lib. 1. *manis. Livius. Dum ipso terrestri per Italiam Gal-*
Dec. 3. *liásque itinere Italiam peteret.*

APPENDICES III. GENERIS.

I. Propria sæpe Præpositionem recipiunt, maximè si Quæstio fiat per *Unde*, vel *Quà*. Sic
Lib. 9. *Cic. Att. A Brundusio nulla adhuc fama venerat. Idem de Senect. Adolescentulus miles profectus sum ad Capuam.* Sed tum *Ad* ferè proximitatem (ùt ait Priscianus) significat. Quâ significatione in motu ad locum, hanc ferè Præpositionem adhibemus: *Ad me: Ad te: Ad flumen: Ad tribunal profectus est.*

II. Proprijs majorum locorum interdum demitur Præpositio, præcipuè à Poëtis, & Hi-
Æn. 3. storicis. *Virg. Ibitis Italiam, portúsque intrare*
Lib. 5. *licebit. Liv. Navigare Cyprum pergit. Tacit. Ger-*
Dec. 4. Lib. 2. *manicus Ægypto remeans. Cæsar. Cæsar cùm audis-*
Bel. Civ *set Pompejum Cypri visum.*

III. Certa Nomina propria Regionum, aut Viarum, itémque appellativa Ablativô sinè præpositione eleganter efferuntur, quæ alioqui Accusativô cum Præpositione *Per*
Phil. 10 efferenda essent. *Cic. in Anton. Nunc totâ*
Lib. 1. *Asiâ vagatur, volitat ùt Rex. Idem ad Q. Fra-*
trem. Ità se gerant in istis Asiaticis itineribus,
Lib. 5. *ùt si iter Appiâ viâ facerent. Idem Att. Nunc*
Lib. 4. *iter conficiebamus æstuosâ, & pulverulentâ viâ. Ei-dem. Quem quidem ego spero, jam tutò non*
solùm

solùm totâ urbe vagari posse. Pro Font. *Hi contrà vagantur læti, atque erecti passim toto forô.* In Lib. 2. Verr. *Multæ mihi à Cajo Verre insidiæ terrâ marîque factæ sunt.*

DATIVUS COMMUNIS.

QUodvis Verbum admittit Dativum ejus personæ, in cujus gratiam, commodum, vel incommodum aliquid fit. *Plaut. in milite glorioso. Tibi aras, tibi occas, tibi seris, tibi eidem & metis.*

ACCUSATIVUS VEL ABLATIVUS COMMUNIS TEMPORIS.

TEmpus Accusativô, vel Ablativô casu effertur, si per *Quamdiu* fiat interrogatio. *Liv. Romulus septem, & triginta regnavit annos. Plin. Massinissam sexaginta annis regnâsse, indubitatum est.* Lib. 1. Sin verò per *Quando* fiat, Ablativô utemur. *Cic. de Arusp. Negotium magistratibus datum est, anno superiore.* Lib. 7.

APPENDIX I. GENERIS.

Ablativus interdum *Intrà* significat, ùt: *Paucis diebus, biduô triduô*, pro *intrà paucos dies, intrà biduum, intrà triduum. Cic. pro Mil. Clodius respondit triduô illum, ad summum quatriduô periturum.*

ACCUSATIVUS VEL ABLATIVUS COMMUNIS SPATII.

CUivis Verbo apponi potest Accusativus,

Lib. 16. qui distantiam loci significet. *Cic. ad Tyron. Is locus est citrà Leucadem stadia viginti. Idem pro Sext Rosc. Edixit, ut ab urbe abesset mil-*
Lib. 13. *lia passuum ducenta. Idem Attic. Cubitum nul-*
BelMaced. 7. *lum assiduô cursu processit. Liv. Mille, & ducentos passus ibi latitudo patet.* Interdum Ablativo Scriptores utuntur. *Cæsar. Bell. Gall. Eo*
Lib. 1. *die castra promovit; & millibus passuum sex à Cæsaris castris, sub monte consedit. Idem ibidem. Ab Exploratoribus certior factus est, Ariovisti copias à nostris, millibus passuum quatuor & viginti abesse.*

APPENDIX I. GENERIS.

Cùm dicimus, *Abesse bidui, tridui, quatri-*
Lib. 5. *dui: Iter*, aut *via* intelligitur. *Cic. ad Att. Cùm in castra proficiscerer, à quibus aberam bidui. Idem Cat. Aberam ab Amano iter unius diei, Cæs. Bell. Gall. Cùm bidui viam processisset,&c.*

ABLATIVUS ABSOLUTUS.

Quibuslibet Verbis addi potest Ablativus
Lib. 5. absolutè positus. *Cic. Att. Quod autore te*
Lib. 14. *velle cœpi, adjutore assequar. Idem ad eundem. Scripsi hæc ad te appositâ secundâ mensâ.*

APPENDIX I. GENERIS.

Aliquando absolutè ponitur Participium
Bel.Ma. Lib. 1. Præteriti temporis sinè Nomine. *Livius. Inde ad Fluvium est progressus, nondum comperto, quam regionem hostes petiissent.*

ABLA-

ABLATIVUS INSTRUMENTI, CAUSÆ, MODI, ACTIONIS.

QUævis Verba Ablativum admittunt significantem Instrumentum. *Ter. Adelph. Hijce oculis egomet vidi.* Aut causam, propter quam aliquid fit. *Idem ad Q. Frat. Vestrâ culpâ hæc acciderunt.* Aut modum, quo aliquid fit. *Cic. pro Mil. Quonam modo id factum feret Civitas.*

Modus Actionis Præpositionem *Cum* interdum desiderat. *Idem de Offic. Ira procul absit,* Lib. 1. *cum qua nihil rectè fieri, nihil considerari potest.*

APPENDICES I. GENERIS.

I. Ad causam, *propter quam*, pertinent hæc, & similia: *Ardere iracundiâ, dolore, irâ, studiô, desideriô, amore alicujus rei. Flagrare, inflammari cupiditate, amore, &c.* Hæc etiam fortassis, *Lætor, Gaudeo, Delector, Oblector, Tristor,* de quibus suprà egimus.

II. Modum actionis cognoscimus, interrogatione *Quomodo?* Sic dices: *Quomodo tulit injuriam? Æquô, iniquô, animô.*

APPENDIX II. GENERIS.

Adhibetur etiam Præpositione *Cum*, quæ *comes* dicitur. *Cic. pro Cluent. Semper magno* Lib. 3. *cum metu dicere incipio. Idem de Orat. Cum febri domum rediit.*

ABLATIVUS EXCESSUS.

Cuilivis Verbo adjungi potest Ablativus rei, qua Excessus significatur. *Cic. de Clar. Orat.*
Lib. 7. *Publius Scipio omnes sale, facetiisque superabat.* *Terentius Phorm.* *Incredibile est quantùm herum anteeo sapientiâ.*

ABLATIVUS PRETII.

Qualibet Verba Ablativum admittunt significantem Pretium, ùt: *Senatus tri-*
Lib. 7. *tici modium tribus denariis æstimavit.* *Cic. Verr.* *Excogitare non poterat, quemadmodum plurimò venderet.* *Terent. Eunuch.* *Ut te redimas captum, quàm queas, minimò.* *Idem in Andr.* *Vix drach-*
Lib. 5. *mis opsonatus es decem.* *Cic. Verr.* *Doceas oportet aliquo in loco Siciliæ, Prætore Verre, ternis denariis tritici modium fuisse.* *Liv.* *Multorum sanguine, & vulneribus, & pœnis victoria stetit.* *Varro.* *Piscinæ æ-*
Lib. 3. *dificantur magnô.* *Horat. in Satyris.* *Quæ virtus, & quanta bonis sit, vivere parvô.* *Cic. in Anton.*
Lib. 2. *Jam invideo magistro tuo, qui te tantâ mercede sapere nihil docui.* *Idem pro Cæl.* *Cujus in ædiculis*
Phil. 2. *habitet decem millibus.*

EXCEPTIO.

His tamen Genitivis exceptis, *tanti, tantidem, quanti, quanticunque, pluris, minoris*, de quibus suprà diximus.

APPENDIX I. GENERIS.

Verbum *Valeo* Ablativum, vel Accusativum

vum amat. *Plin. Aureus nummus post annum sexagesimum secundum percussus est, quàm argenteus; ita ut scrupulum valeret sestertiis vicenis. Narr. de Ling. Lat. Denarii, quòd denos æris valebant: quinarii, quòd quinos.* Lib. 33. Lib. 4.

De Casibus, qui beneficiô Præpositionum communes sunt omnium Verborum, dicemus, cùm de Præpositionibus præcepta dabimus.

CONSTRUCTIO VERBI INFINITI.

VErba *Infinita* eosdem casus post se postulant, quos Finita. *Cic. Tiron. Malo te paulò pòst valentem, quàm statim imbecillem videre. Idem ad Q. Frat. Quòd scribis te à Cæsare quotidie plùs diligi, immortaliter gaudeo. Idem ad Att. Vellem te in principio audivisse, amicissimè me admonentem.* Lib. 16. Lib. 3. Lib. 7.

APPENDIX I. GENERIS.

Præteritum Perfectum Passivum, & Plusquamperfectum ex Infinito *Esse* vel *fuisse*, atque Participio præteriti temporis supplentur, mutatis numeris, & generibus pro re, de qua agitur. *Cic. in Anton. P. Clodium, meô consiliô interfectum esse dixisti. Idem pro Cluent. Injuriam ab hujus familia factam esse, dixisti.* Phil. 2.

Verbum interdum omittitur. *Idem pro Milon. Negant intueri lucem fas esse ei, qui à se hominem occisum fateatur.*

APPENDIX II. GENERIS.

Futurum Infinitum Activum.

Fore futurum infinitum tantùm in usu est jungitúrque cum omnibus generibus, & utro-
Lib. 1. que numero. *Cic. ad Lent. vehementer confidit his*
Ibidem. *litteris, se apud te gratiosum fore. Idem ad eundem. Spero nobis hanc conjunctionem voluptati fore. Idem*
Lib. 8. *Att. Nihil arbitor fore, quid reprehendas. Idem*
Phil. 3. *eundem. Dionysio dum existimabam vagos nos fore, nolui molestus esse.*

Cætera quibus Prisci usi sunt, jam exoleverunt: pro quibus Infinitô *Esse*, vel *Fuisse*, prout oratio postulat, & Participiô in RUS utimur.
Lib. 6. *Cic. Att. Illum eum futurum esse puto, qui esse de-*
Lib. 1. *bet. Idem de Orat. Verùm mihi hoc videor esse dicturus. Idem in M. Anton. Id se facturum esse asseveravit. Idem in Verr. Non molestè fero me laboris mei, vos virtutis vestræ fructum esse laturos. Idem ad Marcell. Eum magis communem censemus in victoria futurum fuisse, quàm incertis in rebus fuisset. Idem in M. Anton. Dixit aliam sententiam se dicturum fuisse.*

Lib. 8.
Lib. 14. Infinitum *Esse* frequenter desideratur. *Cic. Att. Ego Bellum fœdissimum futurum puto. Idem*
Lib. 9. *ad Terent. Celeriùs opinione venturus dicitur. Idem*
Lib. 2. *ad Att. Vix spero hunc mihi veniam daturum. Idem ad Appium. Scribit meas litteras maximum apud te pondus habituras.*

APPENDICES III. GENERIS.

Futurum Infinitum Passivum.

Futurum Passivum ex Infinito *IRI*, & vo-

ce ſimili ſupino in *UM* conſtat, ùt *Amatum iri, Doctum iri, Violatum iri, Occiſum iri*, omnibúſque generibus, atque utroque numero attribuitur. *Cic. ad Att. Pompejus affirmat, non eſſe* Lib. 2.
periculum; adjurat: addit etiam ſe priùs occiſum iri ab eo, quàm me violatum iri. Idem ad eundem. Brùtum, ùt ſcribis, viſum iri à me puto. Idem de Divin. Lib. 15.
Vaticinatus eſt madefactum iri minùs triginta diebus Lib. 1.
Græciam ſanguine. Terent. in Prolog. Hæcyræ. Interea rumor venit, datum iri gladiatores. Quint.
Reus parricidii damnatum iri videbitur. Plaut. Lib. 9.
in Rudente. Mihi iſthac videtur præda prædatum iri. Cap. 2.

APPENDIX IV. GENERIS.

Ratio ſupplendi Futurum Infinitum, maximè cùm Verba Supinis carent.

Fore ut, Futurum ut, Verbis *Spero, Puto, Affirmo, Suſpicor, & his ſimilibus* juncta, eleganter futurum infinitum tam agendi, quàm
patiendi modi ſupplent. *Cic. 1. Tuſc. Spero fo-* Lib. 16. Lib. 1.
re, ut contingat id nobis. Idem ad Att. Nunquam putavi fore, ut ad te ſupplex venirem.
Idem Lentulo. Valde ſuſpicor fore, ut infringa- Proœm.
tur hominum improbitas. Seneca. Scio futurum, 2.
ùt auditis ejus ſententiis, cupiatis multas audire. Contr. Lib. 2.
Idem. Nunquam putavi futurum, ut Pater meus Contr.
ediſſet liberos.

Hac circuitione ſubvenitur Verbis, quæ Supinis carent, ùt: *Puto fore, ut brevì his incommodis medeare. Affirmo fore, ut paucis diebus orationem pro Marcello ediſcas. Suſpicor fo-*

 re,

re, ut juri civili potiùs, quàm Philosophiæ studeas. Polliceor fore, ut non multò post intimis sensibus angaris, quando saluberrima patris consilia negligis.

APPENDIX V. GENERIS.

Circuitio ex Præterito & Futuro mista.

Circuitio illa *Futurum fuisse*, ex Præterito, & Futuro mista, non minimum orationi affert
De Bel. ornamentum. *Cæs. Nisi, eo ipso tempore, quidam*
Civ. 3. *nuntii de Cæsaris victoria, per dispositos equites essent allati, existimabant plerique futurum fuisse, ut oppidum amitteretur.*

Hæc quidem circuitio necessaria est, cùm Verba Supinis destituuntur, ùt: *Affirmabant omnes, futurum fuisse, ut frater tuus brevì litteras Græcas disceret, nisì lateris dolore consumptus fuisset.*

INFINITA CUM QUIBUS VERBIS COPULENTUR.

VErbis *Cœpi, Soleo, Debeo, Cupio*, adduntur Infinita, multísque aliis, maximè iis, quibus voluntas explicari solet. *Cic. pro Rosc. Com. Qui mentiri solet, pejerare consuevit. Idem Tironi. Omnes cupimus, egò imprimis, quamprimùm te videre.*

APPENDIX.

Amphibologia, Accusativi geminatione factâ, solvitur Ablativô, ùt: *Milonem audivi occidisse Clodium.* Ambigua est oratio; dubium enim est, uter ab altero fuerit occisus.

ſus. Muta alterum Accuſativum in Ablativum, ſic: *A Milone audivi occiſum eſſe Clodium.* Sublata eſt omnis dubitatio.

GERUNDIA.

GErundia, quæ paſſionem non ſignificant, caſus ſuorum Verborum admittunt, ut: *Tempus obliviſcendi injuriarum, ignoſcendi inimicis, coërcendi cupiditates, abſtinendi maledictis.*

GERUNDIA IN DI.

GErundiis in DI adduntur Subſtantiva, *Tempus, cauſa, ſtudium, finis,* & cætera ejuſdem generis. *Cic. de Senect. Equidem efferor ſtudiô, patres veſtros, quos colui, & dilexi, videndi.* Lib. 10. *Idem Att. Sit jam aut finis omnino deplorandi, aut moderatio.*

Item nonnulla Adjectiva, ut: *peritus, imperitus, cupidus, inſuetus navigandi, ignarus dicendi & ſimilia plura. Cic. de orat. Sum cupidus te* Lib. 2. *audiendi.*

APPENDIX.

Gerundia in DI interdum Genitivum multitudinis pro Accuſativo admittunt. *Cic. de* Phil. 2. *Divin. Doleo tantam Stoicos noſtros Epicureis irridendi ſui facultatem dediſſe. Plaut. Capt. Nominandi tibi iſtorum erit magis, quàm adeundi copia.*

IN DUM.

GErundijs in DUM præponuntur Præpoſitiones AD, OB, INTER. *Cicer. 5. Tuſc.*

Lib. 4. 5. *Tusc. Conturbatus animus non est aptus ad exequendum munus suum. Idem in Verr. Quantò illud flagitiosius, improbius, indignius, eum, à quo pecuniam ob absolvendum acceperis, condemnare. Livius. Ipse inter spoliandum corpus hostis, verutô percussus, inter primam curationem exspiravit.*

Georg. 3. Præponitur & ANTE, sed rariùs. *Virg. Námque ante domandum ingentes tollunt animos.*

IN DO.

Lib. 13. Gerundina in DO modò sinè Præpositione in oratione adhibentur. *Cic. Att. Plorando defessus sum.* Modò Præpositiones maximè, A, AB, DE, IN, assumunt. *Idem*
Lib. 2. *3. Tusc. Ab invidendo autem rectè invidentia*
Lib. 9. *dici potest. Idem Curioni. Etenim quis est tam in scribendo impiger, quàm ego? Idem ad Att. Tu quid cogites de transeundo in Epirum, scirè sanè velim.*

Nonnunquam E, vel EX, CUM, PRO.
Lib. 1. *Plaut. Aulul. Heus senex! pro vapulando hercle abs*
Cap. 5. *te mercedem petam. Quint. Scribendi ratio conjuncta cum loquendo est.*

GERUNDIA PASSIVA.

Gerundia, quæ passionem significant, nullum post se casum admittunt. *Quint.*
Lib. 2. Cap. 3. *Memoria excolendo, sicut alia omnia, augetur.*
Lib. 13. *Plin. Rubens ferrum non est habile tundendo.*
Cap. 15. *Idem. Bituminata, aut nitrosa utilis est bibendo.*

Sall.

Sall. Pauca suprà repetam, quò ad cognoscendum omnia illustria magìs, magìsque in aperto sint. Lib. 31. Cap. 6. Jugurt.

RATIO VARIANDI GERUNDIA.

GErundia, quæ Accusativô casu gaudent, ferè elegantiùs more Adjectivorum ad hunc modum efferuntur. *Pompejus studiosus fuit Remp. defendendi, Civésque servandi. Pompejus studiosus fuit Reipub. defendendæ, Civiúmque servandorum.* Ità ut Gerundij casus maneat, servatô tamen genere, ac numerô Accusativi. *Cic. in Ant. Princeps vestræ libertatis defendendæ semper fui.* Phil. 4. *Idem Curion. Hoc, quidquid attigi, non feci inflammandi tui causâ, sed testificandi amoris mei.* Lib. 2. *Liv. Interjectô deinde haud magnô spatiô, quod vulneribus curandis, supplendóque exercitui satìs esset.* Ab Urbe 2. *Cic. Appio. Animum tuum promptum, & alacrem perspexi ad defendendam Rempub. Item Trebonio. Omne desiderium litteris mittendis, accipiendísque leniam. Liv. Prælia de occupando ponte crebra erant.* Lib. 3. Lib. 18. Ab Urbe 7.

PARTICIPIALE VERBUM IN DUM.

VErbum Participiale in DUM, accedente Verbô Substantivô, Dativum postulat, omnibus Verbis communem. *Liv. Hîc vobis vincendum, aut moriendum milites est.* Bel. Punic. Lib. 1.

Præter Dativum communem, etiam casum sui Verbi admittit. *Cic. 2. Tuscul. Tuô tibi judiciô est utendum.* Tibi *casus est communis*, tuô judiciô *proprius est Verbi.*

AP-

APPENDIX I. GENERIS.

Si tamen casus Verbi fuerit Accusativus, mutabitur Participiale Activum in Passivum, hoc modo: *Petendum est tibi pacem. Petenda est tibi pax. Timendum est nobis pœnas æternas. Timendæ sunt nobis pœnæ æternæ.*

APPENDIX II. GENERIS.

Prisci etiam Activô usi sunt cum Accusativo. *Lucret. Æternas quoniam pœnas in morte timendum.* Veteres imitatus est Virgilius.

Lib. 5.

Lib. 11. *Alia arma Latinis.*

Quærenda, aut Pacem Trojano ab Rege petendum.

SUPINA IN UM.

Supina in UM amant Verba, quæ motum adsignificant. *Terent. Phorm. Percontatum ibo. Idem Heauton. Abi deambulatum. Livius. Coriolanus damnatus absens in Volscos exulatum abiit.* Ante se nullum, post se suorum verborum casus habent. *Cæs. Legatos ad Cæsarem mittunt, rogatum auxilium. Terent. Phorm. Me ultrò accusatum advenit. Idem Eunuch. Nutricem accersitum iit.*

Ab Urbe 2.

Bello Gall. 1.

SUPINA IN U.

Supina in U ferè Passivæ significationis sunt sinè casu, adhærentque nominibus adjectivis. *Cic. Att. Quod optimum factu videbitur, facies. Idem in Anton. O rem non modò visu fœdam, sed etiam auditu.*

PARTICIPIA.

PArticipia eosdem casus habent, quos Verba, à quibus proficiscuntur. *Pueri victoriam reportaturi non delectantur duodecim scruporum ludô. Livius. Ancus ingenti prædâ potitus, Romam rediit. Cic. in Pison. Abjectum, contemptum, despectum à cæteris, à te ipso desperatum, & relictum, adulantem omnes, videre te volui: vidi. Cic. Lent. Totus est nunc ab iis, à quibus tuendus fuerat, derelictus.* AbUrbe I. Lib. 1.

APPENDIX I. GENERIS.

Participia Passiva præteriti, & futuri temporis, maximè cùm fiunt Nomina, etiam Dativô gaudent *Cic. de Senect. Sperare videor Scipionis amicitiam, & Lælii, notam posteritati fore. Terent. Andr. Restat Chremes, qui mihi exorandus est.*

APPENDIX II. GENERIS.

Exosus, Perosus, Pertæsus Accusativum petunt. *Curt. Persarum te vestis, & disciplina delectat, patrios mores exosus es. Liv. Plebs Consulum nomen haud secùs, quàm Regum perosa erat. Sueton. in Cæsar. Quasi pertæsus ignaviam suam, quòd nihil dum à se memorabile actum esset.* Lib. 8. AbUrbe 8.

PARTICIPIA FACTA NOMINA.

PArticipia in ANS, & ENS interrogandi casu gaudent, cùm fiunt Nomina. *Ter. Phorm. Herus liberalis est, & fugitans litium. Cic. Att.* Lib. 5.

Bel. Ca. *Att. Boni Cives, amantes Patriæ. Sall. Corpus patiens*
Lib. 1. *inediæ, vigiliæ, algoris, suprà quàm cuiquam credibile est. Cic. ad Quint. Fr. Fert. graviter homo, & mei amantissimus, & suæ dignitatis retinens, se apud te neque amicitiâ, neque jure valuisse.*

Nonnulla etiam Præteriti Temporis, ùt:
Phil. 9. *Consultus, Doctus.* Sic *Cic. in Anton. Neque enim ille magìs Juris Consultus, quàm justitiæ fuit. Horat.*
Lib. 3. Od. 8. *Docte sermonis utriusque Linguæ. Sall. Alieni appetens profusus sui. Liv. Servitutis indignitatìsque*
Bel. Cat. Bel. Macced. 1. *homines expertos, adversùs notum malum irritatos esse.*

APPENDIX I. GENERIS.

Participia Præsentis, Præteritíque temporis, cùm nominum naturam induunt, more
Lib. 1. eorum comparantur. *Cic. Lent. A me nullum tempus prætermittitur de tuis rebus, & agendi, & cogitantandi: utórque ad omnia Quintô, Seliciô, quo neque prudentiorem quemquam ex tuis, neque fide*
Lib. 16. *majorem esse judico, neque amantiorem tui. Idem Tironi. Cùm commodè, & per valetudinem, & per*
Lib. 6. *anni tempus navigare poteris ad nos amantissimos tui veni. Idem Attic. Nihil illo regnô spoliatius, ni-*
Lib. 5. *hil Rege egentius. Idem in Verr. Hæc tu omnium mortalium profligatissime, ac perditissime cùm scires, cùm tanto periculo tuo fieri paterêre, atque concederes.*

APPENDIX II. GENERIS.

Participiis Futuri temporis, additô Verbô Substantivô, eleganter utimur pro *Debere*, vel

vel Oportere. *Sum exspectaturus Fratrem. Terent. Phorm. Frater est exspectandus mihi. Eram habiturus heri orationem. Habenda mihi erat heri oratio. Cic. pro Fontejo Orandus erit nobis amicus Pletorius, ut suos novos clientes à bello faciendo deterreat.*

DE CONSTRUCTIONE NOMINIS.

GENITIVUS POST NOMEN SUBSTANTIVUM.

Quotiescunque duo nomina Substantiva rerum diversarum in oratione continuantur, alterum erit Genitivi casûs. *Cic. in Pisonem. Supplicium est pœna peccati. Idem ad Cœlium. Mirum me desiderium tenet urbis. Idem de amicitia. Maximum ornamentum amicitiæ tollit, qui ex ea tollit verecundiam.* Lib. 1.

APPENDIX I. GENERIS.

Adjectiva, cùm Substantivè ponuntur, more Substantivorum construuntur. *Cic. de Senect. Tantum cibi, & potionis adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur. Idem in Verr. Sicilia tota, si unâ voce loqueretur, hoc diceret: Quod auri, & argenti, quod ornamentorum in meis Urbibus, sedibus, delubris fuit, id mihi tu Cai Verres eripuisti, atque abstulisti. Pompejus ad Marcellum, & Lentulum. Vos hortor, ut quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis.* Lib. 2. Lib. 8. Attic.

GENITIVUS VEL ABLATIVUS POST NOMEN SUBSTANTIVUM.

SUbstantiva, cùm ad *laudem*, vel *vituperationem* referuntur; Genitivô, vel Ablativô gaudent. *Cic. ad Marcellum.* *Neque monere te audeo, præstanti prudentiâ virum; Neque confirmare, maximi animi hominem, virúmque fortissimum.* *Plin.* *Choromandarum gentem, vocat Tauron sylvestrem sinè voce; stridoris horrendi, hirtis corporibus, oculis glaucis, dentibus caninis.*

Lib. 4.
Lib. 7. Cap. 1.

GENITIVUS POST NOMEN ADJECTIVUM.

ADjectiva, quæ *Scientiam*, *Communionem*, *Copiam*, & *his contraria* significant, cum Genitivo junguntur, ùt: Peritus, Ignarus, Particeps, Expers, Plenus, Inanis. *Cic. in Brut.* *Fabius Pictor & juris, & litterarum, & antiquitatis benè peritus fuit.* *Ex eodem.* *Antonius omnis eruditionis expers, atque ignarus fuit.* *Idem de Finib.* *Virtutes ità copulatæ, connexæque sunt, ut omnes omnium participes sint.* *Idem ad Papyrium.* *Stultorum plena sunt omnia.* *Ex eodem.* *Omnia plena consiliorum, inania verborum videmus.*

De Orator. 2.
Lib. 5.
Lib. 9.
De Orator. 1.

Item quædam in AX, IUS, IDUS, & OSUS, *Philosophus tenax recti, nullius culpæ conscius, avidus virtutis, studiosus litterarum.* Quibus adde Memor, Immemor, Securus, ùt: *Memor beneficii: Immemor injuriæ: Securus rumo-*

Lib. 1. Cap. 1.

morum. Quintilianus. Tenacissimi sumus eorum, quæ rudibus annis percipimus. Cic. in M. Anton. Phil. 2.
Hujus rei ne posteritas quidem omnium sæculorum immemor erit. Idem ad Caj. Anton. Cùm T. Pomponius, homo omnium meorum in te studiorum conscius, ad te proficisceretur, aliquid mihi scribendum putavi. Lib. 5.

PARTITIVA.

PArtitiva Genitivô multitudinis gaudent. *Cic. de Natur. Deor. Elephantô belluarum nulla est prudentior.* Lib. 1. *Idem de Senect. Minus habeo virium, quàm vestrûm utervis. Idem ad Q. Frat. Domus utriusque nostrûm ædificatur strenuè.* Lib. 2.

Item *Numeralia* Nomina. *Livius. Imperium summum Romæ habebit, qui vestrûm primus, ô juvenes, osculum matri tulerit.* Ab Urbe 1. *Curt. Octoginta Macedonum interfecerunt.* Lib. 8. *Idem. Nolo singulos vestrûm excitare.* Ibidem.

Denique quæcunque Adjectiva, quæ *Partitionem* significant, interrogandi casum possunt admittere. *Cic. de Senect. Multæ etiam istarum arborum meâ manu sunt satæ. Liv. Macedonum ferè omnibus, & quibusdam Andriorum ut manerent, persuasit.* Bel Maced. 1. Lib. 10. *Curt. Cum paucis amicorum ad Leonatum pervenit.* Cap. 18. *Plin. Lanarum nigræ nullum colorem bibunt.*

SUPERLATIVA.

SI multa ejusdem generis comparantur, utendum est Superlativô cum Genitivo plurali. *Cic. 5. Tusc. Theophrastus elegantissimus*

omnium Philosophorum , & eruditissimus,non magnopere reprehenditur , cùm tria genera dicit bono-
Lib. 33. Cap. 1. *rum. Plin. Demosthenes summus Oratorum Græciæ.*

APPENDIX I. GENERIS.

Tam Superlativa , quàm Partitiva , etiam Genitivo singulari, qui multitudinem significat, conjunguntur. *Cic. pro Quint. Habet adversarium P. Quintius , verbô sextum Nævium reverà hujusce ætatis homines disertissimos, ornatissimos nostræ Civitatis. Idem pro Rab. Posthumo. Virum unum totius Græciæ facilè doctissimum Platonem,in maximis periculis , insidiisque versatum esse accepimus. An quisquam Clodiæ gentis eum Pompejo Magno conferendus est?*

APPENDIX II. GENERIS.

Tum Superlativa nomina , tum Partitiva , quæ cum suis Substantivis casu cohærent , &
Lib. 2. genere , & numero consentiunt. *Cicer. de Nat. Deor. Indus, qui est omnium fluminum maximus , non aquâ solùm agros lætificat, sed eos etiam conserit.*
Lib. 18. *Plin. Hordeum frugum omnium mollissimum est.*
Lib. 2. Cap. 7. *Pomponius Mela. Famam habet ob Cereris templum Enna præcipua montium.*

Quòd si nullum sit Substantivum , cum Genitivo , quod attinet ad Genus , con-
Urbe sentient. *Liv. Summi , infimique Gabinorum , Sextum Tarquinium donô Deûm sibi missum du-*
Lib. 9. Cap. 4. *cem credidêre. Quintil. Equidem Ciceronem sequar : nam is eminentissimos Græcorum est secu-*
Lib. 22. Cap. 25. *tus. Plin. Sapientissima animalium esse constat,*

quæ

quæ fruge vescantur. Idem. Ovorum alia sunt candida, ut columbis, perdicibus: alia pallida, ut aquaticis, &c. Lib. 10. Cap. 52.

APPENDIX III. GENERIS.

Genitivus tam Superlativi, quàm Partitivi in Ablativum cum Præpositione E vel EX, vel DE mutari potest. *Cic. pro Cluent. Ex his omnibus, natu minimus P. Saturninus in eadem sententia fuit. Idem pro Sext. Rosc. Audacissimus ego ex omnibus? minimè. Idem ad Tironem. De tuis innumerabilibus in me Officiis erit hoc gratissimum. Idem in M. Anton. Permitto, ut de tribus Antoniis eligas, quem velis. Quintil. Timui, ne quem ex meis viderem.* Lib. 16. Phil. 10. Decl. 6.

Mutatur interdum Genitivus Superlativi in Accusativum, cum Præpositione INTER, vel ANTE. *Cic. pro Sext. Rosc. Rectum putabat pro eorum se honestate pugnare, propter quos ipse honestissimus inter suos numerabatur. Seneca. Ille Cræsus, inter Reges opulentissimus, ad tormenta, post terga vinctis manibus, ductus est. Pomponius Mela. Gentem sui nominis alluit Borysthenes, inter Scythiæ amnes amœnissimus. Livius. Multitudini gratior fuit, quàm patribus, longè antè alios acceptissimus militum animis.* Lib. 2. Contr. Lib. 2. Cap. 2. Ab Urbe 1.

APPENDIX IV. GENERIS.

Superlativa præter proprium casum admittunt etiam casum suæ positionis. *Cic. de Clariss. Oratoribus. Fuit Sextus Ælius Juris quidem Civilis omnium peritissimus.* Omnium *Superlativi*; Juris Civilis, *Positivi casus est.*

Admittunt & Genitivum *partitionis*, more
Lib. 9. nominum, unde formantur. *Plin. Plurimi piscium*
Cap. 51. *tribus mensibus Aprili, Majô, Juniô, pariunt.*

GENITIVUS VEL DATIVUS POST NOMEN.

NOmina, quæ *similitudinem*, aut *dissimilitudinem* significant, interrogandi, vel dandi casum exigunt. *Ter. in Eunuch. Domini similis, &c. Cic. de Fin.* (Lib. 5.) *Non video, cur non potuerit Patri similis esse filius? Idem in M. Ant.* (Phil. 2.) *Antonius saturavit se sanguine dissimillimorum sui Civium. Idem de Clar. Orat. Nihil tam dissimile, quàm Cotta Sulpitio.*

Item *Communis*, *Proprius*. Sic *Cic. de Senectut. Id quidem non proprium Senectutis est vitium, sed commune valetudinis. Idem pro S. Rosc. Quid tam commune, quàm Spiritus vivis, terra mortuis, mare fluctuantibus, littus ejectis? Plin.* (Lib. 7. Cap. 15.) *Cæsari proprium, & peculiare sit, præter suprà dicta, Clementiæ insigne.*

DATIVUS POST NOMEN.

NOmina, quibus *Commodum, Voluptas, Gratia, Favor, Æqualitas, Fidelitas*, & his contraria significantur, Dativum poscunt, ùt: *Consul salutaris, perniciosus Reipublicæ. Jucundus, Molestus, Gratus, Invisus, Propitius, Infestus Civibus, Fidus, Infidus imperio. Par, impar tanto oneri. Cicer. ad Cæcinnam.* (Lib. 6.) *Erat meum consilium cùm fidele Pompejo, tum saluta-*

re utrique. Idem ad Att. O gratas tuas mihi jucun- Lib. 12.
dásque litteras.

Item Verbalia in BILIS, ùt: *Amabilis*, *Formidabilis*, *Optabilis*. *Cic. in M. Anton. Pax præ-* Phil. 6.
fertim Civilis, quamquam omnibus bonis, mihi tamen imprimis fuit optabilis.

Præterea *Conscius*, *Consentaneus*, *Supplex*, *Obvius*, *Obnoxius*, *Perviùs*, & nonnulla, quæ ex Præpositione CON componuntur, ùt: *Concors*, *Concolor*, *Confinis*, *Conterminus*. *Cic. 2. Tusc. Mihi Conscius sum, nunquam me nimis cupidum fuisse. Idem in M. Ant. Sulpitii mors consenta-* Phil. 9.
nea vitæ fuit, sanctissimè, honestissiméque actæ. Cic.
Att. Volent mihi obviæ litteræ tuæ. Teren. Adel. Lib. 6. Lib. 12.
Fratri ædes fient perviæ. Plin. Contermina Indis Cap. 8.
gens Arriana appellatur.

DATIVUS, VEL ACCUSATIVUS CUM PRÆPOSITIONE AD POST NOMEN.

Accommodatus, *Appositus*, *Aptus*, *Idoneus*, *Habilis*, *Utilis*, *Natus*, & quædam his contraria Dativum, vel Accusativum cum præpositione *ad* regunt. *Cic. in Pison. Ille gurges, atque belluo, natus abdomini suo, non laudi, atque gloriæ, omneis fortunis, multos famâ, vitáque privavit. Idem de Clariss. Orat. Cn. Pompejus vir ad omnia summa natus.*

ACCUSATIVUS, VEL ABLATIVUS POST NOMEN.

Adjectiva, quibus *generalis dimensio* significatur, Accusativum, vel Ablativum casum

casum postulant, qui certam mensuram significet. Liv. *Fossam sex cubitis altam, duodecim latam, cùm duxisset, extrà duplex vallum fossæ circumdedit.* Columella. *Esto ager longus pedes mille, ducentos, latus pedes centum viginti.*

Bel.Maced. 7. Lib. 5. Cap. 3.

ABLATIVUS POST NOMEN.

EXtorris, nudus, dignus, contentus, inanis,
Atque refertus, inops, locuples, alienus, onustus,
Imunis, plenus, cassus, divésque, poténsque,
Tum fretus, vacuus, tum captus, præditus, orbus,
Indignus, liber, viduus, sibi jure Latinum
Assumunt casum, ùt: *Summô vir dignus honore.*

O P U S.

OPus Nomen Adjectivum, accedente verbô Substantivô, Ablativum postulat. *Teren. And. Nihil isthac opus est arte ad hanc rem, quam paro. Cic. ad Att. Apud Terentium gratiâ opus est nobis, & tuâ auctoritate.*

Lib. 12.

Sæpe etiam cum Substantivis, more adjectivorum consentit, neque tamen in casus declinatur. *Idem ad Curionem. Dux nobis, & auctor opus est. Idem ad Tironem. Is omnia pollicitus est, quæ tibi essent opus. Idem ad Attic. di[...]nummos mihi opus esse ad apparatum triumphi.* Liv. *Scipio ad comparanda ea, quæ opus erant, tempus habuit.*

Lib. 2. Lib. 16. Lib. 6. Bel.Punic. 10.

ABLA-

ABLATIVUS CUM PRÆPOSITIONE.

Adjectiva *diversitatis*, & numeralia ordinis Ablativum cum Præpositione A, vel AB admittunt. *Cic. Certa cum illo, qui à te totus diversus est.* Acad.4. *Idem ad Att. Navigationis labor alienus ab ætate nostra.* Lib.6. *Idem. Post autem confecta à Carneade, qui est quartus ab Arcesilao.* Acad.4. *Curtius. Imperiô, & potentiâ secundus à Rege.* Bel. Al.4.

Item *Securus, Liber, Vacuus, Purus, Nudus, Inops, Orbus, Extorris.* Sic *Cic. in Verr.* Lib.4. *His equidem temporibus, in omni urbe terrarum vacui, expertes, soluti, ac liberi fuerunt ab omni sumptu, molestiâ, & munere. Idem pro domo sua. Tam inops aut ego eram ab amicis, aut nuda Resp. à Magistratibus.*

COMPARATIVA.

Comparativô utimur cum Ablativo, quando vel plura diversi generis comparantur. *Cic. in Cat.* Orat. 1. *Luce sunt clariora nobis tua consilia. Curt.* Lib.9. *Majora sunt præmiis pericula.*

Vel cùm duo ejusdem, aut diversi generis conferuntur. *Cic. ad Octavianum. Quæ non posterior dies acerbior priore? & quæ non insequens horâ antecedente calamitosior Populo Romano illuxit? Virtus multò pretiosior est aurô.*

APPENDIX I. GENERIS.

Ablativus Comparativi intercedente conjunctione *Quàm*, mutari potest in casum verbo congruentem. *Cic. in Verr. Tu innocentior,* Lib.5. *quàm Metellus? Idem ad Att.* Lib.14. *Nemo unquam*

nec Poëta, nec Orator fuit, qui quemquam meliorem,
Bel.Punic. 10. *quàm se arbitraretur. Liv. Melior certiórque est tuta pax, quàm victoria. Ter. in Phorm. Ego hominem callidiorem vidi neminem, quàm Phormionem.*

APPENDIX II. GENERIS.

Comparativa quemadmodum & cætera Adjectiva, cùm *partitionem* adsignificant, Ge-
AbUrbe 3. nitivum desiderant. *Liv. In hanc sententiam, ut discederetur, juniores Patrum evincebant. Horatius in Arte Poët. O Major juvenum.*

Auctores tamen sæpiùs Ablativô utuntur
Lib. 16. cum Præpositione E, vel Ex. *Cic. Att. Antè scripta epistola ex duabus tuis, prior mihi legi cœpta*
Lib. 3. *est. Plinius ad Caninium. Minorem ex duobus liberis amisit.*

APPENDIX III. GENERIS.

Præter suum casum admittunt Comparativa Ablativum significantem excessum.
Lib. 5. *Hercules fuit procerior te cubitô. Curt. Turres denis pedibus, quàm murus, altiores sunt.*

Item casum suæ positionis. *Cic. ad Plancum. Mihi nemo est amicior, nec jucundior, nec charior Atticô.*

Denique hos Ablativos, *Opinione, Spe, Æquô, Justô, Solitô, Dictô;* admittunt. *Cic. de Clariss. Orator. Opinione ego omnium majorem cœpi dolo-*
Bel.Punico. *rem. Liv. Reate saxum visum volitare; Sol rubere solitô magis, sanguineóque similis.*

ABLA-

ABLATIVUS SIGNIFICANS LAUDEM, VITUPERATIONEM, VEL PARTEM.

Pleraque Adjectiva Ablativum postulant significantem *Laudem*, *Vituperationem*, vel *Partem*, Sic *Cic. de petitione Consulatûs. Non erit difficile certamen cum iis competitoribus, qui nequaquam sunt tam genere insignes, quàm vitiis nobiles. Cic. de Orat. Sunt quidem aut itâ linguâ hæsitantes, aut itâ voce absoni, aut itâ vultu, motûque corporis vasti, & agrestes, ut etiamsi ingeniis, aut arte valeant, tamen in Oratorum numerum venire non possint. Idem in Verr. Ob jus dicendum, M. Octavium, Ligurem hominem ornatissimum locô, ordine, nomine, virtute, ingeniô, copiis, poscere pecuniam non dubitavit. Salust. Ex altera parte C. Antonius pedibus æger, quòd prælio adesse nequibat, M. Petrejo legato exercitum permittit.* Lib. 1. Lib. 3. Bel. Cap. 2.

APPENDIX.

Ablativum *partis*, frequenter in Accusativum mutant Poëtæ. *Virg. Os, humerósque Deo similis. Horat. Exceptô, quòd non simul esset, cætera, lætus.* Æn. 1. Epist. 1.

Item Historici, sed rariùs. *Liv. Phalarica, est Saguntinis missile telum, hastili oblongo, & cætera tereti, præterquam ad extremum. Pomponius Mela. Sarmatæ totum braccati corpus, & nisi quà vident, ora etiam vestiti.* Bel. Punic. Lib. 1. Lib. 3. Cap. 1.

CONSTRUCTIO PRONOMINIS.

PRonomina *Demonstrativa*, cùm Substantivè ponuntur, patrium casum admittunt.
Lib. 2. *Cic. ad Cælium. Hoc ad te litterarum dedi. Idem de*
Lib. 2. *Orat. Quoniam id temporis est, surgendum censeo.*
Lib. 15. *Idem Att. Res est eodem loco, quò reliquisti.*

APPENDIX.

Pronomen *Idem*, cum Dativo apud Poëtas
Lib. 2. reperitur. *Horat. in Arte Poëtica. Invitum qui servat, idem facit occidenti.* Oratores verò sic
Lib. 2. loquuntur: *Cic. de Offic. Peripatetici quondam iidem erant, qui Academici. Ex eodem in Oratore. Sit igitur hoc cognitum, numeros Oratorios eosdem esse, qui sunt Poëtici. Idem de Nat. Deor. Dianam, & Lunam eandem esse putant.*

GENITIVUS POST POSSESSIVA.

POssessiva *Meus, Tuus, Suus, Noster, Vester*, locò Genitivorum, *Mis, Tis, Sis, Nostrûm*,
Lib. 15. *Vestrûm*, posita, Genitivum postulant. *Cic. ad Marcell. Molestè foro, me Consulem tuum studium adolescentis perspexisse, te meum, cùm id ætatis*
Phil. 2. *sim, perspicere non posse. Idem in M. Anton. Tuum*
Lib. 2. *hominis simplicis pectus vidimus. Idem Att. Non debes mirari, non posse me tanto dolori resistere, solius enim meum peccatum corrigi non potest. Horat.*
Serm. 1. Satyr. 4. *Cùm mea nemo Scripta legat, vulgò recitare timentis.*

GENITIVI MEI, TUI, SUI, NOSTRI, VESTRI.

Verba, Participia, & Nomina Adjectiva, quæ partium casum postulant, Genitivis, *Mei*, *Tui*, *Sui*, *Nostri*, *Vestri* gaudent. *Cic. Att.* *Te oro, ut quibus in rebus mei tui indigebunt, nostris miseriis ne desis.* *Idem pro Rab. Posth.* *Equitem Romanum veterem amicum suum, studiosum, amantem, observantem sui, habentem excepit.* *Idem in Catilin.* *Habetis ducem memorem vestri, oblitum sui.* *Cæsar ad Cic.* *Nihil enim malo, quàm & me mei similem esse, & illos sui.* Lib. 3. Or. 4. Ad Att Lib. 9.

EXCEPTIO I.

Interest tamen, & *Refert*, Ablativos, *Meâ*, *Tuâ*, *Suâ*, *Nostrâ*, *Vestrâ*, sibi vendicârunt: quibus Ablativis addi possunt Genitivi *Unius*, *Solius*, *Ipsius*, cæteríque, qui Possessivis adduntur, ùt: *Meâ unius interest.* *Tuâ solius refert.* *Nostrâ ipsorum interest vitia extirpare.* *Tuâ Rempublicam administrantis interest semper vigilare.*

EXCEPTIO II.

Nomina Numeralia, Partitiva, Comparativa, & Superlativa, Genitivos *Nostrûm*, *Vestrûm* exigunt. *Liv.* *Imperium summum Romæ habebit, qui Vestrûm primus, ô juvenes! osculum matri tulerit.* *Curt.* *Nolo singulos vestrûm excitare.* *Cic. ad Q. Frat.* *Domus utriusque nostrûm ædificatur egregiè.* *Idem contra Rull.* *Omnibus vobis, aut majori vestrûm parti Maximus natu vestrûm.* Ab Urbe 1. Lib. 8. Lib. 12. Or. 8.

PRONOMINA POST SUBSTANTIVA.

POsseſſiva *Meus*, *Tuus*, *Suus*, *Noſter*, *Veſter*, cohærent cum Subſtantivis genere, numerô, & caſu, cùm poſſeſſio, vel actio ſignificatur, ùt: *Liber meus, ager tuus, ſtudium noſtrum, labor veſter.*

E X C E P T I O.

At ſi Subſtantiva ſignificent partem aliquam generalem corporis, ſive animi, cujusmodi ſunt, *Pars*, *dimidium*, *aliquid*, Genitivis Primitivorum utemur, ùt: *Nullam partem mei amiſi, hoc eſt, non amiſi manum, pedem, memoriam.*
Lib. 5. *Amiſiſtine quidquam tui? Cicero de Finibus. Cui propoſita eſt conſervatio ſui, neceſſe eſt huic partes quoque ſui eò chariores eſſe, quò perfectiores ſint. Ter. Adelph.*
Lib. 7. *Tetigine tui quidquam? Quint. Minimam*
Cap. 3. *partem mei habent.*

A P P E N D I X.

Subſtantiva, quibus ambigua eſt ſignificatio, ùt: *Charitas*, *Amor*, *Memoria*, *Deſiderium*, *Cura*, itémque cætera, ſi *Poſſeſſionem Actionémve* ſignificent, Poſſeſſivis adhæreſcunt, ùt: *Amor meus*, *Deſiderium meum*, *quo amo*, *deſideróque.* Sin *Paſſionem* ſignificent, Genitivos *Mei*, *Tui*, *Sui*, *Noſtri*, *Veſtri*, flagitant, ùt: *Amor mei*,
Lib. 1. *deſiderium mei, quo amor, deſiderórque. Cic. Att.*
Lib. 10. *Dyoniſium flagrantem deſideriô tui miſi ad te. Idem*
Lib. 1. *ad eundem. Aviam tuam ſcito deſideriô tui mortuam eſſe. Idem ad Planc. Me impulit tui charitas. Idem ad Q. Fratrem. Nunc decedens, relinque,*

que, quæso, quàm jucundissimam memoriam tui. *Quint.* *Postquam mei cura discesserat, Matrem, inquit, tibi per hæc merita commendo.* Dec.6.

Aliquando utrumque conjungitur. *Cic. Att.* Lib. 13.
Nicias te, ùt debet, amat, vehementérque, tuâ sui Lib. 12.
memoriâ delectatur. *Idem. Cornificio.* *Grata mihi est vehementer memoria nostri tua.*

RECIPROCA SUI, SIBI, SE.

Reciproco *Sui*, *Sibi*, *Se* utimur, cùm tertia persona transit in se ipsam, ùt *Cæsar recordatur sui, indulget sibi, amat se, loquitur secum.* *Cic.* Lib. 5.
de Finib. *Eorum est hæc querela, qui sibi chari sunt,* Lib. 1.
seséque diligunt. *Idem de Nat. Deor.* *Ipse sibi displicet.*

Et accedente altero verbô, ùt: *Marcellus te Cæsar precatur, miserearis sui, ignoscas sibi, se in fidem tuam suscipias, ne se hostem existimes.* *Cic. in Orat.* *Ne ipse quidem suâ tantâ eloquentiâ, mihi persuasisset, ut se dimitterem.* *Idem pro Sext. Rosc.* *Nunc sibi ex animo scrupulum, qui se dies noctésque stimulat, ac pungit, ut evellatis, postulat.* *Idem Attic.* Lib. 5.
Qui etiam à me petiêrit, ut secum, & apud se essem quotidie.

RECIPROCUM SUUS.

Reciproco *Suus* utimur, cùm tertia persona transit in rem à se possessam, ùt: *Cicero recordatur Tironis liberti sui, indulget liberis suis, defendit suos clientes, scripsit hanc Epistolam manu suâ.* *Cic. in Verr.* *Ajebat multa sibi opus* Lib. 5.
esse, multa canibus suis. *Idem de Orat.* *Si feræ* Lib. 1.
par-

partus suos diligunt, quâ nos in liberos nostros indulgentiâ esse debemus?

Et accedente altero verbo, ùt: *Timet Pompejus, ne à suis veteranis deseratur. Rogat te Cæsar, ut suas partes sequaris.*

APPENDIX.

Utimur præterea Reciprocô *Suus*, cùm res
Lib. 9. possessa in possessorem transit. *Cic. Att. Ulciscentur illum mores sui. Idem de Arusp. Sua concio risit hominem. Idem pro Senect. Hunc sui Cives è ci-*
Lib. 10. *vitate ejecerunt. Idem Att. Indulsit illi quidem suus pater semper.*

PRÆPOSITIONUM CONSTRUCTIO.

VErba *absoluta*, & *intransitiva*, præpositionum beneficiô in casus transeunt.
Lib. 2. *Cic. de Orat. Cùm etiam tum in lecto Crassus esset, & apud eum Sulpitius sederet, Antonius autem inambularet cum Cotta in porticu, repentè eo Quintus Catulus senex, cum Cajo Julio Fratre venit.*

TRansitiva præter proprium casum, etiam Præpositiones cum suis casibus admittunt. *Cic. de Amic. Nihil est amabilius virtute, nihil quod magìs alliciat homines ad diligendum: quippe cùm propter Virtutem, & probitatem eos etiam, quos nunquam vidimus, quodammodo diligamus.*

VErba *Composita* sæpe casum Præpositio-
Lib. 5. nis habent. *Cic. de Finibus. Cur ipse Pythagoras, & Ægyptum lustravit, & Persarum Magos*

Magos adiit? Idem ad Quint. Frat. Cùm subitò bonus Imperator noctu Urbem hostium invasisset, in Senatum se non committebat. Lib. 3.

Et repetitâ Præpositione. *Idem in Verr. Cæteri hæredes adeunt ad Verrem. Idem in Anton. In Galliam invasit Antonius, in Asiam Dolabella, in alienam uterque provinciam.* Lib. 3. Phil. 11.

Hanc repetitionem amant multa verba composita ex Præpositionibus A, AB, AD, CON, DE, E, EX, IN. *Idem de Amic. Tu velim à me animum parumper avertas, Lælium loqui ipsum putes. Idem ad Q. Fratrem. Abduco equidem me ab omni Reipubl. cura.* Lib. 3.

CASUS PRÆPOSITIONUM.

ACcusativo serviunt Ad, Apud, Antè, Adversùs, vel Adversùm, Cis, Citrà, Circiter, Circa, Circùm, Contra, Erga, Extrà, Intrà, Inter, Infrà, Juxta, Ob, Penès, Per, Ponè, Pòst, Propè, Propter, Præter, Secundùm, Suprà, Secus, Trans, Ultrà, Versùs, Usque. *Cic. in Brut. In pratulo, propè Platonis statuam consedimus. Idem Att. Secundùm te, nihil est mihi amicius solitudine. Idem in Verr. Erant acceptæ pecuniæ à Cajo Verrutio, sic tamen, ut usque alterum R. litteræ constarent integræ, reliquæ omnes essent in litura.* Lib. 12. Lib. 4.

VERSUS.

VERSUS suo casui postponitur. *Cic. Att. Verti me à Minturnis Arpinum versùs. Sul-* Lib. 16. Lib. 4.

pitius Cic. *Ex Asia rediens, cùm ab Ægina Megaram versùs navigarem, cœpi regiones circùm circa prospicere.*

Ablativo gaudent: A, Ab, Abs, Absque, Cum, Coràm, Clam, De, E, Ex, Pro, Præ,

Lib. 15. Procul, Palàm, Sinè. *Cic. in Pison. Mihi verò ipsi coràm genero meo, propinquo tuo, quæ dicere*

Ab Urbe 6. *ausus es? Idem Att. Paulò clam iis eam vidi. Terent. Heaut. Præ iracundia Menedeme non sum apud me.*

Bel. Mac. 7. *Liv. Rem creditori palàm populo solvit. Idem Haud procul occasu solis, redeundi in castra tempus erat.*

TENUS.

TENUS, quemadmodum Versùs, postponitur, atque ferè patrium casum desiderat, si Nomen sit multitudinis. *Cicer. de Arato. Et Cepheus conditur ante Lumborum tenùs. Cælius Ciceroni. Rumores illi de comitiis Camarum tenùs calluerunt.*

Sin singulare sit Nomen, Ablativô gaudet.

Bel. Pun. *Liv. Adeò nudaverat vada, ut alibi umbilicô tenùs aqua esset, alibi genua vix superaret.*

A, AB, ABS.

Lib. 6. A Consonantibus præponitur. *Cic. in Att. Antonius à fronte à tergo, à lateribus tenetur.*

Phil. 3. Fib. 1. Ab Vocalibus. *Idem Attic. Cura, & effice, ut ab omnibus & laudemur, & amemur.*

Lib. 5. Et nonnullis Consonantibus. *Idem pro Cluent. Ab nullo ille liberaliùs, quàm à Cluentio tracta-*

tractatus est. Idem Attico. Rex ab Senatu appellatus est. Præcipuè L, R, & J, ùt: *Ab Legatis, ab Romanis, ab Jove.*

Abs T, & interdum Q. *Terent. Andr. O Dave, itàne contemnor abs te? Idem Adelph. Abs quovis homine beneficium accipere gratum est.*

IN, SUB, SUPER.

IN, Sub, Súper, modò Accusativum, modô Ablativum pro varia significatione postulant. IN, cum verbis motûs Accusativum amat. *Cic. in Catilinam. Egredere ex urbe Catilina, in exilium proficiscere.* Orat. I.

Item pro erga, contra, ad, pro, per: ùt: *Brutus fuit pius in patriam, crudelis in liberos. Olera, & pisciculos minutos fero obolô in cœnam. Commodavi tibi librum in horam, diem, mensem, annum. Cic. in Catil. Crescit in dies singulos hostium numerus.* Inv. I.

Cùm verò quies, aut aliquid fieri in loco significatur, Ablativô gaudet, ùt: *Sum in templo. Deambulo in foro. Idem ad Att. In hac solitudine careo omnium colloquiô.*

Et cùm ponitur pro INTER. *Cic. de Amic. Hoc primùm sentio, nisi in bonis amicitiam esse non posse.*

SUB.

SUB ferè accusandi casum postulat, pro circiter, per, paulò antè, denique cùm tempus adsignificat, ùt: *Sub vesperum, sub noctem,*

Bel. Civ. Lib. I. Bel.Punic. Item, *sub lucis ortum, sub idem tempus hæc gesta sunt. Cæsar. Pompejus sub noctem naves solvit. Liv. Sub equestris finem certaminis coorta est peditum pugna.*

Lib. 2. Item pro Pòst. *Cic. Planc. Sub eas literas statim recitatæ sunt tuæ.*

Lib. 10. Et cum verbis motûs, ùt: *Clodius se sub scalas tabernæ librariæ conjecit. Nix sub aspectum, & tactum cadit.*

Cum verbis quietis Ablativum petit, ùt: *Consedimus sub umbra plantani. Sub nomine pacis bellum latet.*

SUPER.

SUPER Accusativo servit, cùm Præpositioni Subter contraria est, maximè cùm motus significatur, ut: *Sedeo super saxum. Tegula cecidit super caput.*

Item cùm significat INTER, ùt: *Super cœnam occisus est.* PRÆTER, ùt: *Super cætera scelera hoc etiam facinus commisisti.* ULTRA, ùt: *Erant super mille Imperatores, imperante Augustô.*

Ablativo adjungitur, cùm pro DE ponitur. Lib. 16. *Cic. Att. Hac super re scribam ad te Rhegio.*

Et interdum cum verbo quietis, maximè Eccl. 1. apud Poëtas. *Virg. Hic tamen hac mecum poteris requiescere nocte, Fronde super viridi.*

SUBTER.

SUBTER fermè accusandi casum poscit, sive quie-

quietis, seu motûs verbis adjungatur. *Cic. 1. Tusc. Plato iram in pectore, cupiditatem subter præcordia locavit.*

PRÆPOSITIO VERSA IN ADVERBIUM.

PRÆPOSITIO, cùm casu privatur, in Adverbium migrat. *Cit. Att. Tu adventare, ac propè adesse jam debes. Idem pro Flac. Multis pòst annis pecunia recuperata est. Idem de Natura Deor. Sensibus, & animô, ea quæ extrà sunt, percipimus.* Lib. 4. Lib. 2.

PRÆPOSITIONES ALIIS PRÆPOSITIONIBUS PRÆPOSITÆ.

PRÆPOSITIONES nonnunquam aliis Præpositionibus præponuntur. *Cic. ad Att. Ibi esse volo usque ad pridie Kalendas Majas. Idem ad eundem. De Q. Fratre nuntii nobis tristes, nec varii venerunt ex ante diem Nonas Junias, usque ad pridie Kalendas Septembris.* Lib. 15.

USQUE tamen ferè alteram Præpositionem desiderat. *Idem in Verr. Maximis in laudibus usque ad summam Senectutem summa cum gloria vixit. Terent. Eunuch. Ex Æthiopia est usque hàc. Cic. de Natur. Deor. Usque à Thalete enumerâsti sententias Philosophorum.* Lib. 7.

Nisi præponatur Nominibus Oppidorum. *In Verr. Sacerdotes usque Ennam profecti sunt: Terent. Adelph. Miletum usque obsecro.* Lib. 6.

CONSTRUCTIO ADVERBII.

NOMINATIVUS POST ADVERBIUM.

Lib. 6. Lib. 2. EN, Ecce nominandi, seu accusandi casum admittunt. *Cic. pro Dejotar. En crimen, en causa. Plaut. Amphit. En tectum, en tegulas, en obductas fores. Cic. in Verr. Ecce nova turba, atque rixa. Idem de Finibus. Ecce miserum hominem, si dolor summum malum est.*

GENITIVUS POST ADVERBIUM.

SAtis, Abundè, Affatim, Parùm, Instar, Partim, Ergò pro causa, Genitivum casum postulant. *Terent. Phorm. Satis jam verborum est. Cic. de Clar. Plato mihi unus instar est omnium. Liv. Victoria navalis ergò in unum diem* Bel Maced. 7. *supplicatio decreta est.*

ADVERBIA SUPERLATIVA.

ITem adverbia Superlativa, à Nominibus orta. *Cic. de Clar. Maximè omnium nobilium Græcis litteris studuit. Idem ibidem. Sæpissimè audio illum, omnium ferè Oratorum Latinè loqui elegantissimè.*

ADVERBIA LOCI.

UBi, Ubinam, Ubicunque, Ubivis, Quovis, Quoquo, Nusquam Genitivos *Terrarum*, *Gentium* eleganter admittunt. Lib. 5. *Cic. Att. Quid ageres, ubi terrarum esses, ne suspicabor quidem.* Lib. 3. *Terent. Adelph. Fratrem nusquam invenio gentium.*

Dicitur & longè gentium. *Cic. Attic. Tu longè gentium abes.*

Huc

Huc spectant Adverbia Eò, Huc. *Liv. Eò consuetudinis adducta res erat, ut quocunque noctis tempore sibilô dedisset signum, porta aperiretur.* Bel.Punic. 5. *Seneca. Eò scelerum perventum est, ut parricidæ pater adsit. Curtius. Huc enim malorum ventum est, ut verba mea eodem tempore, & Alexandro excusem, & Antiphani.* Lib. 5. Contr. Lib. 6.

PRIDIE, ET POSTRIDIE.

PRidie, & Postridie, & Genitivum & Accusativum casum petunt. *Cicer. Attic. Pridie ejus diei venit. Idem Appio. Pridie Nonas Junii cùm essem Brundusii, &c. Cæs. Postridie ejus diei Cæsar præsidio utrisque castris, quod satìs esse visum est, reliquit. Cic. Att. Postridie ludos Apollinares.* Lib. 11. Bello Gallic. Lib. 16.

DATIVUS POST ADVERBIUM.

QUædam dandi casum petunt, more eorum, unde deducuntur, ùt: *Congruenter convenientérque naturæ vivere. Dicere convenienter rationi. Obviam alicui ire, procedere, prodire.*

Nam congruens, conveniens, obvius, Dativô gaudent. *Cic. de Fin. Non quæro quid dicat, sed quid convenienter rationi possit, & sententiæ suæ dicere. Idem. Cæsari ex Hispania redeunti obviam longissimè processisti. Plin. Platoni, sapientiæ antistiti, Dionysius tyrannus vitiatam navem misit obviam.* Lib. 2. Phil. 2. Lib. 7. Cap. 30.

ACCUSATIVUS POST ADVERBIUM.

PRopiùs, Proximè accusandi casum exigunt. *Cic. Epist. ad Octav. Cur castra lon-*

gius adversariorum castris, & propiùs Urbem moventur? Phil. 10. *Idem in M. Anton. Brutus operam dat, ut cum suis copiis quàm proximè Italiam sit.*

ABHINC.

ABhinc verbis præteritis temporis junctum Accusativum, seu Ablativum postulat. Lib. 4. *Cic. in Verr. Horum Pater abhinc duos, & viginti annos est mortuus. Idem pro Quint. Quô tempore? Abhinc annis quindecim.*

ABLATIVUS POST ADVERBIUM.

Lib. 2. COmparativa Ablativô gaudent. *Cic. de Invent. Lachrimâ nihil citiùs arescit. Idem ad* Lib. 2. *Curion. Nemo est, qui tibi sapientiùs suadere possit, te ipso. Terent. Hecyr. Dies triginta, aut plus eo, in navi fui. Idem Heauton. Annos sexaginta natus es, aut plus eo, ùt conjicio.*

ADVERBIA LOCI.

ADverbia, quibus interrogamus, sunt hæc: Ubi, Unde, Quò, Quà, Quorsum?

HIC, ISTIC, ILLIC, ET CÆTERA.

AD interrogationem Ubi, redduntur hæc Hîc, Istic, Illic, Ibi, Inibi, Ibidem, Alibi, Alicubi, Ubique, Utrobique, Ubilibet, Ubivis, Ubicunque, Passim, Vulgò, Intus, Foris, Nusquam, Longè, Peregrè,. Item Suprà, Subter, Infrâ, Antè, Pòst, Extrà, cùm fiunt Adverbia.

Lib. 6. *Cicero ad Torquatum. Nemo est, quin ubivis, quàm ibi, ubi est, esse malit.*

HINC,

HINC, ISTINC, &c.

AD Unde redduntur hæc: Hinc, Iſtinc, Illinc, Inde, Indidem, Aliunde, Undelibet, Undevis, Undique, Undecunque, Undequaque, Alicunde, utrinque, Eminus, Cominus, Supernè, infernè, Peregrè, Intus, Foris. *Terent. Heu, vide, ne quo hinc abeas longiùs.*

HUC, ISTUC, ET CÆTERA.

AD Quò redduntur hæc: Huc, Iſtuc, Illuc, Eò, Eòdem, Illò, Aliquò, Aliò, Neutrò, Utroque, Quoquò, Quocunque, Quovis, Quolibet, Intrò, Foràs, Peregrè, Longè, Nusquam. *Terent. Hecyr. Abi Parmeno intrò, ac me veniſſe nuntia.*

HAC, ISTAC, ET CÆTERA.

AD Quà redduntur hæc: Hàc, Iſtac, Illac, Aliquà Quàlibet, Quàcunque. *Terent. Eunucho. Plenus rimarum ſum: hàc, atque illac perfluo.*

HORSUM, ISTORSUM, ET CÆTERA.

AD Quorſum, *id eſt*, Quem locum versùs, redduntur hæc: Horſum, Iſtorſum, Illorſum, Aliorſum, Deorſum, Surſum, Dextrorſum, Siniſtrorſum, Lævorſum, Prorſum, Rurſum, Introrſum, vel Introrſus, Retrorſum, vel Retrorſus, Quoquo verſum, vel Quoquo verſus. *Terent. Phorm. Horſum pergunt. Idem ibidem.*

dem. Sex ego te totos Parmeno hos menses quietum reddam, ne sursum deorsum cursites.

UT, pro POSTQUAM, QUOMODO.

Lib. 7. UT *pro* Postquam, Indicativum petit. *Cic. Attic. Ut ab Urbe discessi, nullum prætermisi diem, quin aliquid ad te litterarum darem.*

Item pro Quomodo, cum quadam admiratione. *Idem ad eundem.* Lib. 7. *Cneus noster, ô rem miserum, incredibilem, ùt totus jacet! Terent. Eunuch. Ut falsus est animi!*

UT

POst has voces, Adeò, Ita, Sic, Tam, Talis, Tantus, Tot, ferè nunquam ponitur Quòd, sed Ut cum Subjunctivo. *Cic. pro Rab. Adeonè hospes hujusce Urbis, adeonè ignarus es disciplinæ, consuetudinisque nostræ, ut hæc nescias? Idem Tusc.* 1. *Non sum ita hebes, ut ista dicam.*

ANTEQUAM.

ANtequam tum Indicativis, tum Conjunctivis jungitur. *Cic. pro Muræna. Antequam pro Muræna dicere instituo, pro me ipso pauca dicam.* Phil 1. *Idem in M. Anton. Antequam de Repub. P. C. dicam ea, quæ dicenda hoc tempore arbitror:*

expo-

exponam vobis breviter consilium & perfectionis, & reversionis meæ.

PRIUSQUAM.

PRiusquam iisdem modis gaudet. *Terent. Andr. Omnia experiri certum est, priusquam pereo. Cicer. in M. Ant. Priusquam de Rep. dicere incipio, pauca querar de hesterna M. Antonii injuria.* Phil. 1. *Idem pro Milon. Præclarè vixero; si quid mihi acciderit, priusquam hoc tantum mali videro.* Bel. Cat. *Sallust. Priusquam incipias, consulito, & ubi consulueris, maturè factô opus est.*

NE VETANDI.

NE subjunctivum petit, cùm aliquid prohibemus. *Terent. Eunuch. Ne pòst conferas culpam in me.* Bel. Punic. 10. *Liv. Ne tot annorum felicitatem in unius horæ dederis discrimen.*

Petit & Imperativum, maximè apud Poëtas. *Plaut. Persa abi, ne jura, satìs credo.* Lib. 7. *Virgil. Ne fugite hospitium, néve ignorate Latinos.*

NÆ.

NÆ, *hoc est*, profectò, Pronominibus præpositum, Indicativum, vel Conjunctivum petit. *Terent. Adelph. Næ ego homo sum infelix! Cic. in Anton. Nætu, si id fecisses, meliùs famæ tuæ consuluisses.* Phil. 2. *Idem 1. Tusc. Næ ille vir sapiens lætiùs ex his tenebris in lucem illam, excesserit.*

PER,

PER, PERQUAM, &c.

PEr, Perquam, Sanè, Valde, Oppidò, Inprimis, Comprimis, Apprimè, Admodùm, Vehementer, & alia id genus, ferè
Lib. 1. Positivis gaudent. *Cic. de Finibus. Hæc quidem*
Lib. 14. *est perfacilis, & perexpedita defensio. Idem Orat. Quod mihi quidem perquam puerile videri solet. Idem ad Terent. Sin ad nos pertinent, servirent,*
Lib. 3. *præterquam oppidò pauci. Idem in Verr. Philodamus erat inprimis inter suos copiosus. Idem in eundem. C. Mustius, homo comprimis honestus.*

QUAM, AFFECTIBUS SERVIENS.

QUàm, cùm admirationi, commiserationi, atque interrogationi cum admiratione permistæ servit, Positivis jungitur, ùt: *Quàm multi avaritiæ student. Heu! quàm fallaces sunt*
Lib. 12. *hominum sententiæ, quàm inanes cogitationes! Cic. de Amic. Quàm multa, quæ nostrâ causâ nunquam*
Cap. 11. *faceremus, facimus causâ amicorum. Quintilianus Quàm multa, imò penè omnia tradit Varro.*

QUAM PRO QUANTUM.

QUàm *pro* quantum, Positivis præponitur,
Lib. 7. *Cic. Trebatio. Quàm sint morosi, qui amant, vel ex hoc intelligi potest. Quàm gratum hoc munus fore parti tuo arbitraris? Nescis, quàm sint stulti, qui suis cupiditatibus serviant.*

EXCEPTIO.

Quàm *pro* Quantum, cum verbo Possum junctum, Superlativis adjungitur. *Cicer. Caton. Quàm potui maximis itineribus, ad Amanum exercitum duxi. Idem de Natura Deorum. Aves nidos construunt, eósque quàm possunt mollissimè substernunt.* Lib. 14. Lib. 2.

QUAM UT.

Quàm ut, eleganter Comparativa sequitur. *Cic. de Orat. Hoc altius est, quàm ut nos humi strati suspicere possimus.* Lib. 2.

QUAM PRO VALDE.

Quàm pro Valde, Superlativis elegantissimè adjungitur. *Cic. Valerio. Vehementer te rogo, ut cures, ut ex hac commendatione mihi Cuspius quàm maximas, quàm primùm, quam sæpissimè gratias agat.* Lib. 13.

TAM, QUAM.

Tam, & Quàm positiva frequentissimè, superlativa rariùs, comparativa rarissimè copulant. *Cic. in Orat. Nemo Orator tam multa, ne in Græco quidem otio scripsit, quàm multa sunt nostra. Sallust. Quam quisque pessimè fecit, tam maximè tutus est. Terent. Heauton. Namque adolescens quàm minima in spe sitis erit, tam facillimè patris pacem in leges conficiet suas. Cicer. pro Dejot. Per dexteram te istam oro, quam Regi Dejotaro hospes hospiti porrexisti: istam, inquam,*

quam, dexteram, non tam in bellis, & in præliis, quàm in promissis, & fide firmiorem.

Ponitur interdum Tam, separatim cum Superlativo. *Cicero in Antonium. Nondum erat* Phil. 13. *vestris, tam gravissimis, támque multis judiciis, ignominiisque concisus.*

ADVERBIA IN UM.

ADverbia in UM, Positivis gaudent, ùt: *Parùm, multùm, nimiùm, tantùm, quantùm, aliquantùm.* Lib. 10. *Cic. Att. Parùm firma sunt, quæ de fratre meo scribis.* Lib. 2. *Idem in Rull. Socer hujus vir multùm bonus est. Idem de Finib. In rebus apertissimis nimiùm longi sumus.*

ADVERBIA O FINITA.

PAulò, nimiò, aliquantò, tantò, eò, quò, multò, hòc pro tantò, Comparativo adhærent. Lib. 1. *Cic. de Offic. Quantò superiores sumus, tantò nos submissiùs geramus. Cic. de Amic. Nec verò corpori solùm subveniendum est, sed etiam menti, atque animo multò magìs.* Lib. 10. *Plancus Ciceroni. Certè hòc majus habes testimonium amoris mei, quò maturiùs tibi, quàm cæteris consilia mea volui esse nota.* Lib. 5. *Luceius Ciceroni. Ego valeo, sicut soleo: paulò etiam deteriùs, quàm soleo.*

APPENDIX.

Multò etiam Superlativis additur. *Cic. in Verr.* Lib. 1. *cùm omnis arrogantia odiosa est, tum illa ingenii, atque eloquentiæ multò molestissima.*

Item

Item longè pro valde. *Cic. in Bruto. Longè post natos homines improbissimus Cnejus Servilius, sed peracutus, &c.*

Facilè, *cùm sinè dubio, sinè controversia significat,* Superlativis gaudet, aut iis, quæ eorum vim habent. *Idem pro Rab. Posthum. Virum unum totius Græciæ facilè doctissimum Platonem in maximis periculis insidiisque versatum esse, accepimus. Idem pro Sexto Rosc. Non solùm sui municipii, verùm etiam ejus vicinitatis facilè primus. Idem pro Clu. Regionis illius, & vicinitatis virtute, existimatione, nobilitate facilè Princeps. Quint. In affectibus verò, tum omnibus mirus, tum in iis, qui miseratione constant, facilè præcipuus.* Lib. 10. Cap. 1.

INTERJECTIONIS CONSTRUCTIO.

O.

O Tribus casibus adjungitur, Nominandi. *Terent. Phorm. O vir fortis, atque amicus.* Lib. 14. Accusandi. *Cic. Terentiæ. O me perditum! O me afflictum!* Vocandi. *Terent. Andr. O Dave, itáne contemnor abs te!*

HEU, PROH.

HEU, & PROH, modò nominandi, vel potiùs vocandi casum postulant. *Virg.* Lib. 6. *Heu pietas, heu prisca fides. Liv. Tantùm proh dolor, degeneravimus à parentibus nostris.* Bel. Punic. 2.

Modò

Phil. 7. Modò Accusandi. *Cic. in M. Anton. Heu me miseram, cur Senatum cogor, quem semper laudavi, reprehendere?* Lib. 5. *Idem in Verrem. Proh Deûm, hominúmque fidem.*

HEI; VÆ.

HEI, VÆ, Dativo gaudent. *Terent. Heauton. Hei misero mihi. Idem Andr. Væ misero mihi.*

CONJUNCTIONIS CONSTRUCTIO.

Conjunctiones copulativæ, & disjunctivæ, Phil. 12 cùm ad idem verbum referuntur, similes casus connectunt. *Cic. in Anton. Quis non doleat interitum talis & viri, & civis?* Bel. Cat. *Sallust. Divitiarum, & formæ gloria fluxa, atque fragilis est. Cicer. de Senect. Quid de pratorum viriditate, aut arborum ordinibus, aut vinearum, olivetorúmque specie dicam?*

QUAM, NISI, AN, PRÆTERQUAM.

Lib. 3. Quàm, Nisì, An, Præterquam, eosdem itidem casus copulant. *Cic. Att. An existimas ab ullo malle me legi, probarìque, quàm à te? Idem pro Sest. Quem unquam Senatus Civem, nisì me, nationibus externis commendavit?* Lib. 3. *Idem de Orat. Refert etiam, qui audiant, Senatus, an Populus, an Judices?* Inv. 3. *Idem in Catil. Pro tantis rebus nullum à vobis præmium postulo, præterquam hujus diei memoriam sempiternam.*

EXCE-

EXCEPTIO.

Aliquando huic constructioni certa dictionum proprietas obstat, ùt: *Fui Romæ, & Athenis. Aut Brudusii aut Sulmone mortuus est. Emissinè librum centusse, an minoris? Malim Panormi, quàm Syracusis esse.*

ETSI, TAMETSI, QUANQUAM.

Etsi, *Tametsi*, *Quanquam*, in principio statim sententiæ Indicativum postulant. *Cicer. pro Mil. Etsi vereor, Judices, &c. Idem Lent.* Lib. 1. *Tametsi nihil mihi fuit optatius. Idem Planc.* Lib. 10. *Quanquam gratiarum actionem à te non desiderabam.*

Alibi etiam Subjunctivum admittunt. *Quint. Cædi verò discentes, quanquam receptum sit, & Chrysippus non improbet, minimè velim.*

ETIAMSI, QUAMVIS, LICET, UT, pro QUAMVIS.

Etiamsi, *Quamvis*, *Licèt*, *Ut* pro *Quamvis* Subjunctivo gaudent. *Cic. de Amic. Omnia brevia tolerabilia esse debent, etiamsi maxima sint. Idem in Anton.* Phil 12. *Homines, quamvis in rebus turbidis sint, tamen si homines sunt, interdum animis relaxantur. Idem post reditum in Senatum. Tantus vester consensus de salute mea fuit, ut, licet corpus abesset meum, dignitas in patriam revertisset. Idem pro Quint. Ut summa haberem cætera, temporis quidem certè vix satis habuit.*

NE CAUSALIS.

NE causalis Conjunctivum amat. *Terent. Andr. Hei vereor, ne quid Andria apportet mali. Idem Eunuch. Nunc metuo fratrem, ne intus sit. Idem Andr. Tum autem hoc timet, ne se deseras.*

UT NE, & NE NON.

VEreor, Timeo, Metuo, cum *Ut*, aut *Ne* junguntur, sed contrariâ significatione. *Vereor ut, velim, sed ùt metuo, id quod velim, non fiet. Vereor ne, nolim, sed ùt metuo, id quod nolim, fiet. Terent. Phorm. Vereor, ut placari possit, hoc est, velim posse placari; sed, ùt timeo, non*
Lib. 9. *placabitur. Idem Andr. Hei vereor, ne quid Andria apportet mali, hoc est, nolim apportare, sed ùt timeo, apportabit.* Ne non, idem est, quod ut: *Cic. Att. Timeo, ne non impetrem.*

APPENDIX.

Si tertiam addideris negationem, te omni metu liberùm significabis. *Idem in Verrem. Non vereor, ne hoc officium meum P. Servilio non probem*, Hoc est; *non dubito, quin hoc officium meum P. Servilio sim probaturus.*

UT NE, pro NE.

Lib. 3. *UT NE*, pervenustè ponitur pro *NE*. *Cic.*
Lib. 3. *in Verr. Impetrant, ut ne jurent. Idem ad*
Lib. 13. *Q. Frat. Opera datur, ut judicia ne fiant. Idem Bruto. Semper animadverti, studiosè te operam dare, ut ne quid meorum tibi esset ignotum.*

NI-

NI, NISI, SI.

NI, *Nisi*, *Si*, tum Indicativum, tum Conjunctivum amant. *Ter. Andr. Mirum, ni domi est. Idem Phorm. Ni nôssem causam, crederem vera hunc loqui. Cic. in Verr. Ni restituissent statuas, vehementer his minatur.* NISI. *Idem de Amic. Ortum quidem amicitiæ videtis, nisi quid adhuc fortè vultis. Ibid. Nisi immortalitatem optare vellet, quid non est adeptus, quod hominis fas esset optare?* SI, *Ter. Andr. Si illum relinquo, ejus vitæ timeo: sin opitulor, hujus minas. Ibid. Si id facis, hodie me postremum vides. Cic. ad Att. Si hortos inspexeris, dederis mihi, quod ad te scribam: sin minùs, scribam tamen aliquid. Idem ad eundem. Expeditus facito ut sis, si inclamâro, ut accurras.*

Lib. 4. Lib. 13. Lib. 2.

QUOD CAUSALIS.

QUòd, cùm causam, ac rationem reddit, tam Indicativo, quàm Conjunctivo gaudet. *Cic. Att. Fecisti mihi pergratum, quòd Serapionis librum ad me misisti. Idem ad eundem. Utinam illum diem videam, cùm tibi gratias agam, quòd me vivere coëgisti. Ad eundem. Admiratus sum, quòd ad me tuâ manu scripsisses. Idem de Divin. Vetus autem illud Catonis admodùm scitum est, qui mirari se ajebat, quòd non rideret aruspex, aruspicem cùm videret.*

Lib. 2. Lib. 3. Lib. 9. Lib. 2.

APPENDIX.

Verbum *Videor* Conjunctionem *Quòd* refugit. Ne ergo dixeris: *Videtur mihi, quòd*

sum doctus, quòd es doctus, quòd iste est vir doctus, sed *Videor mihi esse doctus: Videris tibi esse doctus: Ille sibi videtur esse vir doctus,* & numerò multitudinis eodem modo. *Videmur nobis esse docti: Videmini vobis esse docti: illi videntur sibi esse viri*
Lib. 9. *docti. Cic. Att. Amens mihi fuisse videor. Idem*
Lib. 2. *ad eundem. Relegatus mihi videor, posteaquam in*
Phil. 2. *Formiano sum. Idem in M. Anton. Nescio quid*
In Ep. *turbatus mihi esse videris. Ter. Andr. Subtristis*
ad At. 9 *visus est esse aliquantulum mihi. Atticus Ciceroni.*
Bel. Punio. 8. *Sol excidisse mihi è mundo videtur. Lib. Ne tibi P. Corneli, cùm ex alto Africam conspexeris, ludus, & jocus fuisse Hispaniæ tuæ videbuntur.*

QUIA.

Quia pro *Quòd*, utrumque modum admittit.
Lib. 1. *Cic. de Amic. Recordatione amicitiæ nostræ sic fruor, ut beatè vixisse videar, quia cum Scipione vi-*
Lib. 6. *xerim. Idem de Fin. Neque quisquam est, qui dolorem ipsum, quia dolor sit, amet. Idem in Verr. Quarta autem est urbs, quæ quia post Romam ædificata est, Neapolis nominatur.*

DE FIGURATA CONSTRUCTIONE.

ORatio tres virtutes habere debet, ut Emendata, ut Dilucida, ut Ornata sit: quibus virtutibus totidem vitia contraria sunt. Nam Emendatæ Barbara; Dilucidæ Obscura; Ornatæ Inornata adversatur.

BAR-

BARBARÆ ORATIONIS VITIA.

DUo sunt vitia, quibus oratio barbara, atque rustica efficitur, Solœcismus, & Barbarismus: quæ, qui purè, ac emendatè loqui volet, omni contentione, velis, ut ità dicam, remísque fugiet.

QUID SIT SOLOECISMUS, ET QUOD MODIS FIAT.

SOLOECISMUS Constructionis, atque Emendatæ orationis, de qua hactenus egimus, hostis infestissimus, est vitiosa partium orationis compositio. Is fit quatuor modis. ADJECTIONE: Cùm aliquid orationi contra præcepta Grammaticæ adjicitur, ùt: *Scribo cum calamo, ludo cum pila.* DETRACTIONE: Cùm aliquid eodem modo detrahitur, ùt: *Eo forum, Redeo agro. Ne hoc fecit,* pro *Ne hoc quidem fecit.* TRANSMUTATIONE: Cùm partium orationis ordo turbatur. *Quoque ego. Enim hoc voluit. Autem non habuit.* IMMUTATIONE: Cùm pars una orationis pro altera ponitur, ut: *Stulti grave ferunt res adversas.* Grave *pro* graviter, Nomen pro Adverbio.

Fiunt Solœcismi etiam per cæteras orationis partes. Item per ea; quæ cognata sunt, *id est*, ejusdem generis, ac partis, ùt: *Eo intus. Sum intro. Quid huc agis? Quando hic venisti? Scripsitnè Cicero hanc orationem, aut*

 Her-

Hortensius? aut pro an. *Non feceris cuiquam Injuriam*, pro Ne. *Eo apud forum.*

Denique fiunt & per ea, quæ partibus orationis accidunt. Per genera, ùt: *Sapientes lætô fronte res adversas ferunt.* Per casus, ùt; *Quò is? Romæ. Venio Brundusii.* Per numeros. Si unum ad te vocans, dicas, *Venite.* Per Personas: Si quempiam honoris causâ ità alloquaris: *Sedeat*, *Accedat*, pro *Sede*, *Accede.* Per modos, ùt: *Peto à te, ut mihi opem fers.* Per genera verborum, ùt: *Mox redam*, pro *redibo*; ponitur enim Activum pro Neutro.

APPENDIX.

Fuerunt,ut ait Quintilianus, qui Adjectionis vitium, Pleonasmon: Detractionis, Eclipsin: Transmutationis, Anastrophen appellârint, negantes, hæc vitia species esse Soloecismi.

Lib. 1. Cap. 5.

QUID SIT FIGURATA CONSTRUCTIO, QUID FIGURA.

Cum apud viros doctos, & qui purè loquendi laude floruerunt, aliquid legerimus, quod Grammaticorum legibus repugnare videatur, non continuò existimabimus, eos Soloecismum fecisse: cùm ipsorum auctoritate testimonisque soleant Grammatici ipsi sua præcepta confirmare. Nam sunt quædam, quæ faciem quidem Soloecismi habent, vitiosa tamen non sunt. Hoc novum loquen-

loquendi genus Figura verborum, aut sermonis, aut orationis, sive ùt Græci loquuntur, σχῆμα λέξεως appellatur.

Est enim Figura, nova loquendi ratio, à trito, & vulgari sermone remota, quæ ferè ratione aliquâ nititur.

ENALLAGE.

ENALLAGE Figura est, cùm pars una orationis pro alia ponitur. *Cic. Att. Quàm turpis est assentatio, cùm vivere ipsum turpe sit nobis.* Lib. 13. *Idem ad eundem. Philotimus, non modò nullus venit, sed ne per literas quidem, aut per nuntium, certiorem facit me.* Lib. 12. *Terent. Andr. Ita facto opus est.*

Fit etiam Enallege per attributâ partium orationis. Per casus. *Cic. pro Sexto Rosc. Duo isti sunt Titi Roscii, quorum alteri Capitoni cognomen est.* Per numeros. *Plin. In Africa magna pars ferarum æstate non bibunt, inopiâ imbrium.* Lib. 10. Cap. 73. Per modos. *Terent. Andr. Si te æquô animô ferre accipiet, negligentem feceris. Cic. Attic. Respiràro si te videro.* Lib. 2. Per tempora. *Idem in Verr. Unum ostende in tabulis, aut tuis, aut patris tui emptum esse, vicisti.* Lib. 3.

ECLIPSIS.

ECLIPSIS Figura est, cùm id, quod in oratione deest, foris omnino petendum est. *Cic. ad Att. Ego, si Tiro ad me, cogito in Tusculanum.* Lib. 15. *Idem in Verr. Ridere convivæ, calumniari ipse Apronius:* Subauditur *cœpit.* Lib. 5. *Idem Att. Quid mihi auctor es? advotonè, an maneo?* Lib. 14.

neo? Idem pro Plan. Pro uno filio duo patres deprecamur.

ZEUGMA.

ZEUGMA Figura est, cùm id, quod in oratione desideratur, è proximo assumitur, manente eodem genere, numerô, casu, cæterísque attributis. *Cicer. in ultimo Paradoxo. Nulla possessio, nulla vis auri pluris, quàm virtus æstimanda est. Idem pro C. Rabir. Virtus, & honestas, & pudor cum Consulibus esse cogebat.*

SYLLEPSIS.

SYLLEPSIS est, cùm id, quod in oratione deest, è proximo assumitur, mutato tamen genere, aut numerô, aut casu, aut aliquo è
Lib. 6. BelMaced. 7. cæteris accidentibus. *Cic. in Verr. Risus populi, atque admiratio omnium facta est. Liv. Nulla expeditio, nullum equestre prælium, sine me factum*
Lib. 2. BelMaced. 7. *est. Cic. ad Quint. Fratrem. Ille timore, ego risu corrui. Liv. Nemo miles Romanus magis assiduus in castris vestris fuit, quàm ego, fratrésque mei.*
Ibidem. *Idem. Pater, ego, fratrésque mei non in Asia tantùm, sed etiam procul ab domo, Ætolico bello, terrâ marique pro vobis arma tulimus.*

PROLEPSIS.

PROLEPSIS est, cùm dictio aliqua totum significans præcessit, quæ rursus in partibus intelligitur, neque explicatur, ùt: *Duo Reges*
AbUrbe 1. *Romam auxerunt Romulus bellô, Numa pace. Livius. Ita duo deinceps Reges, alius aliâ viâ: ille bellô,*
BelCat. *hic pace civitatem auxerunt. Sallust. Exercitus hostium duo, unus ab urbe, alter à Gallia obstant.*

AR-

ARCHAISMOS.

ARCHAISMOS constructio est, quâ prisca vetustas potissimùm usa fuit. *Terent. Eunuch. Nescio quid profecto absente nobis turbatum est domi. Idem Ibidem. Ejiciunda est hercle hæc animi mollities, nimis me indulgeo. Plaut. Milit. Jura, te non nociturum esse hominem, de hac re neminem. Cic. in Verr. Hanc sibi rem præsidio sperant futurum.* Lib. 5.

HELLENISMUS.

HELLENISMUS est constructio, quæ Græci sermonis leges, non Latini observat. *Lucius ad Ciceronem. Si solitudine delectaris, cùm scribas, & agas aliquid eorum, quorum consuevisti, gaudeo.* Lib. 5.

Virg. *Montibus in nostris solus tibi certet Amyntas.* Eclo. 5.

Idem. *Triste lupus stabulis: maturis frugibus imbres.* Ecl. 3.

Idem. *Dulce satis humor, depulsis arbutus hædis.* Ibidem.

Idem. *Os, humerósque Deo similis.* —— Æn. 1.

Idem. *Hæc fatus, latos humeros, subjectáque colla, Veste super, fulvâque insternor pelle leonis.* Æn. 2.

DE BARBARISMO.

BARBARISMUS est dictio, aut omnino barbara, aut Latina quidem, sed vitiosa scriptô, vel pronuntiatione. Barbara omnino, & peregrina, ùt: *Perla*, pro *unione*. *Aviso* pro *admoneo*, & alia generis ejusdem. Latini dictio vitiosa fit pluribus modis: Per

genera, ùt: *Gladia* pro *Gladii*. Per numeros, ùt: *Scopa* pro *Scopæ*. *Trìtica* pro *Triticum*. Per declinationem, ùt: *Fames*, *Famei*, pro *Famis*. *Vasibus*, pro *Vasis*. Per conjugatioem, ùt: *Stavi*, pro *Steti*. *Legebo*, pro *Legam*. *Veneravi*, pro *Veneratus sum*.

DIVISIONE, cùm dividimus conjuncta, ùt: *Sylüæ*, *Dissolüo*, quatuor syllabarum, pro *Sylvæ*, *Dissolvo*, trium.

COMPLEXIONE, cùm divisa conjunguntur, ùt: *Phœton*, pro *Phaëton*.

ADJECTIONE LITTERÆ, ùt: *Relliquiæ* gemino *L* pro simplici. *Alituum* pro *Alitum*.

SYLLABÆ, ùt: *Dicier* pro *dici*. *Mavors* pro *Mars*.

ASPIRATIONIS, ùt: *Hinsidiæ*, cùm scribendum sit sinè aspiratione.

TEMPORIS, cùm Syllabæ brevi, quæ unum habet tempus, additur alterum, ut fiat longa, ùt: *Italia*, prima longa, pro brevi.

DETRACTIONE LITTERÆ, ùt: *Peculi*, pro *peculii*.

SYLLABÆ, ùt: *Temnere*, pro *contemnere*.

ASPIRATIONIS, ùt: *Odie*, pro *hodie*.

TEMPORIS, cùm syllabæ longæ, quæ duo habet tempora, unum detrahitur, ut fiat brevis, ùt: *Unius*, *afflìgit*; mediâ brevi, pro *longa*.

IMMUTATIONE, cùm littera una, aut syllaba, pro alia ponitur, ùt: *Olli*, pro *illi*.

TRANSMUTATIONE, cùm littera, aut sylla-

syllaba, è suo loco in alienum transfertur, ùt: *Interpetror*, *pro interpretor*.

Fiunt denique BARBARISMI TENORE, cùm accentu alio pro alio utimur: ùt si Præpositiones à suis casibus separemus, eásque tenore acutô, vel inflexô pronuntiemus, ut *ád éum*, *áb illo*, *á quibus*, *circum littora*: cùm gravi accentu, dissimulatâ distinctione, simul cum suis casibus pronunciandæ sint, tanquam si una esse vox.

ADMONITIO.

PUER cùm leget apud Virgilium.

Nec spes libertatis erat, nec cura peculî. Ecl. 1.

Aut. *Troas reliquias Danaûm, atque immitis Achillei.* Æn. 1.

Aut. *Alituum, pecudûmque genus sopor altus habebat.* Æn. 11.

Aut. *Italiam fatô profugus, Laviniáque venit Littora.* —— Æn. 1.

Aut. *Unius ob noxam, & furias Ajacis Oilei?* Ibidem.

Cùm hæc inquam, & similia leget, ne putet Principem Poëtarum Barbarismum fecisse, multa enim Poëtis permittuntur, quæ cæteris Scriptoribus denegantur. Neque miretur, si apud M. Tullium, Oratorum Principem, *Liberûm*, *Sestertiûm*, *cognôram*, *nôrunt*, aliásque id genus verborum immutationes offenderit: neque enim Barbarismi sunt detractione: siquidem à consuetudine, certissimâ loquendi regulâ, impetratum est, ut etiam Oratoribus sic loqui liceret.

OBSCU-

OBSCURÆ ORATIONIS VITIA.

VERBA INUSITATA, & à consuetudine quotidiani sermonis remota, obscuritatem, & tenebras orationi afferunt, ùt: *Si quis oppidò*, pro *valde* dicat; *Averruncare* pro *avertere*. Eandem obscurat vitium, quod à Græcis Ἄκυρον, *à Latinis* Improprium *dicitur*, ùt: *Sperare*, pro *Timere. Virg.*

Hunc ego si potui tantum sperare dolorem.

Item AMBIGUITAS, *quæ* Ἀμφιβολογία Græcè appellatur, idque vel uno verbo, ùt: *Taurus animálne sit, an mons, an signum in cœlo, an nomen hominis, an radix arboris*, nisì distinctum, non intelligetur. Vel in sermone, ùt; *Audivi Chremetem percussisse Demeam.*

Obscuratur præterea oratio, cùm sermoni deest aliquid, quò minùs plenus sit Μείωσιν, Meosin, *hoc est*, Diminutionem: Vel contra, cùm inani verborum turbâ, atque copiosâ loquacitate obruitur oratio, qûam Perissologiam vocant.

Impeditur denique sermo, quò minùs dilucidus sit, si longa *Parenthesis* interjiciatur, aut si verba confusa, permistáque longiùs trajiciantur. *Horatius.*

Serm. I. *Namque pilâ lippis inimicum, & ludere crudis.*

Satyr. 5. Rectus enim ordo est: *Námque pilâ ludere inimicum est lippis, & crudis.* Quod vitium *Synchysis*, vel *Hyperbaton* obscurum, *hoc est*, confusa, ac perturbata verborum transgressio vocatur. Si hæc vitia vitabimus, dilucida erit oratio.

APPEN-

APPENDIX.

Cùm orationis ſtructura decoris gratiâ variatur, neglectô ſimplici ſermonis ordine, non vitium eſt, ſed virtus, quæ Hyperbaton appelatur, id eſt transgreſſio verborum. *Cic. pro Cluent. Animadverti, Judices, omnem accuſatoris orationem in duas diviſam eſſe partes.* In duas partes diviſam eſſe, ſimplex erat ordo, ſed durus, & incomptus.

HYPERBATI ALIQUOT SPECIES.

HYPERBATI ſive Transgreſſionis aliquot ſunt ſpecies.

ANASTROPHE, eſt duorum verborum ordo præpoſterus, ùt: *Mecum, Tecum, Secum, Nobiſcum, Vobiſcum, Quibus de rebus.*

ANASTROPHE illa, *Urbem, quam ſtatuo, veſtra eſt: Eunuchum, quem dediſti nobis, quas turbas dedit,* pro *Quam Urbem ſtatuo: Quem Eunuchum dediſti nobis,* admodùm dura eſt.

TMESIS eſt, cùm verbum compoſitum dividitur, aliquâ dictione interpoſitâ. *Cic. Att.* Lib. 5. *Per-mihi-gratum erit, ſi id curaris ad me perferendum. Idem de Seneƈt. Omnia memoriâ tenebat, non domeſtica ſolùm, ſed etiam externa bella.*

Ejuſdem generis ſunt illa. *Rem verò publicam penitùs amiſimus. Præclarum eſt pro patria, Réque publica mortem oppetere.*

PARENTHESIS eſt brevis ſenſus ſermoni, antequam abſolvatur, interjectus. *Cic.* Phil. 3. *M. Anton. O præclarum cuſtodem ovium, ut*

Bel. Pu- *(ùt ajunt) Lupum. Liv. Tantum (proh dolor!)*
nic. 2. *degeneravimus à parentibus nostris.*

INORNATÆ ORATIONIS VITIA.

CACOPHATON est obscœnum dictum, sive id uno verbo, sive pluribus, sive deformi litterarum concursu fiat.

TAPINOSIS est, quâ rei magnitudo vel dignitas minuitur, ùt: *Si quis parricidam, hominum nequam vocet.*

TAUTOLOGIA est ejusdem verbi, & sermonis iteratio: Verbi, ùt: *Nam cujus rationis ratio non extat, ei rationi, ratio non est fidem habere.* Sermonis, ùt: *Ibant quà poterant: quà non poterant, non ibant.*

Vitanda est nimia ejusdem litteræ assiduitas, ùt: *Quidquam, quisquam, cuiquam, quod convenit neget.*

Ab Urbe MACROLOGIA est longior, quàm oporteat, sermo. *Liv. Legati non impetratâ pace retro domum, unde venerant, abierunt.*

PLEONASMOS est vitium, cùm supervacuis verbis oneratur oratio, ùt: *Ego meis oculis vidi.* Satìs est enim, *Vidi.*

Cavendum etiam diligenter est, ne consonantes asperè concurrant, ùt S ultima, cum X proxima, ùt: *Exercitus Xerxis.*

Durior etiam fit concursus, si utraque seipsam sequatur, ùt: *Ars studiorum, Rex Xerxes.*

Vitandi & crebri vocalium concursus, qui vastam, & hiantem orationem reddunt, ut:

Bacca